

27 4 37

20

4
25

PRAWO GÓRNICZE

P R A W O
G Ó R N I C Z E

PRZEPISY WYKONAWCZE I ZWIĄZKOWE.

K R A K Ó W 1937

K S I Ę G A R N I A P O W S Z E C H N A

CM 315045

Wpisano do Katalogu Bibliotecznego
DRUKARNIA PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE

Akc. D1 nr 178 /2011/ CM

SPIS RZECZY:

	Str.
Dział I. Postanowienia ogólne	1
Dział II. O poszukiwaniu górnictwem	2
Dział III. O powstawaniu własności górniczej	13
Rozdział I. Postanowienia ogólne	13
Rozdział II. O nadaniu	15
Rozdział III. O scalaniu, podziale i wymianie czę- ści pól górniczych	32
Rozdział IV. O wyznaczeniu na powierzchni gra- nic pola górniczego	34
Rozdział V. O opłatach od uprawnień górniczych	36
Dział IV. O prawach, wynikających z własności gór- niczej	40
Dział V. O stosunku właściciela pola górniczego do wła- ściciela, względnie posiadacza gruntu	47
Rozdział I. O odstąpieniu gruntu, piasku i innych materiałów podsadzkowych oraz wody na potrzeby zakładu górniczego	47
Rozdział II. O odszkodowaniu za szkody, powstałe wskutek robót górniczych	54
Rozdział III. O stosunku właściciela pola górni- czego do urządzeń użyteczności publicznej i do obszarów, objętych planem zabudowania	57
Dział VI. O wzajemnych stosunkach właścicieli pól górnictw	59

	Str.
Dział VII. O zarządzie i ruchu zakładu górniczego . . .	61
Rozdział I. O zarządzie zakładu górniczego . . .	61
Rozdział II. O technicznem kierownictwie i dozoz rze w zakładzie górniczym	63
Rozdział III. O ruchu zakładu górniczego . . .	87
Rozdział IV. O miernictwie górniczem	96
Dział VIII. O odebraniu, zrzeczeniu się i zniesieniu wła- sności górniczej	120
Dział IX. O wydobywaniu minerałów, przynależnych do gruntu	124
Dział X. O władzach górniczych	126
Rozdział I. O organizacji i zakresie działania władz górniczych	126
Rozdział II. O wykonywaniu przez władze górni- cze nadzoru nad bezpieczeństwem ruchu tech- nicznego zakładów górniczych	137
Rozdział III. O niektórych ograniczeniach praw państwowych urzędników górniczych	139
Dział XI. O Kolegium Górniczem	141
Dział XII. Postanowienia karne	159
Rozdział I. Postanowienia ogólne	159
Rozdział II. O karach administracyjnych	160
Rozdział III. O karach sądowych	166
Dział XIII. Postanowienia przejściowe	169
Rozdział I. Postanowienia ogólne	169
Rozdział II. Postanowienia szczególne dla obsza- rów województw krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego oraz po- wiatów cieszyńskiego i bielskiego wojewódz- twa śląskiego	172
Rozdział III. Postanowienia szczególne dla obsza- rów Warszawy i województw warszawskiego,	

łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, oraz powiatów augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, ostrowskiego, sejneńskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego 180

Rozdział IV. Postanowienia szczególne dla obszarów województw wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego 184

Rozdział V. Postanowienia szczególne dla obszarów województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego oprócz powiatów bielskiego i cieszyńskiego 185

Dział XIV. Przepisy końcowe 188

PRZEPISY WYKONAWCZE I ZWIĄZKOWE.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1935 r. o prowadzeniu dzienników wiertniczych i przekrojów (profilów) otworów wiertniczych przy poszukiwaniach górniczych, oraz o przechowywaniu próbek przewierconych skał. Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 533 6

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. o podziale, przepisanej dla planów pól górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 483 20

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. o sporządzaniu planów pól górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 484 21

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 543 36

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 lipca 1932 r. w sprawie częściowego przekazania

wyższym urządóm górniczym uprawnień, przewidzianych w art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 632	39
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o umorzeniu zaległych opłat od wygasłej własności górniczej, nadanej na węgiel brunatny w województwie poznańskim. Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 575	40
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1934 r. o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 126 prawa górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 923	65
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1934 r. o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 127 prawa górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 924	69
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 maja 1932 r. o dopuszczaniu osób nieposiadających dyplomu inżyniera górniczego do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego, względnie działu robót górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 430	75
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 marca 1932 r. o organizacji komisyj dyscyplinarnych dla kierowników i osób dozoru ruchu w zakładach górniczych i o postępowaniu dyscyplinarnem. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 395	79
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 sierpnia 1933 r. w sprawie przepisów budowlanych obowiązujących przy wznoszeniu, przebudowie i eksploatacji budowli dla celów technicznych w zakładach górniczych oraz kompetencji władz górniczych w tej mierze. Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 474	93

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 marca 1932 r. o określeniu kompetencji władz górniczych w zakresie nadzoru nad kotłami parowymi w zakładach podlegających władzom górniczym. Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 379	94
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. o sporządzaniu planów kopalń. Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 485	97
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 października 1933 r. o egzaminach osób, ubiegających się o uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 709	104
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 maja 1932 r. o organizacji komisji dyscyplinarnych dla mierniczych górniczych i o postępowaniu dyscyplinarnem. Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 567	113
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 1931 r. o umundurowaniu i oznakach służbowych urzędników władz górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 124	127
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1935 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej wyższych urzędów górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 459	130
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 września 1935 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej okręgowych urzędów górniczych. Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 460, sprostowane obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1935 r., Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 500 . .	131
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 listopada 1933 r. w sprawie regulaminu Kolegium Górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 2, poz. 3	142
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. o związkach komunalnych, upraw-	

	Str.
nionych do przedstawiania kandydatów na ławników Kolegium Górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 301	152
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 sierpnia 1932 r. w sprawie stosowania przepisów prawa górniczego w wypadku przewidzianym w art. 285 tegoż prawa. Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 742	176
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 czerwca 1932 r. o zgłaszaniu się i rejestracji osób, korzystających z uprawnień art. 309 prawa górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 470, sprostowane obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 czerwca 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 544 . .	190
Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1932 r. o zgłaszaniu się i rejestracji osób, pragnących korzystać z uprawnienia, przewidzianego w art. 310 prawa górniczego. Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 468	193
Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Prawo górnicze. Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 68	201

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
z dnia 29 listopada 1930 r.

Prawo górnicze.

Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam
co następuje:

D z i a ł I.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 1. (1) Znajdujące się w swych naturalnych złożach rad, złoto, srebro, platyna, miedź, cyna, cynk, kadm, ołów, rtęć, żelazo z wyjątkiem żelaznych rud darniowych, kobalt, nikiel, arsen, antymon, mangan, glin, chrom i wolfram, bądź w stanie rodzimym, bądź jako rudy, o ile nadają się one do technicznego uzyskiwania z nich pomienionych metali, minerały, nadające się do technicznego wydobywania z nich siarki, minerały, które ze względu na zawartość fosforu nadają się do przeróbki na nawozy sztuczne, węgiel brunatny, grafit, a także węgiel kamienny i antracyt z wyjątkiem złóż w województwie poznańskim i górnośląskiej części województwa śląskiego — podlegają woli górniczej, t. j. nie są związane z prawem własności właściciela gruntu i mogą być przedmiotem własności górniczej, nadawanej każdemu pod warunkami, przepisanymi w prawie niniejszem.

(2) Znajdujące się w swych złożach naturalnych sól kamienna, sole potasowe, magnezowe i borowe, solanki, zawierające sole sodowe lub sole potasowe, w województwie poznańskim i w górnośląskiej części województwa śląskiego węgiel kamienny i antracyt — nie są związane z prawem własności właściciela gruntu i są zastrzeżone na rzecz Państwa, t. j. mogą być przedmiotem własności górniczej, nadawanej jedynie Państwu.

(3) Solanki mineralnych źródeł leczniczych nie podpadają pod przepisy ustępu 2 i stanowią przynależność własności gruntowej.

(4) Przepisy specjalnej ustawy normują prawo własności co do żywic ziemnych i uprawnienia do ich poszukiwania i wydobywania.

(5) Wszystkie pozostałe minerały są przynależne do gruntu i nie mogą być przedmiotem odrębnej własności górniczej.

Art. 2. (1) Wobec władz przedstawicielem Państwa, jako zgłaszającego przy uzyskiwaniu własności górniczej oraz jako właściciela pól górniczych, jest z urzędu Kurator Państwowych Pól Górniczych, powołany przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(2) Prawa i obowiązki Kuratora określa instrukcja, wydana przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Postanowienia prawa niniejszego nie uwłaczają w niczem mocy odmiennych postanowień umów i zobowiązań międzynarodowych, zawartych przez Państwo Polskie.

D z i a ł II.

O POSZUKIWANIU GÓRNICZEM.

Art. 4. (1) Prawo poszukiwania minerałów, podlegających woli górniczej, przysługuje każdemu, kto w myśl art.

16 jest zdolny do nabywania własności górniczej. Ograniczenia zdolności do nabywania własności górniczej, wynikające z art. 16, mają odpowiednie zastosowanie.

(2) Prawo poszukiwania minerałów, zastrzeżonych na rzecz Państwa, przysługuje wyłącznie Państwu.

Art. 5. (1) Nie wolno prowadzić poszukiwań górniczych w obrębie placów publicznych, ulic, dróg, kolei, cmentarzy, okręgów ochrony górniczej źródeł mineralnych i obiektów nieruchomych, będących zabytkami w myśl artykułów 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 265) oraz na obszarach, na których poszukiwania te są zakazane na mocy osobnych ustaw.

(2) Rada Ministrów może pozatem zabronić w drodze rozporządzenia poszukiwań górniczych na pewnych obszarach ze względu na interes publiczny.

(3) Jeżeli pewne części obszaru, na którym mają być lub są prowadzone roboty poszukiwawcze, posiadają szczególniejszą wartość dla badań naukowych, jako wyjątkowe zabytki przyrody, to ochronę takich części może nakazać Minister Przemysłu i Handlu lub upoważniona przez niego władza górnicza.

Art. 6. (1) Na prowadzenie poszukiwań górniczych na gruntach, będących w administracji lub użytkowaniu władzy wojskowej lub przedsiębiorstw państwowych, wchodzących w zakres działania Ministerstwa Spraw Wojskowych, albo na gruntach położonych w obrębie obszarów warownych lub rejonów umocnionych, albo też w obrębie lotnisk, poszukiwacz powinien uzyskać zezwolenie Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnionej przez niego władzy wojskowej. Wydanie takiego zezwolenia co do lotnisk, podlegających Ministrowi Komunikacji, następuje w porozumieniu z tym Ministrem względnie z upoważnioną przez niego władzą.

(2) Na prowadzenie poszukiwań górniczych w obrębie strefy nadgranicznej poszukiwacz powinien uzyskać zezwolenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 7. (1) Przy poszukiwaniu minerałów, podlegających woli górniczej lub zastrzeżonych na rzecz Państwa, poszukiwacz górniczy korzysta w granicach potrzeb robót poszukiwawczych z uprawnień, jakie na mocy artykułów 75 i 76 przysługują właścicielowi pola górniczego, i ma prawo domagać się odstąpienia mu do użytkowania gruntów i wód wierzchnich, niezbędnych zarówno dla samych robót poszukiwawczych, jak i dla potrzeb robót i urządzeń pomocniczych przewidzianych w art. 75.

(2) Jeżeli chcący prowadzić poszukiwania na cudzym gruncie nie uzyska od właściciela i od posiadacza gruntu zezwolenia na użycie gruntu dla tego celu lub też jeżeli nieznane jest miejsce ich pobytu, natenczas zezwolenia na zajęcie udziela okręgowy urząd górniczy. W tym wypadku mają analogiczne zastosowanie postanowienia o odstąpieniu gruntu i wody na potrzeby zakładu górniczego (art. 84 do 94, 97 i 98).

(3) Okręgowy urząd górniczy powinien odmówić zezwolenia:

1. jeżeli prowadzenie poszukiwań na danym gruncie jest niedopuszczalne z uwagi na postanowienia art. 5 lub 6;
2. jeżeli poszukiwacz domaga się zezwolenia na zajęcie gruntu pod budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi lub służącymi do celów przemysłowych lub użyteczności publicznej i w promieniu sześćdziesięciu pięciu metrów od budynków, należących do tego samego, co i grunt właściciela, albo w łączących się z budynkami ogrodzonych podwórzach i w sadach, ogrodach i parkach.

(4) Pozwolenie na zajęcie gruntu jest udzielane na przeciąg jednego roku, poczem wygasa, jeżeli nie zostanie odnowione przed upływem powyższego terminu. Okręgowy urząd górniczy może odmówić odnowienia, jeżeli roboty poszukiwawcze nie zostały rozpoczęte lub też były przerwane dłużej, aniżeli przez rok.

Art. 8. (1) O rozpoczęciu robót poszukiwawczych poszukiwacz górniczy powinien zawiadomić niezwłocznie właściwy okręgowy urząd górniczy ze wskazaniem miejsca, gdzie roboty mają być prowadzone, i sposobu ich wykonania, przyczem, o ile miejsce położone jest w obrębie strefy nadgranicznej poszukiwacz powinien odpis zawiadomienia przelać równocześnie do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) Okręgowy urząd górniczy zawiadamia o rozpoczęciu robót gminę, na której obszarze poszukiwania są prowadzone.

(3) Poszukiwacz górniczy powinien również zawiadomić o rozpoczęciu robót poszukiwawczych właścicieli wszystkich pól górniczych, w których obrębie roboty mają być prowadzone, oraz właścicieli sąsiednich leczniczych źródeł mineralnych, dla których został ustanowiony okrąg ochrony górniczej, o ile właściciele ci zarejestrowali się w wyższym urzędzie górniczym.

Art. 9. Okręgowy urząd górniczy powinien zakazać prowadzenia robót poszukiwawczych, jeżeli poszukiwania mogą zagrażać bezpieczeństwu istniejących już zakładów górniczych lub przeszkadzać ich ruchowi, albo też przeszkadzać robotom poszukiwawczym, rozpoczętym wcześniej przez innego poszukiwacza i nie przerwany, albo zagrażać bezpieczeństwu leczniczych źródeł mineralnych, dla których został ustanowiony okrąg ochrony górniczej.

Art. 10. Do minerałów, uzyskiwanych przy prowadze-

niu poszukiwania górniczego, mają analogiczne zastosowanie przepisy o minerałach, uzyskiwanych przez właściciela pola górniczego, a nie objętych jego nadaniem (art. 73 i 74).

Art. 11. Poszukiwacz górniczy obowiązany jest do pełnego odszkodowania za szkody, powstałe we własności grunтовой i w jej przynależnościach wskutek górniczych robót poszukiwawczych, przyczem stosuje się odpowiednio przepisy o odszkodowaniu za szkody, powstałe wskutek robót górniczych (art. 99 do 101 i 105 do 108).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 28 października 1935 r.

o prowadzeniu dzienników wiertniczych i przekrojów (profilów) otworów wiertniczych przy poszukiwaniach górniczych, oraz o przechowywaniu próbek przewierconych skał.

Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 533.

Na podstawie art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. — Prawo górnicze (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 634) zarządzam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Prowadzenie dzienników wiertniczych.

§ 1. Dla każdego otworu wiertniczego, założonego w celu poszukiwań górniczych, należy prowadzić według załączonego wzoru (wzór Nr. 1 i 2) oddzielny dziennik wiertniczy, oparafowany przed rozpoczęciem robót przez właściwie terytorjalnie okręgowy urząd górniczy.

§ 2. Wszystkie rubryki dziennika powinny być wypełnione; brak danych należy odnotować.

§ 3. Do dziennika powinien być dołączony w sposób trwały szkic miejscowości z oznaczeniem położenia otworu poszukiwawczego i jego odległości od najbliższych wyróż-

niających się w terenie stałych punktów, zrobionych w skali nie mniejszej od 1 : 25.000. Jeżeli miejscowość posiada mapę, wydaną przez Wojskowy Instytut Geograficzny w skali 1 : 25.000 lub większej, albo mapy katastralne lub inne mapy szczegółowe, położenie otworu poszukiwawczego należy ściśle oznaczyć na takiej mapie i dołączyć ją zamiast szkicu do dziennika wiertniczego.

§ 4. W rubryce 8 dziennika (uwagi) należy zamieszczać dane, dotyczące: sposobu wiercenia, przebiegu wiercenia, poziomu wód w otworze, napotykanych przy wierceniu źródeł, wydzielania się gazów i t. p.

W rubryce 12 (nazwa i szczegółowa charakterystyka przewierconej skały) należy podać:

- a) nazwę skały (piaskowiec, wapień, dolomit, glina, żelaziak i t. p.),
- b) barwę i odcień skały (szara, ochrowo-żółta i t. p.),
- c) stopień zwięzłości (twarda, sypka, plastyczna i t. p.),
- d) charakterystykę wprysnąć żył i t. p., zwłaszcza o ile w tej postaci występują minerały użyteczne (wprysnięcia ołowianki, żyły żelaziaka brunatnego i t. p.),
- e) ewentualne rezultaty analiz chemicznych, z podaniem w jakim laboratorium lub przez kogo zostały wykonane.

Jeżeli próbka, pobrana z warstwy, po wyschnięciu zmienia swą barwę i budowę należy to zaznaczyć.

§ 5. Wyniki wiercenia powinny być zapisywane do dziennika wiertniczego po ukończeniu każdej zmiany roboczej i poświadczone podpisem kierownika otworu.

§ 6. Wszystkie zapisy do dziennika wiertniczego należy uskuteczniać atramentem, czytelnie. Dokonanych zapisów nie wolno niszczyć; konieczne poprawki należy dokonywać w ten sposób, aby tekst pierwotny można było odczytać. Poprawki i przekreślenia powinny być omówione i podpisane przez kierownika otworu wiertniczego z oznaczeniem daty poprawki.

§ 7. Dziennik wiertniczy powinien znajdować się na miejscu prowadzenia otworu i powinien być okazywany na żądanie delegatom władzy górniczej.

R o z d z i a ł II.

Sporządzanie przekrojów (profilów) otworów wiertniczych.

§ 8. Przekrój otworu wiertniczego powinien być wykonany tuszem na trwałym papierze lub kalce płóciennej formatu 210 × 297 mm i podpisany przez kierownika otworu wiertniczego. Jeżeli przekrój będzie wykonany na kilku arkuszach, wszystkie arkusze muszą być naklejone kolejno na wspólny pas z trwałego perkalu lub płótna w ten sposób, aby je można było złożyć, i podpisane, każdy oddzielnie, przez kierownika otworu wiertniczego.

§ 9. Przekrój otworu wiertniczego powinien być wykonany w skali, pozwalającej wyodrębnić każdą przewierconą warstwę. Zbyt grube warstwy mogą być w przekroju oznaczone w skrócie, t. j. z przerwami, przyczem ogólna grubość tak wykazanej warstwy powinna być oznaczona liczbą. Obok przekroju otworu wiertniczego powinny być umieszczone z prawej strony liczby, oznaczające grubość poszczególnych warstw, z lewej zaś — odległość od powierzchni ziemi do stropu tych warstw. Liczby należy podawać w metrach z dokładnością do 0,01. Każda warstwa przekroju musi być oznaczona nazwą, przyjętą dla niej w dzienniku wiertniczym, lub też kreskowaniem bądź zabarwieniem, z podaniem objaśnienia kreskowania lub zabarwienia na rysunku. Na przekroju otworu muszą być oznaczone miejsca zarurowane. Rury, wyciągnięte z otworu po jego likwidacji, należy oznaczać linią przerywaną, rury pozostawione — linią ciągłą. Pod tytułem przekroju powinna być podana nazwa miejscowości, w której otwór został wykonany, oraz oznaczona skala, w jakiej przekrój został sporządzony.

§ 10. Przekrój otworu należy przechowywać razem z dziennikiem wiertniczym i okazywać delegatom władzy górniczej na żądanie.

R o z d z i a ł III.

Przechowywanie próbek warstw przewierconych otworów wiertniczych.

§ 11. Z każdej przewierconej warstwy należy pobrać próbkę wagi około 1 kg, umożliwiającą zbadanie właściwości danej warstwy.

§ 12. Próbkę należy przechowywać, zabezpieczając je w miarę możliwości od zmian, mogących nastąpić wskutek działania wpływów postronnych a w szczególności atmosferycznych. Obowiązek przechowywania próbek ustaje po upływie miesiąca od dnia wysłania do właściwego okręgowego urzędu górniczego zawiadomienia o zakończeniu lub zaniechaniu wiercenia otworu poszukiwawczego.

§ 13. Każda próbka powinna być zaopatrzona w ten sam numer, pod jakim figuruje w dzienniku wiertniczym.

§ 14. Na żądanie okręgowego urzędu górniczego poszukiwacz górniczy obowiązany jest wysłać próbki przewierconych warstw dla zbadania do Państwowego Instytutu Geologicznego lub innej instytucji. Członkom Państwowego Instytutu Geologicznego służy również prawo badania próbek na miejscu.

§ 15. W razie wątpliwości co do ścisłości zapisów lub co do miejsca pochodzenia próbek okręgowy urząd górniczy ma prawo zarządzić na koszt poszukiwacza dodatkowe pobranie próbek z otworu.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załączniki do § 1 rozp. Min. Przem. i Handlu
z dnia 28 października 1935 r (poz. 533).

Wzór Nr. 1.

Stronica tytułowa.

Format 210 × 297 mm.

DZIENNIK WIERTNICZY

otworu poszukiwawczego Nr....., założonego w celu
poszukiwań..... (nazwa minerału).....
na parceli (liczba katastralna lub
nazwisko właściciela)
w (nazwa miejscowości, gminy, po-
wiatu, województwa)

Wysokość punktu założenia otworu wiertniczego nad
poziomem morza.....m. Poszukiwacz górniczy (firma
lub osoba poszukująca)
Nazwa firmy, prowadzącej wiercenie.....
.....

Kierownik otworu wiertniczego (imię i nazwisko zgłoszonego
w okręgowym urzędzie górniczym kierownika otworu wiert-
niczego)

Wzór Nr. 2.

Stronica wewnętrzna.

Format 210 × 297 mm.

Data	Zmiany robocze według godzin	Uwiercono w ciągu zmiany		Zarurowano w ciągu zmiany		Głębokość otworu w końcu doby — metrów	Uwagi
		metrów	średni- ca otwo- ru w mm	metrów	rurami o śred- nicy w mm		
1	2	3	4	5	6	7	8

Stronica prawa

Głębokość (od punktu założenia)		Grubość przewierconej skały — metrów	Nazwa i szczegółowa charakterystyka przewierconej skały i pobranej próbki	Numer kolejny próbki, poczynając od powierzchni ziemi	Głębokość w jakiej pobrano próbkę — metrów
do stropu	do spągu				
przewierconej skały					
9	10	11	12	13	14

Art. 12. (1) Przy poszukiwaniach zapomocą wiercenia poszukiwacz górniczy obowiązany jest prowadzić bieżąco dziennik wiertniczy i profil otworu wiertniczego oraz przechowywać próbki przewierconych skał.

(2) Poszukiwacz górniczy obowiązany jest na żądanie okazywać delegatom władzy górniczej dziennik wiertniczy i profil otworu oraz próbki przewierconych skał, względnie przysyłać je pomienionej władzy.

(3) Minister Przemysłu i Handlu wydaje w drodze rozporządzenia przepisy, dotyczące prowadzenia dzienników wiertniczych i profilów otworów, a także przechowywania próbek.

Art. 13. (1) Do poszukiwań górniczych, t. j. do robót, prowadzonych celem odkrycia mineralów, stosuje się odpowiednio poza przepisami niniejszego działu także przepisy o zarządzie i ruchu zakładów górniczych, zawarte w artykułach 118 do 122, 140, 141 i 143 do 156 działu VII, przyczem przepis art. 155 stosuje się z tą zmianą, że o zamierzonym wstrzymaniu robót poszukiwawczych poszukiwacz powinien zawiadomić okręgowy urząd górniczy co najmniej na siedem dni naprzód, dalej przepisy o władzach górniczych, zawarte w artykułach 188 do 200 działu X oraz odpowiednie postanowienia działów XI i XII niniejszego prawa.

(2) Poszukiwania górnicze powinny być prowadzone pod kierownictwem, dozorem i odpowiedzialnością osób, które odpowiadają wymaganiom punktów 1 do 3 art. 124 i wykazały wobec okręgowego urzędu górniczego dostateczne uzdolnienie praktyczne do sprawowania powierzonych im czynności. Postanowienia ustępów 2 i 3 art. 123 oraz artykułów 131 do 139 mają odpowiednie zastosowanie.

(3) Jeżeli przewidziane w art. 143 ust. 2 względy bezpieczeństwa tego wymagają, okręgowy urząd górniczy może rozciągnąć na poszczególne roboty poszukiwawcze również moc obowiązującą postanowień punktów 4 i 5 art. 124 oraz artykułów 125 do 130. Wyższy urząd górniczy może w drodze ogólnie obowiązującego rozporządzenia rozciągnąć moc pomienionych postanowień na wszystkie roboty poszukiwawcze lub na pewne ich grupy w całym swoim obwodzie.

Art. 14. Roboty, mające na celu zbadanie złoża, dokonywane po zgłoszeniu, a przed uzyskaniem własności górniczej, podlegają tym samym przepisom, co roboty poszukiwawcze.

D z i a ł III.

O POWSTAWANIU WŁASNOŚCI GÓRNICZEJ.

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 15. Własność górnicza powstaje przez nadanie, przez scalenie pól górniczych, przez podział pola górniczego lub wymianę części pól górniczych.

Art. 16. (1) Własność górniczą co do minerałów, podlegających woli górniczej, może nabyć w drodze nadania każdy, kto w myśl obowiązujących przepisów jest zdolny do nabywania własności nieruchomości.

(2) Zdolność do nabywania własności górniczej w drodze nadania przez urzędników władz górniczych i Państwowego Instytutu Geologicznego oraz ich żony, względnie mężów i dzieci podlega ograniczeniom, wskazanym w art. 201.

(3) Cudzoziemcy, zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, mogą nabywać w Polsce w drodze nadania własność górniczą co do minerałów, podlegających woli górniczej, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych na podstawie swobodnej oceny danych stosunków. Zezwolenie powyższe nie jest wymagane w wypadkach nabycia własności górniczej przez spadkobiercę zgłaszającego, jeżeli spadkobierca jest zarazem powołany do spadku z ustawy.

(4) W razie uzyskania przez cudzoziemca, czy to osobę fizyczną, czy prawną, zezwolenia na poszukiwanie górnicze w danej miejscowości, udzielonego przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych, nie jest wymagane dodatkowe zezwolenie na uzyskanie na-

dania własności górniczej na podstawie odkrycia, dokonanego w toku wyżej wymienionego poszukiwania.

Art. 17. Przestrzeń, w której granicach powstała na podstawie oddzielnego aktu własność górnicza, nazywa się polem górniczym.

Art. 18. (1) Każde pole górnicze powinno być wpisane w odrębnym wykazie hipotecznym do ksiąg gruntowych (hipotecznych), względnie górniczych. Koszta wpisu ponosi właściciel pola górniczego.

(2) O wpisie pola górniczego, jak również o wpisie przeniesienia własności pola górniczego, powinien sąd (wydział) hipoteczny zawiadomić właściwy wyższy urząd górniczy.

(3) Minister Sprawiedliwości władny jest wydawać w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia w ramach dzielnicowych przepisów hipotecznych przepisy o urządzeniu i prowadzeniu ksiąg, w których mają być wpisane pola górnicze oraz o trybie postępowania. Dopóki te przepisy nie zostaną wydane, stosować należy przepisy, obowiązujące w chwili wejścia w życie niniejszego prawa.

Art. 19. (1) Jeżeli własność górnicza przysługuje wspólnie kilku osobom fizycznym lub prawnym, natenczas wzajemne stosunki prawne współwłaścicieli normuje się według warunków zawartej między nimi umowy lub według innego oświadczenia woli, a w braku tychże — według ogólnie obowiązujących przepisów prawnych.

(2) Jeżeli zgłoszenie (art. 24), złożone przez kilka osób, nie podaje stosunku ich udziału w żądanej własności górniczej, osoby te uzyskują przy nadaniu własność górniczą w częściach równych.

Art. 20. (1) O ile prawo niniejsze nie zawiera postanowień odmiennych, do własności górniczej mają zastosowa-

nie przepisy ustaw cywilnych, dotyczące własności nieruchomości, a w szczególności przepisy o nabywaniu i obciążaniu własności nieruchomości i o prawach, z niej wynikających.

(2) Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez obcokrajowców (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 178) oraz art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306) ma odpowiednie zastosowanie także w odniesieniu do własności górniczej z tą zmianą, że zamiast Rady Ministrów udziela zezwolenia Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych.

Art. 21. Dzierżawca pola górniczego jest jego posiadaczem w rozumieniu prawa niniejszego.

R o z d z i a ł II.

O nadaniu.

Art. 22. Warunkiem uzyskania nadania własności górniczej jest odkrycie minerału w jego naturalnem złożu i zgłoszenie odkrycia wraz z prośbą o nadanie pola górniczego.

Art. 23. (1) Zgłoszenie odkrycia wraz z prośbą o nadanie należy złożyć na piśmie we właściwym według punktu odkrycia okręgowym urzędzie górniczym. Zgłoszenie telegraficzne lub telefoniczne jest nieważne.

(2) Okręgowy urząd górniczy zaznacza na zgłoszeniu dzień i godzinę otrzymania zgłoszenia i numer wpisu do księgi zgłoszeń.

(3) Zgłaszający, który pragnie otrzymać potwierdzenie złożenia zgłoszenia, powinien złożyć równocześnie ze zgłoszeniem drugi jednobrzmiący jego egzemplarz; okręgowy urząd górniczy zapisuje na tym egzemplarzu dzień i godzinę otrzymania zgłoszenia i odpowiadający numer wpisu do księgi zgłoszeń i zwraca go zgłaszającemu.

(4) W razie podania zgłoszenia nie we właściwym, lecz w jakimkolwiek innym urzędzie górniczym, ten ostatni przesyła je do właściwego okręgowego urzędu górniczego, zawiadamiając o tem równocześnie zgłaszającego. W tym wypadku za datę złożenia uważa się datę wpływu zgłoszenia do właściwego okręgowego urzędu górniczego.

Art. 24. (1) Zgłoszenie powinno zawierać:

1. imię i nazwisko, względnie firmę, adres (miejsce prawnego zamieszkania, względnie siedzibę) zgłaszającego, t. j. osoby, na rzecz której własność górnicza ma być nadana,
2. określenie przynależności państwowej zgłaszającego,
3. określenie minerałów, co do których zgłasza się prośbę o nadanie własności górniczej,
4. dokładne oznaczenie punktu odkrycia oraz sposobu odkrycia (zapomocą otworu wiertniczego, sztolni, chodnika, szybu i t. p.),
5. jeżeli zgłaszający chce korzystać z uprawnień z tytułu pierwszeństwa odkrycia (art. 37 ust. 2), to również i datę odkrycia,
6. nazwę, jaką ma otrzymać pole górnicze,
7. w razie podania zgłoszenia w imieniu innej osoby — adres podającego zgłoszenie i dowód uprawnienia do zastępstwa.

(2) Zgłoszenie, nie zawierające którejkolwiek z danych, wymaganych w punktach 1, 3 i 4, jest nieważne.

(3) Jeżeli zgłoszenie nie zawiera którejkolwiek z danych, wskazanych w punktach 2, 6 i 7, to na wezwanie władzy górniczej zgłaszający powinien uzupełnić braki w ciągu dwóch tygodni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem bezskuteczności zgłoszenia.

Art. 25. (1) Po otrzymaniu zgłoszenia okręgowy urząd górniczy powinien sprawdzić w terminie i w sposób, przepisany rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, czy minerał, wymieniony w zgłoszeniu, istotnie został odkryty w jego złożu naturalnem w miejscu, wskazanem jako punkt odkrycia (art. 24), przed złożeniem zgłoszenia i we wskazanym terminie, o ile termin został w zgłoszeniu podany; czy odkrycie nie zostało dokonane w drodze poszukiwań górniczych prowadzonych wbrew zakazom lub bez właściwego zezwolenia (art. 5, 6 i art. 7 ust. 3 pkt. 2) oraz czy jakość i przypuszczalna ilość zgłoszonego minerału nie czyni racjonalnej jego eksploatacji górniczej gospodarczo niemożliwą.

(2) O wynikach dochodzenia okręgowy urząd górniczy niezwłocznie zawiadamia zgłaszającego i przesyła zgłoszenie wraz z aktami sprawy do wyższego urzędu górniczego.

Art. 26. Jeżeli dochodzenie wykaże, że odkrycie minerału dokonane zostało nie w jego naturalnem złożu, lub nie w miejscu, wskazanem jako punkt odkrycia, lub po złożeniu zgłoszenia, lub w drodze poszukiwań górniczych prowadzonych wbrew zakazom, lub bez właściwego zezwolenia (art. 5, 6 i art. 7 ust. 3 pkt. 2) lub że jakość i przypuszczalna ilość zgłoszonego minerału czyni gospodarczo niemożliwą racjonalną jego eksploatację górniczą, natenczas wyższy urząd górniczy uznaje w drodze uchwały kolegjalnej zgłoszenie za bezskuteczne i odmawia udzielenia nadania, o czem zawiadamia zgłaszającego.

Art. 27. (1) Zgłoszenie jest bezskuteczne, jeżeli odkrycia dokonano na obszarze, na którym została już nadana

własność górnicza co do minerału, wymienionego w zgłoszeniu, albo na obszarze, na którym przysługują komukolwiek uprawnienia, wyłączające inne osoby od prawa uzyskania własności górniczej na tenże minerał.

(2) Zgłoszenie na podstawie danego odkrycia jest bezskuteczne, jeżeli punkt odkrycia zostanie pokryty przez pole innego, korzystającego z prawa pierwszeństwa (artykuły 37 i 38), zgłoszenia na ten sam minerał, lub jeżeli punkt odkrycia leży w tak małej odległości od granic innego pola, nadanego na ten sam minerał, że na podstawie tego odkrycia nie można nadać pola, któreby odpowiadało przepisanyim wymaganiom (art. 30). W razie, gdy z czasem przeszkody, w ustępie niniejszym wymienione, odpadną, odkrycie to może być przedmiotem nowego zgłoszenia tylko ze strony pierwszego zgłaszającego, lub tylko za jego zgodą.

Art. 28. Zgłoszenie, odpowiadające wymaganiom niniejszego prawa, daje niepodzielne prawo do uzyskania drogą nadania własności pola górniczego stosownie do przepisów artykułów 29 do 32.

Art. 29. Granicami pola górniczego są linje proste na powierzchni, o ile na to pozwalają warunki miejscowe, i przechodzące przez nie płaszczyzny pionowe do głębokości nieograniczonej.

Art. 30. (1) Punkt odkrycia nie może znajdować się poza obrębem pola. Odległość każdego punktu granicy pola od punktu odkrycia nie może wynosić mniej niż sto metrów, ani też więcej niż dwa tysiące metrów dla pól o obszarze do dwustu pięćdziesięciu hektarów i cztery tysiące metrów dla pól o obszarze powyżej dwustu pięćdziesięciu hektarów.

(2) Odstępstwa od powyższych przepisów co do odległości granic pola od punktu odkrycia może dopuścić wyższy urząd górniczy w drodze uchwały kolegjalnej tylko

w razie okoliczności wyjątkowych i niezależnych od woli zgłaszającego.

(3) Pozatem pole może otrzymać dowolny kształt, byle tylko nadawał się on do prawidłowego i samoistnego wydobywania danego minerału, o czym rozstrzyga wyższy urząd górniczy w drodze uchwały kolegjalnej.

Art. 31. Pole górnicze musi stanowić zamkniętą całość i nie może zawierać w obrębie swych granic przestrzeni wolnych.

Art. 32. (1) Zgłaszający ma prawo ubiegać się o nadanie pola górniczego o obszarze do dwustu pięćdziesięciu hektarów. Jeżeli jednak punkt odkrycia znajduje się na głębokości od pięciuset do siedmiuset pięćdziesięciu metrów, a odkrycia dokonano robotami poszukiwawczemi, prowadzonymi od powierzchni, natenczas zgłaszający ma prawo ubiegać się o nadanie pola o obszarze do pięciuset hektarów, przy głębokości zaś przekraczającej siedemset pięćdziesiąt metrów — do ośmiuset hektarów.

(2) Obszar pola oblicza się podług jego rzutu poziomego.

Art. 33. (1) W ciągu sześciu miesięcy od dnia złożenia zgłoszenia winien zgłaszający podać wyższemu urzędowi górniczemu, w którego obwodzie znajduje się punkt odkrycia, położenie wraz z opisem granic żądanego pola górniczego i jego obszar w metrach kwadratowych i złożyć w czterech egzemplarzach plan sytuacyjny pola. Na planie tym powinny być oznaczone: punkt odkrycia, służące do orientacji objekty na powierzchni i południk. Podziałkę dla planu przepisuje Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

(2) Ponadto, o ile przepisy hipoteczne wymagają przedstawienia wyciągów katastralnych lub rejestrów pomiarowych, powinien być równocześnie złożony w czterech

egzemplarzach wyciąg katastralny, względnie rejestr pomiarowy żadanego pola.

(3) Plan powinien być sporządzony przez mierniczego górniczego, albo też przez uprawnionego do tego mierniczego przysięgłego (art. 163).

(4) Termin, wskazany w ustępie 1, powinien być zachowany pod rygorem bezskuteczności zgłoszenia. Wniesienie odwołania od orzeczenia wyższego urzędu górniczego, wydanego na podstawie art. 26, nie wstrzymuje biegu terminu.

(5) Zgłaszający powinien uzupełnić braki planu sytuacyjnego w ciągu dwóch miesięcy od dnia doręczenia odpowiedniego wezwania ze strony wyższego urzędu górniczego. Wyższy urząd górniczy może ten termin przedłużyć, nie więcej jednak, niż na dalsze dwa miesiące. Nieuzupełnienie braków w terminie dwóch miesięcy, względnie w terminie przedłużonym, powoduje bezskuteczność zgłoszenia. Powtórne przedłużenie terminu do uzupełnienia braków jest niedopuszczalne.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 9 maja 1933 r.

o podziałce, przepisanej dla planów pól górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 483.

Na podstawie art. 33 i 319 Prawa Górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Plan sytuacyjny pola górniczego, składany dla uzyskania nadania własności górniczej, powinien być sporządzony w podziałce 1 : 5000.

§ 2. Plan, składany przy prośbie o zatwierdzenie scalenia pól górniczych (art. 58 Prawa Górniczego), powinien być

również sporządzony w podziałce, wymienionej w § 1. Jeżeli jednak plan sytuacyjny nowego scalonego pola górniczego obejmuje większą ilość pól górniczych lub pola górnicze o większym obszarze, dozwala się złożyć zamiast planu, sporządzonego w podziałce 1 : 5000, plan sporządzony na mapie katastralnej w podziałce mniejszej.

§ 3. Przepisy §§ 1 i 2 stosuje się odpowiednio do planów, składanych dla uzyskania zezwolenia na podział pola górniczego lub wymianę części pól między graniczącymi z sobą polami górniczymi (art. 62 Prawa Górniczego).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc przepisy, dotyczące przedmiotu unormowanego rozporządzeniem niniejszem.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 9 maja 1933 r.

o sporządzaniu planów pól górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 484.

Na podstawie art. 167 ustęp (1) Prawa Górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Przy sporządzaniu planów pól górniczych, o których mowa w art. 53, 58 i 62 Prawa Górniczego, mierniczy górniczy powinni stosować zawarte w załączniku do rozporządzenia niniejszego „Przepisy o sporządzaniu planów pól górniczych“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc przepisy, dotyczące przedmiotu unormowanego rozporządzeniem niniejszem.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. (poz. 484).

Przepisy o sporządzaniu planów pól górniczych.

§ 1. Jeżeli plan pola górniczego, sporządzony w skali

przepisanej rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r. o podziałce przepisanej dla planów pól górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 483) nie uwydatnia w dostatecznej mierze pewnych szczegółów sytuacji, wymagających z natury rzeczy dokładniejszego przedstawienia, to obok planu sytuacyjnego należy dla tych szczegółów sporządzić rysunek dodatkowy w większej podziałce.

§ 2. Położenie punktu odkrycia i obiektów, służących do orientacji, powinno być ustalone na podstawie pomiarów, nawiązanych do pomiarów państwowych, lub, w braku ich na tym terenie, do systemu lokalnego, zgodnie ze wskazówkami, otrzymanymi w każdym poszczególnym przypadku od właściwego Wyższego Urzędu Górniczego.

§ 3. Plan sytuacyjny pola górniczego powinien być wykonany na podstawie pomiarów, przeprowadzonych według ogłaszanych w Monitorze Polskim instrukcyj Ministra Przemysłu i Handlu co do wykonywania pomiarów pól górniczych.

Przy sporządzaniu planów sytuacyjnych pól górniczych na obszarach, objętych mapą katastralną, można dla oznaczenia sytuacji pól wykorzystać dane tych map.

§ 4. Położenie punktu odkrycia i punktu załamania linii granicznych pola górniczego powinny być podane w współrzędnych płaskich prostokątnych, nawiązanych do systemów, przewidzianych w § 2 przepisów niniejszych.

§ 5. Jeżeli linia graniczna pola górniczego często się łamuje, np. gdy przebiega wzdłuż koryta rzeki, granic wsi, osad, gmin, powiatów i t. p., wówczas należy podać współrzędne wierzchołków kątów wieloboku pomocniczego, utworzonego wzdłuż granicy pola, a wszystkie punkty załamania linii granicznej, odcięte do boków wieloboku, należy wyznaczyć długościami rzędnych i odciętych.

§ 6. Obliczenie powierzchni pola górniczego powinno być wykonane przy pomocy współrzędnych.

§ 7. Na planie sytuacyjnym oznacza się punkt odkrycia kółeczkiem podwójnym czerwonym o średnicy 3 mm.

z wykazaniem obok najmniejszej i największej odległości od granic pola.

§ 8. Wysokość punktu odkrycia powinna być podana na planie sytuacyjnym w odniesieniu do ustalonego urzędowo poziomu zera. W razie braku urzędowych pomiarów wysokości w pobliżu pola górniczego, należy się zwrócić o wskazówki do właściwego Wyższego Urzędu Górniczego.

§ 9. Na planie należy przedstawić położenie punktu odkrycia oraz widoczne obiekty na powierzchni, które służyły dla orjentacji przy ustaleniu położenia tego punktu. Dane te powinny odpowiadać odnośnym danym zgłoszenia o odkryciu i danym protokołu urzędowego badania odkrycia.

§ 10. Granicę pola górniczego oraz pól sąsiednich należy oznaczać na planie następującymi kolorami: granice pól, nadawanych na węgiel kamienny — karminowym, na rudy cynku — żółtym, na rudy żelaza — zielonym, na rudy ołowiu — niebieskim i na inne minerały — brązowym.

§ 11. Na planie pola górniczego należy nadto:

a) umieścić napis tytułowy następującej treści: „Plan pola górniczego . . . (nazwa), nadanego na . . . (nazwa minerału) w . . . (nazwa miejscowości, gminy, powiatu i województwa).

Powierzchnia pola górniczego (liczba m²)“,

b) umieścić nazwy miejscowości, wsi i t. p., wykonane czarnym tuszem, oraz nazwy sąsiednich pól górniczych w kolorach, wskazanych w § 10,

c) oznaczyć punkty załamania granic pola górniczego literami wielkimi lub liczbami rzymskimi, a linje granic kierunkami (północnymi kątami) oraz długościami np.

w sposób następujący: $\frac{272^0}{125 \text{ m}}$,

d) oznaczyć południk oraz podać podziałkę i tablicę współrzędnych punktów granicznych.

Plan pola górniczego powinien być podpisany przez jego wykonawcę (mierniczego górniczego lub upoważnionego mierniczego przysięgłego).

§ 12. Opis granic pola górniczego należy rozpoczynać od punktu załamania granicy pola, przyjętego przy wyko-

obszaru gruntów (przy własności wspólnej należy podać powierzchnię działek bez dzielenia na poszczególnych właścicieli). Dla orjentacji należy podać w przedostatniej rubryce numery innych działek, które oprócz wskazanej posiada jeszcze właściciel działki w granicach danego pola górniczego.

§ 14. Plan pola górniczego powinien być przedstawiony Wyższemu Urzędowi Górniczemu w pierworysie i trzech odrysach. Do planów należy dołączyć w jednym egzemplarzu cały obliczeniowy operat pomiarowy (§ 3 przepisów niniejszych).

§ 15. Plan scalenia pól górniczych należy wykonywać również według przepisów niniejszych.

§ 16. Plan sytuacyjny podziału pola górniczego na samoistne pola i plan wymiany części pól górniczych należy wykonać według przepisów niniejszych. Długość linii podziału pola i ich kierunek należy wykazać na planie. Linie podziału należy ustalić w stosunku do dotychczasowych granic całego pola zapomocą liczbowego określenia.

Art. 34. Zgłaszający może zmieniać położenie i obszar żadanego pola górniczego, lecz jedynie w obrębie granic pierwotnie podanych i nie później, niż przy rozprawie, przewidzianej w art. 43.

Art. 35. Jeżeli po zrzeczeniu się zgłoszenia lub wraz ze zrzeczeniem się będzie złożone nowe zgłoszenie na podstawie tego samego odkrycia, albo też innego odkrycia na ten sam minerał, dokonanego w tym samym pionowym otworze wiertniczym lub szybie poszukiwawczym, to termin sześciomiesięczny, wskazany w ustępie 1 art. 33, liczy się od chwili złożenia pierwotnego zgłoszenia; takie nowe zgłoszenie, złożone po upływie sześciu miesięcy od chwili złożenia pierwotnego zgłoszenia, jest bezskuteczne.

Art. 36. Gdy zgłoszenie stało się bezskuteczne wskutek niezachowania terminów, przepisanych w ustępach 1 i 5 art. 33, nie można już składać nowego zgłoszenia na to samo odkrycie lub na odkrycie tego samego minerału, doko-

nane w tym samym pionowym otworze wiertniczym lub szybie poszukiwawczym.

Art. 37. (1) W razie zbiegu podań o nadanie pierwszeństwo przysługuje zgłoszeniu wcześniejszemu. Kolejność zgłoszeń ustala się na podstawie dat wpływu do właściwego okręgowego urzędu górniczego.

(2) Jednakże nie data wpływu zgłoszenia, ale data (dzień względnie i godzina) odkrycia stanowi o pierwszeństwie, gdy zgłoszenie złożone było w ciągu czternastu dni po dokonaniu odkrycia przez tego, kto odkrył minerał w jego naturalnem złożu na swym własnym gruncie czy w swem własnem polu górniczem, nadanem na inny minerał, lub przez tego, kto go odkrył w wyniku robót poszukiwawczych, prowadzonych zgodnie z przepisami działu II niniejszego prawa.

(3) W razie zbiegu równoczesnych zgłoszeń (ustęp 1) lub odkryć (ustęp 2), wyższy urząd górniczy powinien wezwać strony do rozgraniczenia pól żądanych w drodze ugody. Jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w ciągu trzech miesięcy od daty odnośnego wezwania, wyższy urząd górniczy powinien odmówić wszystkim zgłaszającym włączenia spornego obszaru do żądanych przez nich pól górniczych, z zachowaniem w każdym razie mocy przepisów artykułów 30 i 31.

Art. 38. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo pierwszeństwa przed każdą inną osobą do uzyskania w granicach swego pola własności górniczej co do innych, podlegających woli górniczej, minerałów, nie objętych jego dokumentem nadawczym, które w granicach pola znajdują się w takiej łączności z minerałem, wymienionym w dokumencie, że mogą być ze względów górniczych wydobywane tylko razem z tamtym.

(2) Jeżeli inna osoba złoży zgłoszenie co do takich minerałów, okręgowy urząd górniczy zawiadamia o niem wła-

ściciela pola górniczego, ten zaś w ciągu miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia powinien złożyć w okręgowym urzędzie górniczym, pod rygorem utraty prawa pierwszeństwa, swoje zgłoszenie, choćby na podstawie odkrycia, dokonanego przez pomienioną inną osobę.

Art. 39. (1) Wyższy urząd górniczy oznacza zaraz po otrzymaniu planu sytuacyjnego (ustęp 1 art. 33) żądane pole na mapie poglądowej pól górniczych.

(2) Przeglądanie mapy poglądowej pól górniczych dozwolone jest każdemu.

Art. 40. W ciągu miesiąca po otrzymaniu planu sytuacyjnego, w razie potrzeby uzupełnionego w myśl ustępu 5 art. 33, wyższy urząd górniczy umieszcza w Monitorze Polskim na koszt zgłaszającego obwieszczenie, zawierające wiadomość o zgłoszeniu oraz o granicach i obszarze żadanego pola.

Art. 41. Podczas trwania postępowania nadawczego dozwolone jest każdemu przeglądanie w wyższym urzędzie górniczym planu sytuacyjnego pola górniczego.

Art. 42. Osoby, które roszczą sobie prawo, oparte na niniejszem prawie, a przeciwstawiające się żądaniu zgłaszającego, mogą wnosić do wyższego urzędu górniczego sprzeciwu co do złożonej prośby o nadanie w przeciągu miesiąca od dnia ukazania się numeru Monitora Polskiego, zawierającego przepisane w art. 40 obwieszczenie.

Art. 43. (1) W przeciągu czternastu dni po upływie terminu, wskazanego w art. 42, wyższy urząd górniczy podaje do wiadomości zgłaszającego treść wniesionych do urzędu sprzeciwów i wyznacza termin do ustnej rozprawy.

(2) O terminie rozprawy powinni być zawiadomieni przynajmniej na czternaście dni naprzód:

1. zgłaszający,

2. inni zgłaszający, których prawa ze względu na położenie punktów ich odkryć i projektowanych przez nich pól górniczych bądź już stoją w sprzeczności, bądź mogą znaleźć się w sprzeczności z żądaniem danego pola,
3. właściciele pól górniczych, pokrytych bądź w całości, bądź w części żądanym polem, oraz właściciele sąsiednich pól górniczych,
4. właściciele sąsiednich źródeł mineralnych, dla których został ustanowiony okrąg ochrony górniczej, o ile właściciele ci zarejestrowali się w wyższym urzędzie górniczym,
5. wszystkie osoby, które wniosły sprzeciwy w terminie, przepisanym w art. 42.

(3) Nieprzybycie na rozprawę osób, wymienionych w ustępie 2, nie wstrzymuje wydania przez wyższy urząd górniczy orzeczenia na podstawie posiadanych przez urząd danych.

Art. 44. (1) Nie później, niż na rozprawie, wyznaczonej w myśl ustępu 1 art. 43, zgłaszający powinien złożyć ostateczne oświadczenie co do obszaru i granic pola górniczego (art. 34), jako też co do wniesionych sprzeciwów.

(2) Jeżeli zgłaszający nie złoży bądź przed rozprawą, bądź w czasie samej rozprawy oświadczenia, o którym mowa w ustępie 1, należy przyjąć, że obstaje on przy swem żądaniu nadania mu własności górniczej w granicach pola, zaprojektowanego na podanym przez niego planie sytuacyjnym.

(3) Na rozprawie mogą być rozważane jedynie te sprzeciwy, które zostały wniesione w terminie, przepisanym w art. 42. Wnoszenie nowych sprzeciwów podczas ustnej rozprawy nie jest dozwolone.

Art. 45. (1) Po ustnej rozprawie, przewidzianej w art. 43, względnie po upływie wyznaczonego dla rozprawy ter-

minu, gdy nikt się na nią nie stawiał, wyższy urząd górniczy wydaje w drodze uchwały kolegjalnej na podstawie akt i wyników rozprawy, tudzież przy uwzględnieniu istniejącego faktycznego i prawnego stanu, orzeczenie o udzieleniu lub nieudzieleniu zgłaszającemu żadanego pola w całości lub w części.

(2) Orzeczenie swe wyższy urząd górniczy podaje na piśmie do wiadomości zgłaszającego i wszystkich osób, wymienionych w ustępie 2 art. 43, a jeżeli zawiera ono nadanie pola górniczego, przesyła je do umieszczenia na koszt zgłaszającego w Monitorze Polskim.

(3) Wyższy urząd górniczy obowiązany jest wstrzymać wydanie orzeczenia do czasu zakończenia postępowania, toczącego się w sprawie innego zgłoszenia, które korzysta z pierwszeństwa, a którego pole ze względu na położenie punktu odkrycia może pokryć w części lub w całości pole żądane.

Art. 46. Od orzeczeń wyższego urzędu górniczego, wydanych w myśl przepisów rozdziału niniejszego, przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 47. Osoby, których roszczenia nie zostały przez wyższy urząd górniczy uwzględnione w orzeczeniu, wydanym na podstawie art. 45, mogą dochodzić tychże, o ile opierają się na tytułach prawa cywilnego, na drodze sądowej przeciw osobie, której została orzeczeniem nadana własność górnicza.

Art. 48. Nadanie własności górniczej w niczem nie narusza praw, związanych z inną własnością górniczą, wcześniej nadaną. Właściciel pola górniczego, który uważa, że jego prawa zostały naruszone, może dochodzić ich na drodze sądowej przeciwko właścicielowi pola górniczego, nadanego później.

Art. 49. (1) Gdy orzeczenie wyższego urzędu górniczego (art. 45) stanie się wykonalne, wyższy urząd górniczy

wystawia dokument nadawczy i uwierzytelnia wszystkie egzemplarze planu sytuacyjnego pola, ewentualnie również i jego wyciągu katastralnego (rejestr pomiarowego), uprzednio w razie potrzeby poprawionych i uzupełnionych.

(2) Równocześnie granice nadanego pola na mapie pogładowej pól górniczych (art. 39) zostają sprostowane odpowiednio do ostatecznego wyniku postępowania nadawczego.

Art. 50. Dokument nadawczy powinien zawierać:

1. powołanie się na orzeczenie, którego mocą pole górnicze zostało nadane,
2. nazwę nadanego pola górniczego,
3. imię i nazwisko, względnie firmę i miejsce zamieszkania, względnie siedzibę prawną osoby, której pole górnicze zostało nadane,
4. określenie minerałów, na które nadano własność górniczą,
5. nazwy miejscowości, gmin, powiatów i województw, oraz obwodów wyższych urzędów górniczych, w których obrębie znajduje się pole nadane,
6. opis granic i obszar nadanego pola górniczego, z powołaniem się na plan sytuacyjny, względnie i na wyciąg katastralny (rejestr pomiarowy),
7. datę wystawienia dokumentu nadawczego,
8. podpis i pieczęć wyższego urzędu górniczego.

Art. 51. Dokument nadawczy powinien być w ciągu miesiąca po wystawieniu ogłoszony w Monitorze Polskim na koszt zgłaszającego.

Art. 52. Wpis nadanego pola górniczego do księgi gruntowej (hipotecznej), względnie górniczej, następuje stosownie do postanowień art. 18.

Art. 53. (1) Jeżeli między polami górniczymi, nadanymi na jeden z podlegających woli górniczej minerałów, znajduje się zamknięta już przez te pola ze wszystkich

stron przestrzeń, na której własność górnicza co do tego samego minerału nie została nikomu nadana, a która ze względu na swój kształt i wielkość nie odpowiada wymaganiom art. 30, natenczas właściciele rzeczonych sąsiednich pól górniczych mogą ubiegać się o uzyskanie na tej przestrzeni własności górnicznej co do danego minerału.

(2) Postanowienie ustępu 1 ma również zastosowanie, jeżeli wolna przestrzeń z jednej lub kilku tylko stron zamknięta jest polami górniczemi, z pozostałych zaś stron dochodzi do granicy Państwa, bądź też graniczy z terenami, na których osoba prywatna posiada regał górniczny w stosunku do danego minerału; w tym ostatnim wypadku prawa, przysługujące w myśl postanowień ustępu 1 właścicielom sąsiednich pól górniczych, nie przysługują posiadaczowi regalu z tytułu regalu.

Art. 54. (1) Postanowienia art. 53 mają zastosowanie również i do minerałów, zastrzeżonych na rzecz Państwa, z tą zmianą, że w wypadku, gdy właścicielem jednego z graniczących pól górniczych jest samo Państwo, jemu przysługuje pierwszeństwo do uzyskania własności górnicznej na przestrzeni, przez pola zamkniętej.

(2) Jeżeli właściciel graniczącego pola, nie należącego do Państwa, złoży zgłoszenie o takie nadanie, okręgowy urząd górniczny zawiadamia o tem Kuratora Państwowych Pól Górniczych (art. 2), który powinien w ciągu trzech miesięcy od dnia zawiadomienia złożyć, pod rygorem utraty prawa pierwszeństwa, swoje zgłoszenie, chociaż samo odkrycie nie przez Państwo zostało dokonane. Państwo nie jest obowiązane do odszkodowania z tytułu poniesionych przez inną osobę kosztów odkrycia.

Art. 55. Przy uzyskiwaniu przez Państwo prawa własności górnicznej co do minerałów, podlegających woli górnicznej, mają zastosowanie wszystkie przepisy niniejszego rozdziału.

Art. 56. Przy uzyskiwaniu przez Państwo prawa własności górniczej co do minerałów, na rzecz Państwa zastrzeżonych, mają odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszego rozdziału, z wyjątkiem ustępów 4 i 5 art. 33 i artykułów 34 do 37.

R o z d z i a ł III.

O scalaniu, podziale i wymianie części pól górniczych.

Art. 57. (1) Graniczące z sobą pola górnicze, nadane na ten sam minerał, jak również pokrywające się całkowicie pola górnicze, nadane na różne minerały, mogą być scalane, to jest łączone w jedno pole górnicze.

(2) Scalenie podlega zatwierdzeniu wyższego urzędu górniczego. W wypadku, gdy pola scalane leżą w obwodach różnych wyższych urzędów górniczych, stronie przysługuje wybór urzędu, do którego ma wnieść prośbę o zatwierdzenie. Wyższy urząd górniczy, do którego strona się zwróciła, załatwia sprawę zatwierdzenia w porozumieniu z innemi zainteresowanemi urzędami.

Art. 58. (1) Przy prośbie o zatwierdzenie scalenia należy złożyć:

1. odpowiadającą wymaganiom obowiązujących przepisów hipotecznych umowę scalenia, jeżeli są różni właściciele poszczególnych pól scalanych, względnie — jeżeli pola scalane należą do jednego właściciela — odpowiadające tymże wymaganiom jego oświadczenie,
2. dokumenty nadawcze oraz plany sytuacyjne, względnie i wyciągi katastralne (rejstry pomiarowe) wszystkich pól scalanych,
3. urzędowy wykaz wierzycieli hipotecznych i innych osób, posiadających prawa rzeczowe na wszystkich scalanych polach,
4. plan sytuacyjny, względnie i wyciąg katastralny

(rejestr pomiarowy) nowego scalonego pola górniczego, sporządzone w 4 egzemplarzach zgodnie z przepisami ustępów 1 do 3 art. 33, oraz podać

5. nazwę, jaką ma nosić pole scalone.

(2) Jeżeli poszczególne pola są obciążone hipotekami lub innymi prawami rzeczowymi, należy ponadto załączyć odpowiadającą wymaganiom przepisów hipotecznych umowę ze wszystkimi uprawnionymi, stanowiącą, w jaki sposób ich prawa mają obciążyć nowe scalone pole.

Art. 59. (1) Jeżeli prośba odpowiada wymaganiom art. 58, wyższy urząd górniczy zatwierdza scalenie w drodze uchwały kolegjalnej.

(2) Wyższy urząd górniczy może odmówić zatwierdzenia, jeżeli przeciw scaleniu przemawia wzgląd na dobro publiczne. Od orzeczenia wyższego urzędu górniczego przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

(3) Naskutek scalenia powstaje nowa odrębna własność górnicza, jednocześnie zaś wygasa własność górnicza co do wszystkich pól scalanych.

Art. 60. (1) Do dokumentu zatwierdzającego dołącza się plan sytuacyjny względnie również i wyciąg katastralny (rejestr pomiarowy) nowego pola, jako też dokumenty nadcawcze poszczególnych pól scalanych.

(2) Przepisy artykułów 18 i 49 do 52 stosuje się odpowiednio.

Art. 61. Naskutek scalenia pól górniczych obciążenia hipoteczne i inne prawa rzeczowe przechodzą na nowo powstałe pole górnicze stosownie do postanowień umowy z uprawnionymi (ustęp 2 art. 58).

Art. 62. (1) Podział pola górniczego jest dopuszczalny o tyle tylko, o ile powstające przy podziale poszczególne samoistne pola bądź odpowiadają wymaganiom ustępu 3

art. 30 i art. 31, bądź też mają być scalone z innemi polami górniczemi, graniczącemi z niemi.

(2) Przy podziale pola górniczego, jak również przy wymianie części pól między graniczącemi z sobą polami górniczemi, stosuje się odpowiednio postanowienia o scalaniu (artykuły 57 do 61).

R o z d z i a ł IV.

O wyznaczeniu na powierzchni granic pola górniczego.

Art. 63. (1) Władza górnicza ma prawo zarządzić, o ile tego będzie wymagał wzgląd na dobro publiczne, wytyczenie granic pola górniczego na powierzchni i ustawienie górniczych znaków granicznych na całym obwodzie pola, bądź tylko w pewnej jego części.

(2) Żądać wytyczenia granic i ustawienia górniczych znaków granicznych mogą również: właściciel pola górniczego — w każdym wypadku, a właściciele sąsiednich pól górniczych, oraz właściciele gruntów — w wypadku udowodnionej istotnej potrzeby, o której w razie sporu między stronami orzeka okręgowy urząd górniczy. Poszczególni właściciele sąsiednich pól górniczych i właściciele gruntów mogą z powyższego prawa korzystać tylko na obszarze swych własnych pól, względnie gruntów.

Art. 64. Wytyczenie granic pola górniczego i ustawienie górniczych znaków granicznych wykonywane jest na zarządzenie okręgowego urzędu górniczego przez mierniczego górniczego, albo też przez uprawnionego do tego mierniczego przysięgłego (art. 163), zgodnie z przepisami instrukcji, którą wyda w drodze rozporządzenia Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 65. (1) O terminie mającego nastąpić wytyczenia granic pola i ustawienia górniczych znaków granicznych

okręgowy urząd górniczy zawiadamia oprócz właściciela danego pola także właścicieli sąsiednich pól górniczych oraz właścicieli tych gruntów, na których mają być ustawione znaki graniczne.

(2) Nieprzybycie którejkolwiek z pomienionych osób nie wstrzymuje dokonania czynności pomiarowych i ustawienia znaków.

(3) O ile wytyczenie granic pola i ustawienie znaków ma się odbywać na obszarze strefy nadgranicznej, powinna być zawiadomiona właściwa władza powiatowa administracji ogólnej. Postanowienie ustępu 2 ma odpowiednie zastosowanie.

Art. 66. (1) Właściciel i posiadacz gruntu są obowiązani dozwolić wstępu na grunt dla przeprowadzenia czynności, związanych z wytyczeniem granic pola oraz z ustawieniem górniczych znaków granicznych, jak również dozwolić umieszczenia tych znaków na swym gruncie.

(2) Właściciel pola górniczego obowiązany jest do wynagrodzenia wszelkiej szkody, wyrządzonej przez wykonanie czynności powyższych we własności gruntowej.

(3) Jeżeli zostały one spowodowane żądaniem właściciela sąsiedniego pola górniczego, obowiązek wynagrodzenia szkody obciąża tego ostatniego.

Art. 67. (1) Koszta wytyczenia granic i ustawienia znaków ponosi właściciel pola górniczego.

(2) Jednakże w wypadku, gdy roboty powyższe spowodowane zostały żądaniem właściciela sąsiedniego pola górniczego, koszt roboty ponosi ten ostatni.

Art. 68. Przepisy o wyznaczeniu na powierzchni granic pola górniczego (artykuły 63 do 67) stosuje się również do odnawiania znaków granicznych pola górniczego, które uległy zniszczeniu lub takiemu uszkodzeniu, że się nie dadzą już rozpoznać,

R o z d z i a ł V.

O opłatach od uprawnień górniczych.

Art. 69. (1) Uprawnienia górnicze podlegają specjalnym opłatom.

(2) Szczegółowe przepisy co do opłat od uprawnień górniczych zawiera osobna ustawa.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ z dnia 30 czerwca 1932 r.

o opłatach od uprawnień górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 543.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

I. O opłatach od własności górniczej.

Art. 1. Ustanawia się następujące opłaty od własności górniczej:

a) od własności górniczej, powstałej na zasadzie austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. p. austr. Nr. 146):

od hektara miary górniczej (kopalnianej, dziennej i przy-miaru) nadanej na węgiel kamienny — 6 zł; na węgiel brunatny — 2 zł, na rudę żelazną — 1 zł 50 gr, a na inny minerał zastrzeżony — 3 zł rocznie;

b) od własności górniczej, powstałej na zasadzie rosyjskiej Ustawy Górniczej (Zb. Pr. Ces. Ros. tom VII, wyd. 1912 r.) lub pruskiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 24 czerwca 1865 r. (Zb. Ust. z 1865 r. str. 705), albo prawa górniczego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 85, poz. 654):

od hektara pola górniczego (nadania górniczego), nadanego na węgiel kamienny — 6 zł, na węgiel brunatny — 2 zł, na rudę żelazną — 1 zł 50 gr, a na inny minerał — 3 zł rocznie.

Ułamek hektara liczy się za cały hektar.

W przypadkach współwłasności za opłaty od własności górniczej odpowiadają wszyscy współwłaściciele solidarnie.

Art. 2. Opłaty, wymienione w art. 1 winny być uiszczane w dwóch równych ratach półrocznych, płatnych w ciągu pierwszego miesiąca półrocza kalendarzowego.

Za półrocze kalendarzowe, w którym własność górnicza powstała, należy uiścić całą ratę półroczną w ciągu miesiąca, następującego po miesiącu jej powstania.

Jeżeli własność górnicza powstała wskutek scalenia, to pole scalone nie podlega opłacie za półrocze kalendarzowe, w którym nastąpiło scalenie.

Od własności górniczej, wygasłej z jakichkolwiek powodów, należy się opłata za całe półrocze kalendarzowe, w którym własność ta wygasła.

Art. 3. W razie zalegania opłaty od własności górniczej poza termin, oznaczony w art. 2, winien zalegający uiszczać odsetki za każdy miesiąc zwłoki w wysokości równej odsetkom za zwłokę, pobieranym od zaległości w podatkach bezpośrednich.

Zaległe opłaty ściągnięte będą w drodze przymusowej w sposób, przepisany dla ściągania podatków bezpośrednich.

Art. 4. Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu służy prawo:

a) obniżania do 50% wysokości, wymienionych w art. 1 opłat od własności górniczej, której eksploatacja znajduje się w warunkach szczególnie trudnych;

b) umarzania odsetek za zwłokę, określonych w art. 3, w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie;

c) umarzania wszystkich zaległości z tytułu opłat od własności górniczej (art. 1) wraz z odsetkami za zwłokę (art. 3), które okazały się nieściągalnymi nawet w drodze egzekucji.

II. O opłatach od wyłączności poszukiwań górniczych.

Art. 5. Ustanawia się opłatę od wyłączności poszukiwań górniczych, uzyskanej na zasadzie austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. p. austr.

Nr. 146), w wysokości 24 zł rocznie od każdej wyłączności poszukiwań górniczych.

Art. 6. Opłata, wymieniona w art. 5, winna być uiszczona w dwóch równych ratach półrocznych, płatnych bez wezwania w ciągu pierwszych trzech miesięcy półrocza kalendarzowego.

Za półrocze kalendarzowe, w którym wyłączność poszukiwań górniczych została uzyskana, należy uiszczyć całą ratę półroczną przed upływem danego półrocza.

Art. 7. Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo obniżania w porozumieniu z Ministrem Skarbu opłat od wyłączności poszukiwań górniczych w przypadkach, gdy złoża mineralne są ubogie i nierównomiernie rozłożone. Zniżka nie może sięgać poniżej $\frac{1}{4}$ wysokości opłaty i będzie przyznawana na czas określony.

Art. 8. W razie gdyby opłata od wyłączności poszukiwań górniczych nie została uiszczoną w całości albo w części obniżonej w myśl art. 7, w terminie przewidzianym w art. 6, wyłączność wygasa sama przez się. Ten sam przepis stosuje się w razie nieuiszczenia rat, na które zgodnie z art. 12 opłata od wyłączności górniczych została rozłożoną.

III. Postanowienia wspólne końcowe.

Art. 9. Państwowa własność górnicza oraz należące do Państwa wyłączności poszukiwań górniczych, wolne są od opłat, wymienionych w art. 1 i 5.

Art. 10. W okresie od 1 stycznia 1932 r. do 31 grudnia 1946 r. wysokość opłat od pól górniczych, powstałych na zasadzie art. 285 prawa górniczego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 85, poz. 654), a nie eksploatowanych, ogranicza się do kwoty odpowiadającej sumie opłat od takiej ilości wyłączności poszukiwań górniczych, jaka byłaby potrzebna dla całkowitego pokrycia obszaru danych pól górniczych.

Art. 11. Odsetki za zwłokę, nieuiszczone do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a obliczone na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 1924 r. w przedmiocie opłat od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 671) w stosunku wyższym od przewidzianego w art. 3 niniejszego roz-

porządzenia obniża się do wysokości, przewidzianej w tymże artykule.

Art. 12. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo rozkładania na raty opłat, przewidzianych w art. 1 i art. 5, lub odraczania terminów płatności, określonych w art. 2 i art. 6 i zwalniania przytem płatnika częściowo lub całkowicie od obowiązku uiszczania odsetek.

Art. 13. Wykonanie uprawnień, przewidzianych w art. 12 Minister Przemysłu i Handlu może przekazać wyższemu urzędowi górniczemu, wykonanie zaś uprawnień, przewidzianych w art. 4 i art. 7 Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu może przekazać wyższemu urzędowi górniczemu w porozumieniu z izbami skarbowymi.

Art. 14. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1932 r. Równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 8 lipca 1924 r. w przedmiocie opłat od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 671), wraz z późniejszymi jej zmianami i uzupełnieniami.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 29 lipca 1932 r.

w sprawie częściowego przekazania wyższemu urzędowi górniczemu uprawnień, przewidzianych w art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 632.

Na podstawie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 543) zarządzam co następuje:

§ 1. Upoważnia się wyższe urzędy górnicze: 1) do rozkładania na raty w ramach półrocznego kalendarzowego opłat od własności górniczej, 2) do odraczania terminów płatności tych opłat w ramach półrocznego kalendarzowego, 3) do czę-

ściowego lub całkowitego zwalniania płatnika od obowiązku uiszczania odsetek przy stosowaniu postanowień przewidzianych w p. 1 i 2 niniejszego paragrafu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ z dnia 11 lipca 1932 r.

o umorzeniu zaległych opłat od wygasłej własności górniczej, nadanej na węgiel brunatny w województwie poznańskim.

Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 575.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Art. 1. Umarza się zaległości z tytułu opłat od uprawnień górniczych, ciążące na polach górniczych, nadanych na węgiel brunatny w województwie poznańskim, o ile właściciele tych pól złożyli lub złożą przed dniem 31 sierpnia 1932 r. zrzeczenie się własności górniczej, i o ile pola powyższe nie były eksploatowane w czasie od dnia 8 sierpnia 1924 r. do chwili wygaśnięcia własności górniczej.

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

D z i a ł IV.

O PRAWACH, WYNIKAJĄCYCH Z WŁASNOŚCI GÓRNICZEJ.

Art. 70. (1) Właściciel pola górniczego ma wyłączne prawo poszukiwania i wydobywania w granicach swego pola, zgodnie z postanowieniami niniejszego prawa, minerału,

wymienionego w dokumencie nadawczym. Prawo to rozciąga się również na zwały, pozostałe w obrębie pola po dawniejszych robotach górniczych, a nie eksploatowane przez właściciela gruntu przed powstaniem na danym polu własności górniczej, nie rozciąga się natomiast na żuźle i inne wytwory uboczne przeróbki hutniczej.

(2) Wydobyty z pola górniczego minerał, wymieniony w dokumencie nadawczym, jest własnością uprawnionego do jego wydobywania — bez względu na to, kto go wydobyl.

Art. 71. Od eksploatacji górniczej mogą być wyłączone pewne części pola górniczego, przedstawiające szczególniejszą wartość dla badań naukowych lub zabytkową, przyczem ochronę tych części może nakazać Minister Przemysłu i Handlu lub upoważniona przez niego władza górnicza.

Art. 72. (1) Jeżeli na tym samym obszarze prawo poszukiwania i wydobywania różnych minerałów przysługuje różnym właścicielom pól górniczych i o ile minerały te według orzeczenia wyższego urzędu górniczego, zapadłego w drodze uchwały kolegjalnej, nie mogą być ze względów górniczych wydobywane oddzielnie, natenczas każdy z tych właścicieli ma prawo przy wydobywaniu swego minerału wydobywać zarazem i minerał, nadany innemu.

(2) W tym wypadku minerał, należący do drugiego właściciela, powinien mu być na jego żądanie wydany za zwrotem kosztów wydobywania.

(3) Od przewidzianego w ustępie 1 orzeczenia wyższego urzędu górniczego przysługuje stronom zainteresowanym odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 73. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo zużytkowywać dla potrzeb swego zakładu górniczego bez płacenia odszkodowania właścicielowi gruntu przynależne do gruntu minerały (art. 1 ust. 5), wydobywane przy robotach górniczych, związanych z prowadzeniem kopalni, i przy

wznoszeniu budowli oraz urządzeń, przewidzianych w art. 75 i 76. Prawo użytkowywania nie obejmuje prawa sprzedaży.

(2) W razie nieużytkowania pomienionych minerałów dla potrzeb zakładu właściciel pola górniczego obowiązany jest pozostawić je bezpłatnie do dyspozycji właścicielowi gruntu, który powinien minerały te zabrać w ciągu miesiąca od dnia zawiadomienia go o tem; jeżeli właściciel gruntu nie zabierze ich we wskazanym powyżej terminie, przechodzą one na własność właściciela pola.

Art. 74. (1) Jeżeli przy robotach górniczych, związanych z prowadzeniem kopalni, i przy wznoszeniu budowli oraz urządzeń, przewidzianych w artykułach 75 i 76, wydobywane są żywice ziemne lub minerały, podlegające woli górniczej, a będące przedmiotem własności górniczej innej osoby, właściciel pola górniczego powinien poza wypadkiem, przewidzianym w art. 72, wydawać te minerały bezpłatnie uprawnionemu do ich wydobywania na jego żądanie.

(2) Jeżeli prawo wydobywania minerałów, wydobytych w warunkach ustępu 1, nie przysługuje żadnej innej osobie, wydobyte minerały, podlegające woli górniczej, stają się własnością właściciela pola górniczego, zastrzeżone zaś na rzecz Państwa — powinny być wydane bezpłatnie Państwu.

(3) W miarę wykonywania urządzenia czy robót w wypadkach, przewidzianych w ustępach 1 i 2, właściciel pola górniczego powinien zawiadamiać o wydobyciu podlegających wydaniu minerałów osobę, uprawnioną do ich odbioru, która powinna je zabrać w ciągu miesiąca od dnia zawiadomienia; w przeciwnym razie przechodzą one na własność właściciela pola.

Art. 75. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo wykonywać zarówno w granicach swego pola górniczego, jak

i poza niemi, na powierzchni i pod ziemią, wszelkiego rodzaju roboty górnicze, budowle i urządzenia, niezbędne dla poszukiwania i wydobywania w polu górniczym minerałów, wymienionego w dokumencie nadawczym, a w szczególności:

1. zakładać i prowadzić sztolnie, szyby, chodniki i inne wyrobiska podziemne, jako też odkrywki,
2. stawiać i utrzymywać wszelkiego rodzaju maszyny i urządzenia do poszukiwania i wydobywania minerałów, stosowania podsadzki i przewietrzania oraz odwadniania kopalni, jako też warsztaty mechaniczne, kuźnie i t. p.,
3. zakładać zbiorniki wodne, tamy, kanały, wodociągi i inne urządzenia wodne, gazociągi i inne rurociągi oraz place zwałowe i ładunkowe do składania materiałów biegowych, wydobytych minerałów i skały płonnej,
4. budować drogi, mosty, koleje i kolejki torowe i nadziemne, a także zakładać urządzenia telegraficzne i telefoniczne, służące wyłącznie do potrzeb zakładu górniczego,
5. zakładać urządzenia i przewody elektryczne, zaopatrujące w siłę i światło wyłącznie zakład górniczy wraz z jego urządzeniami pomocniczymi,
6. wznosić budowle, niezbędne dla prowadzenia i ochrony zakładu górniczego oraz dla pomieszczenia jego pracowników wraz z ich rodzinami,
7. uprawiać w zakładzie górniczym przy pomocy własnych robotników rzemiosła i wykonywać prace pomocnicze, niezbędne dla ruchu zakładu.

(2) W obrębie obcego pola górniczego przewidziane w punkcie 1 ustępu 1 prawo zakładania wyrobisk górniczych przysługuje o tyle tylko, o ile wyrobiska mają na celu odwadnianie i przewietrzanie kopalni, stosowanie pod-

sadzki płynnej lub też bardziej racjonalne prowadzenie robót górniczych i o ile nie przeszkadzają one lub nie zagrażają robotom górniczym właściciela rzeczzonego obcego pola. W razie sprzeciwu ze strony właściciela obcego pola rozstrzyga wyższy urząd górniczy w drodze uchwały kolegjalnej z wyłączeniem drogi sądowej. Od tego orzeczenia wyższego urzędu górniczego przysługuje stronom zainteresowanym odwołanie do Kolegium Górniczego.

(3) Wykonywanie robót, budowli i urządzeń, wymienionych w ustępie 1, poza granicami pola górniczego na powierzchni i pod powierzchnią gruntów, będących w administracji lub użytkowaniu władzy wojskowej, gruntów przedsiębiorstw państwowych, wchodzących w zakres działania Ministerstwa Spraw Wojskowych, oraz gruntów, położonych w obrębie lotnisk, obszarów warownych i rejonów umocnionych, może nastąpić tylko po uzyskaniu zezwolenia Ministra Spraw Wojskowych lub władzy przez niego upoważnionej na warunkach, określonych w tem zezwoleniu. Wydanie takiego zezwolenia co do lotnisk, podlegających Ministrowi Komunikacji, następuje w porozumieniu z tym Ministrem lub upoważnioną przez niego władzą.

(4) Przy wykonywaniu wymienionych w ustępie pierwszym uprawnień, wynikających z własności górniczej, właściciel pola górniczego podlega przepisom prawnym i technicznym, obowiązującym co do prowadzenia robót i wznoszenia lub przebudowy budowli i urządzeń.

Art. 76. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo w granicach swego pola oraz w jego pobliżu stawiać i prowadzić urządzenia pomocnicze, służące do obróbki wydobytych w polu minerałów, jako to sortownie, płuczki, amalgamiarnie, urządzenia do ługowania i krystalizacji, koksniarnie, brykietniarnie, prażelnie, urządzenia do wzbogacania rud drogą utleniania lub t. p., urządzenia do przeróbki ubocznych wytworów koksovania aż do otrzymania smoły, siarczanu amo-

nu i surowego benzolu, tężnie, warzelnie i prażelnie soli, młyny solne i rudne i t. d.

(2) Postanowienie ustępu 1 nie rozciąga się na zakłady hutnicze. Zakłady te nie podlegają ustawie górniczej.

(3) Ograniczenie, przewidziane w ustępie 3 art. 75, odnosi się również do urządzeń, wymienionych w ustępie 1 artykułu niniejszego.

(4) Przepisy ustępu 4 art. 75 stosuje się również do urządzeń, wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu.

Art. 77. (1) Wymienione w artykułach 75 i 76 wyrobiska górnicze, budowle i urządzenia stanowić będą część składową, względnie przynależność pola górniczego, któremu będą służyły.

(2) Jeżeli właściciele kilku pól górniczych zrzeszyli się celem wspólnego założenia jednego ze wspomnianych w ustępie 1 wyrobisk, budowli i urządzeń, a nie ugodzili się inaczej, natenczas wyrobisko to, budowla czy urządzenie stanowi część składową, względnie przynależność wszystkich tych pól, którym służy.

Art. 78. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo bezpłatnie zużytkowywać własną wodę kopalnianą aż do chwili połączenia się jej z naturalnymi wodami wierzchniemi na potrzeby swego zakładu górniczego wraz ze wszystkimi budowlami i urządzeniami (artykuły 75 i 76), na potrzeby zamieszkałych na miejscu własnych pracowników oraz dla bezpłatnego wydawania okolicznym mieszkańcom tytułem pokrycia zaniku wody w studniach i źródłach, spowodowanego przez roboty górnicze.

(2) Właściciel i posiadacz gruntu nie mają prawa sprzeciwiać się odprowadzaniu przez grunt wody kopalnianej.

(3) Zużytkowanie wody kopalnianej przez właściciela pola górniczego do innych, poza wymienionymi w ustępie 1, celów, jako też zużytkowywanie jej przez właścicieli in-

nych pól górniczych i przez osoby postronne, podlega przepisom ustawy wodnej.

Art. 79. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo żądać odstąpienia mu, zgodnie z przepisami działu V niniejszego prawa, potrzebnych dla celów jego zakładu górniczego wraz z budowlami i urządzeniami (artykuły 75 i 76) gruntów, piasku oraz innych materiałów podszadzkowych i wód wierzchnich.

(2) Cudzoziemiec, czy to osoba fizyczna, czy prawna, będący właścicielem pola górniczego, może korzystać z uprawnień, przewidzianych w ustępie 1, tylko w drodze przymusowego zajęcia na podstawie orzeczenia władzy górniczej o potrzebie odstąpienia dla potrzeb zakładu górniczego gruntów lub piasku czy innych materiałów podszadzkowych albo wód wierzchnich trybem, przepisany w artykułach 90 do 98.

(3) W razie jeżeli cudzoziemiec, czy to osoba fizyczna, czy prawna, zajmuje grunt zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedniego, zarówno do zajęcia gruntu, jako też i do ewentualnego przymusowego wykupu na żądanie właściciela gruntu mają zastosowanie przepisy prawa niniejszego. Natomiast, o ile cudzoziemiec, czy to osoba fizyczna, czy prawna, będący właścicielem pola górniczego, chce z wolnej ręki zająć lub nabyć dla potrzeb swego zakładu górniczego grunt lub inną nieruchomość, natenczas mają zastosowanie ogólne przepisy, dotyczące dzierżawienia, posiadania lub nabywania nieruchomości przez cudzoziemców.

Art. 80. (1) Posiadacz pola górniczego, nie będący jednocześnie właścicielem tego pola, może korzystać imieniem własnem ze wszystkich uprawnień właściciela pola górniczego, określonych w niniejszym dziale, o ile umowa pomiędzy nim a właścicielem pola nie zawiera postanowień odmiennych,

(2) Posiadacz części pola górniczego może korzystać ze wszystkich uprawnień właściciela pola, określonych w niniejszym dziale, jedynie na podstawie upoważnienia właściciela pola górniczego.

(3) O ile z praw, przysługujących posiadaczowi pola górniczego w myśl ustępów 1 i 2, wynikają na mocy niniejszego prawa pewne obowiązki wobec osób trzecich, właściciel pola górniczego odpowiada solidarnie z posiadaczem za wypełnienie tych obowiązków.

D z i a ł V.

O STOSUNKU WŁAŚCICIELA POLA GÓRNICZEGO DO WŁAŚCICIELA, WZGLĘDNIE POSIADACZA GRUNTU.

R o z d z i a ł I.

O odstąpieniu gruntu, piasku i innych materiałów podszalkowych oraz wody na potrzeby zakładu górniczego.

Art. 81. (1) Właściciel i posiadacz gruntu obowiązani są odstąpić za odpowiednim wynagrodzeniem właścicielowi pola górniczego w użytkowanie grunta, niezbędne dla prowadzenia robót poszukiwawczych i dla potrzeb zakładu górniczego, a mianowicie dla samych robót górniczych, dla zakładania budowli i urządzeń, przewidzianych w artykułach 75 i 76, jako też dla związanego z warunkami wydobywania planowego rabowania (zawalania) powierzchni.

(2) Grunta, na których nie wolno prowadzić poszukiwań górniczych (art. 5), nie mogą być na podstawie prawa niniejszego zajmowane dla celów, wspomnianych w artykule niniejszym, a grunta, na których nie wolno prowadzić poszukiwań górniczych bez zezwolenia właściwych władz (art. 6), nie mogą być zajmowane dla tych celów bez zezwolenia tych władz.

Art. 82. (1) Obowiązek odstąpienia nie rozciąga się na grunta, zajęte pod budynki mieszkalne, gospodarcze lub służące do celów przemysłowych lub użyteczności publicznej i pod łączące się z niemi ogrodzone podwórza oraz pod sady, ogrody i parki i na grunta w promieniu sześćdziesięciu pięciu metrów od powyżej wymienionych budynków, należących do tegoż właściciela.

(2) Pozatem odstąpienia gruntów można odmówić tylko z przeważających względów na dobro publiczne lub ze względu na szczególny tytuł prywatno-prawny, zwalniający właściciela, względnie posiadacza gruntu od obowiązku odstąpienia.

Art. 83. Jeżeli o tę samą działkę gruntu spółubiega się kilku właścicieli pól górniczych, pierwszeństwo przysługuje temu z nich, czyja potrzeba uznana zostanie za najbardziej istotną ze względu na interes publiczny.

Art. 84. (1) Po zaprzestaniu użytkowania gruntu dla potrzeb zakładu górniczego właściciel pola górniczego powinien grunt zwrócić.

(2) Jeżeli w chwili zwrotu gruntu znajdują się na gruncie budynki, wzniesione dla potrzeb zakładu górniczego, właściciel gruntu ma prawo żądać zniesienia ich w ciągu roku na koszt właściciela pola górniczego, który w tym razie obowiązany będzie uiszczać nadal aż do chwili usunięcia budynków przewidziane za czasowe zajęcie gruntu (art. 86) wynagrodzenie w wysokości, odpowiadającej zajętej pod budynki części gruntu. Jeżeli właściciel pola nie usunie budynków w przepisany powyżej rocznym terminie, przechodzą one bezpłatnie na własność właściciela gruntu. Właściciel gruntu ma prawo zamiast żądania zniesienia budynków przejąć je na rzecz swoją za cenę, odpowiadającą ich wartości w chwili zwrotu, albo też żądać, by właściciel pola górniczego nabył grunt pod budynkami na własność.

Art. 85. (1) Jeżeli wskutek użytkowania gruntu dla potrzeb zakładu górniczego wartość gruntu w chwili zwrotu uległa zmniejszeniu w stosunku do stanu, w jakim grunt znajdował się w chwili odstąpienia, albo jeżeli po upływie trzech lat grunt pozostaje w dalszym ciągu zajęty, albo jeżeli ze względu na cel, dla którego nastąpiło zajęcie, widocznem jest, że użytkowanie gruntu będzie trwało dłużej niż trzy lata, właściciel gruntu może żądać, by właściciel pola górniczego nabył grunt na własność.

(2) Jeżeli wskutek nabycia w myśl ustępu 1 pewnej części gruntu niektóre inne jego części nie mogą już być nadal użytkowane w sposób celowy, właściciel gruntu ma prawo żądać, by właściciel pola górniczego nabył na własność również i tamte części.

Art. 86. (1) Przy czasowem zajęciu gruntu dla potrzeb zakładu górniczego właściciel pola górniczego obowiązany jest przez cały czas zajęcia uiszczać posiadaczowi gruntu corocznie zgóry odpowiednie wynagrodzenie za pozbawienie go użytkowania tego gruntu.

(2) Jeżeli wskutek użytkowania gruntu dla potrzeb zakładu górniczego wartość gruntu się zmniejszy, właściciel zaś jego nie zażąda, by właściciel pola górniczego nabył grunt na własność, właściciel pola górniczego obowiązany jest przy zwrocie gruntu wynagrodzić właścicielowi gruntu również i ten ubytek wartości. Właściciel gruntu może żądać, by właściciel pola już w chwili zajęcia złożył stosowną kaucję, zabezpieczającą dopełnienie powyższego obowiązku.

(3) Jeżeli wskutek zajęcia dla potrzeb zakładu górniczego pewnej części gruntu niektóre inne jego części nie mogą już być użytkowane w sposób celowy, właściciel pola górniczego powinien na żądanie posiadacza gruntu uiszczać roczne wynagrodzenie również i za tamte części.

Art. 87. Jeżeli między zainteresowanemi stronami nie dojdzie do porozumienia, roczne wynagrodzenie za czasowe pozbawienie użytkowania gruntu (art. 86) ustala się w wysokości podwójnej w stosunku do przeciętnego rocznego czystego dochodu, jaki grunt przynosił w ciągu ostatnich trzech lat przed wydaniem orzeczenia o zajęciu, przy gruntach zaś, z których dochodu nie było, lub które wskutek zmeljorowania ich w ciągu ostatnich trzech lat przynosiłyby dochód większy — w stosunku do przeciętnego rocznego dochodu, jaki dają swym posiadaczom podobne grunta okoliczne.

Art. 88. Jeżeli między zainteresowanemi stronami nie dojdzie do porozumienia, cenę kupna gruntu przy jego przewłaszczeniu (ustęp 2 art. 84 i artykuły 85 i 96) ustala się w wysokości podwójnej w stosunku do wartości, jaką grunt posiadał w chwili wydania orzeczenia o jego zajęciu dla potrzeb zakładu górniczego.

Art. 89. Przy ustalaniu wysokości rocznego wynagrodzenia za zajęcie gruntu, względnie ceny kupna gruntu przewłaszczanego, nie uwzględnia się przyrostu dochodowości, względnie wartości, jaki grunt może uzyskać skutkiem użytkowania go dla potrzeb zakładu górniczego lub dzięki istniejącym już na nim, bądź projektowanym urządzeniom górniczym.

Art. 90. (1) Jeżeli w sprawie czasowego odstąpienia gruntu dla potrzeb zakładu górniczego nie dojdzie między właścicielem pola górniczego a właścicielem i posiadaczem gruntu do porozumienia, okręgowy urząd górniczy na żądanie właściciela pola przeprowadza dochodzenie, wysłuchuje strony zainteresowane i zarządza oględziny tudzież zbadanie stosunków na miejscu.

(2) W razie sporu co do wysokości rocznego wynagrodzenia za odstąpienie użytkowania gruntu oraz co do wysokości kaucji, przewidzianej w ustępie 2 art. 86, okręgowy

urząd górniczy zasięga w tym względzie opinii biegłych. Każda strona ma prawo wskazać jednego biegłego, pozatem okręgowy urząd górniczy może również powołać biegłego z urzędu. Nieprzybycie biegłych, powołanych na życzenie stron, nie wstrzymuje biegu dochodzenia.

Art. 91. (1) Na podstawie wyników przeprowadzonego dochodzenia (art. 90) okręgowy urząd górniczy rozstrzyga, czy zachodzi potrzeba odstąpienia gruntu do użytkowania dla potrzeb zakładu górniczego, i orzeka, w jakim rozmiarze i na jakich warunkach właściciel i posiadacz gruntu obowiązani są odstąpić grunt właścicielowi pola górniczego, względnie w razie spółubiegania się kilku właścicieli pól górniczych — któremu z nich mianowicie.

(2) Orzeczenie okręgowego urzędu górniczego powinno ściśle określić położenie i rozmiary odstępowanej działki, ustanowić prowizorycznie wysokość należnego posiadaczowi gruntu rocznego wynagrodzenia za pozbawienie go użytkowania, ewentualnie również i wysokość kaucji dla właściciela gruntu, przewidzianej w ustępie 2 art. 86, jako też ustalić w razie potrzeby inne jeszcze warunki odstąpienia gruntu.

Art. 92. (1) Od orzeczenia okręgowego urzędu górniczego, wydanego w trybie art. 91, w części, dotyczącej samego obowiązku odstąpienia gruntu, jako też położenia i rozmiarów odstępowanej działki, przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

(2) Strona, niezadowolona z orzeczenia okręgowego urzędu górniczego w części, dotyczącej wysokości wynagrodzenia i kaucji oraz innych warunków odstąpienia gruntu, może dochodzić swych roszczeń w drodze powództwa, skierowanego przeciw drugiej stronie.

(3) Również tylko w drodze powództwa przeciw drugiej stronie można domagać się zwolnienia od obowiązku odstą-

pienia gruntu na podstawie szczególnego tytułu prywatnoprawnego.

Art. 93. (1) Właściciel pola górniczego ma prawo zająć grunt w razie łącznego istnienia następujących warunków:

1. jeżeli orzeczenie okręgowego urzędu górniczego co do obowiązku odstąpienia stało się wykonalne,
2. jeżeli właściciel pola górniczego złożył ustanowioną w tem orzeczeniu kaucję właścicielowi gruntu lub do depozytu sądowego,
3. jeżeli uiścił posiadaczowi gruntu za rok wynagrodzenie, ustanowione prowizorycznie w orzeczeniu, a w razie odmowy przyjęcia złożył do depozytu sądowego.

(2) Wytoczenie powództwa z tytułu ustępów 2 i 3 art. 92 nie narusza uprawnień właściciela pola górniczego do zajęcia gruntu na mocy postanowienia ustępu 1 artykułu niniejszego.

Art. 94. (1) W razie nagłego niebezpieczeństwa, przewidzianego w punktach 1 do 4 ust. 2 art. 143, okręgowy urząd górniczy może zarządzić niezwłoczne zajęcie potrzebnego gruntu bez przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia (art. 90) i bez wydania orzeczenia, przewidzianego w art. 91. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

(2) Okręgowy urząd górniczy powinien w ciągu najdalej trzech dni od dnia wydania powyższego zarządzenia wdrożyć postępowanie co do odstąpienia gruntu trybem, przepisany w artykułach 90 i 91.

Art. 95. (1) Jeżeli dla robót górniczych potrzebne jest zastosowanie podszadzki płynnej, właściciel gruntu, położonego w obrębie tego pola górniczego, w którym roboty się prowadzi, obowiązany jest odstąpić właścicielowi pola górniczego dla powyższego celu za odpowiedniemi wynagrodze-

niem prawo wydobywania na swym gruncie piasku i innych nadających się do podszadzki płynnej materiałów. Obowiązek rzeczony nie ogranicza właściciela względnie posiadacza gruntu w prawie wydobywania piasku lub innego materiału podszadzkowego dla potrzeb własnego gospodarstwa domowego i rolnego.

(2) W razie spółubiegania się kilku właścicieli pól górniczych, prowadzących roboty na kilku wzajemnie pokrywających się polach, prawo pierwszeństwa do wydobywania piasku i innych materiałów podszadzkowych przysługuje polu, nadanemu na węgiel kamienny, gdyby zaś takiego pola na danej przestrzeni nie było — temu polu, za którem będą przemawiały względy przeważającego interesu publicznego.

(3) Przepisy o odstępowaniu gruntu (artykuły 81 do 94) stosuje się odpowiednio do odstępowania piasku i innych materiałów podszadzkowych.

Art. 96. Innym osobom właściciel gruntu może odstąpić prawo wydobywania piasku i innych materiałów podszadzkowych dla zastosowania podszadzki płynnej jedynie za zgodą właściciela pola górniczego, w obrębie którego grunt leży. Właściciel pola, jeżeli odmawia swej zgody, powinien bądź zobowiązać się na żądanie właściciela gruntu do nabycia odnośnego gruntu na własność, bądź też w ciągu czterech dni od dnia odmowy zwrócić się do okręgowego urzędu górniczego z prośbą o wdrożenie postępowania trybem, wskazanym w art. 90. Jeżeli właściciel pola górniczego obowiązowi temu zadość nie uczyni, właściciel, względnie posiadacz gruntu może swym piaskiem czy innym materiałem podszadzkowym rozporządzać dowolnie.

Art. 97. (1) Właściciel i posiadacz gruntu obowiązani są zezwolić właścicielowi pola górniczego na korzystanie z wód wierzchnich, potrzebnych dla ruchu zakładu górniczego.

(2) Przepisy artykułów 81, 82, 86, 87, 89, do 94 mają w tym wypadku analogiczne zastosowanie.

(3) W razie jeżeli kilku właścicieli pól górniczych domaga się prawa korzystania dla ruchu ich zakładów górniczych z tych samych wód wierzchnich, nie wystarczających dla pokrycia potrzeb wszystkich, wyższy urząd górniczy orzeka w drodze uchwały kolegjalnej, komu z pomiędzy nich i w jakiej mierze wody mają być odstąpione. Od orzeczenia wyższego urzędu górniczego przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 98. Jeżeli właściciel gruntu żąda od właściciela pola górniczego nabycia gruntu na własność (art. 84 ust. 2, art. 85 i art. 96) i strony zainteresowane nie mogą dojść do porozumienia bądź co do samego obowiązku nabycia, bądź co do ceny i innych warunków kupna, właściciel gruntu może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej.

R o z d z i a ł II.

O odszkodowaniu za szkody, powstałe wskutek robót górniczych.

Art. 99. (1) O ile niniejsze prawo nie stanowi inaczej (art. 102 ust. 4, art. 103 ust. 3, art. 104 ust. 2), właściciel pola górniczego jest obowiązany do pełnego odszkodowania za wszystkie szkody, powstałe we własności gruntowej i w jej przynależnościach wskutek robót górniczych w kopalni lub urządzeniu pomocniczem, prowadzonych na podstawie postanowień art. 75, bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod ziemią, czy na powierzchni, i pod uszkodzonym miejscem, czy też nie, jako też bez względu na to, czy ktośkolwiek ponosi winę uszkodzenia, czy nie, i czy je można było zgóry przewidzieć lub nie.

(2) Roszczenie o odszkodowanie przysługuje każdemu, kto z powodu robót górniczych poniósł jakąkolwiek szkodę

we własności gruntowej lub jej przynależności. Komu i w jakiej mierze z pośród osób, uprawnionych do korzystania z własności gruntowej i jej przynależności, przysługuje w każdym poszczególnym wypadku prawo do odszkodowania, rozstrzyga się według przepisów ustaw cywilnych.

Art. 100. (1) Jeżeli szkodę spowodowały roboty, prowadzone w obrębie kilku pól górniczych, lub też przy urządzeniach, stanowiących przynależność kilku pól (ustęp 2 art. 77), natenczas właściciele tych pól odpowiadają za szkodę solidarnie.

(2) W tym wypadku właściciele pól górniczych ponoszą w stosunku do siebie odpowiedzialność w równych częściach, co jednak nie wyłącza odmiennego udziału w odpowiedzialności, o ile na to będzie przeprowadzony dowód.

Art. 101. Całkowite lub częściowe pokrycie w naturze strat, spowodowanych przez roboty górnicze, jak naprzykład dokonanie remontu uszkodzonych budynków, zwalnia w odpowiednim stosunku właściciela pola górniczego od obowiązku uiszczenia dalszego odszkodowania.

Art. 102. (1) Jeżeli w granicach pola górniczego lub w jego pobliżu mają być wzniesione budynki lub wykonane inne urządzenia, dla których wzniesienia czy wykonania wymagane jest zezwolenie władzy, natenczas władza, uprawniona do wydawania odnośnych zezwoleń, powinna przed zatwierdzeniem planu zawiadomić o zamierzonej budowie zainteresowanego właściciela pola górniczego i okręgowy urząd górniczy celem ich wypowiedzenia się w ciągu najdalej czternastu dni, następnie zaś podać otrzymane oświadczenie do wiadomości zgłaszającego zamiar budowy.

(2) Jeżeli wskutek oświadczenia właściciela pola górniczego lub okręgowego urzędu górniczego budowa zostanie zaniechana ze względu na niebezpieczeństwo uszkodzenia, jakie mogłoby grozić budynkom lub innym urządzeniom ze

strony robót górniczych, właściciel gruntu ma prawo do odszkodowania z tytułu wynikłego stąd zmniejszenia się wartości gruntu.

(3) Właściciel gruntu ma prawo żądać, by właściciel pola górniczego, zamiast uiszczenia odszkodowania, przewidzianego w ustępie 2, nabył odnośny grunt na własność za cenę, odpowiadającą istotnej wartości działki. Roszczenia tego może dochodzić na drodze sądowej.

(4) Jeżeli budynki lub urządzenia, dla których wykonania było wymagane zezwolenie władzy, zostały już po powstaniu na danem polu własności górniczej wykonane bez uzyskania takiego zezwolenia, właściciel pola górniczego nie odpowiada z tytułu art. 99 za szkody, jakie w nich powstaną.

Art. 103. (1) Jeżeli w granicach pola górniczego lub w jego pobliżu mają być wzniesione budynki lub wykonane inne urządzenie, dla których wzniesienia czy wykonania zezwolenie władzy nie jest wymagane, właściciel gruntu powinien zawiadomić o zamierzonej budowie zainteresowanego właściciela pola górniczego.

(2) W wypadku tym stosuje się odpowiednio postanowienia ustępów 2 i 3 art. 102.

(3) Jeżeli właściciel gruntu nie zawiadomił o zamierzonym przez siebie wykonaniu budowy właściciela pola górniczego, ten ostatni nie odpowiada z tytułu art. 99 za szkody, jakie mogą powstać w budynku czy urządzeniu i w jego przynależnościach.

Art. 104. Jeżeli mimo oświadczenia okręgowego urzędu górniczego lub właściciela pola górniczego o niebezpieczeństwie uszkodzenia zamierzonej budowy, właściciel gruntu jej nie zaniecha, wysokość odszkodowania, do jakiego właściciel pola górniczego obowiązany będzie z tytułu art. 99 w razie powstania szkód we własności gruntowej lub w jej przynależnościach, nie może przewyższać sumy, odpowiada-

jacej temu zmniejszeniu się wartości, którego by doznał grunt, gdyby budowa została zaniechana.

Art. 105. Właściciel pola górniczego nie jest obowiązany do uiszczenia odszkodowania z tytułu art. 99 i 102, jeżeli ze stanu sprawy okaże się, iż zamiar budowy zgłoszono w tym tylko celu, by uzyskać odszkodowanie za jej zaniechanie.

Art. 106. (1) O ile między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia co do wynagrodzenia szkód, spowodowanych przez roboty górnicze, poszkodowany może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej w ciągu trzech lat od chwili, gdy się dowiedział o szkodzie i o tem, kto ponosi za nią odpowiedzialność. Po upływie rzeczonożo terminu roszczenie ulega przedawnieniu.

(2) Przedawnienie trzyletnie nie ma miejsca przy roszczeniach, opartych na szczególnym tytule prywatno-prawnym.

Art. 107. Postanowienia artykułów 99 do 106 nie naruszają w niczem prawa poszkodowanych do dochodzenia swych roszczeń o odszkodowanie na podstawie przepisów powszechnych ustaw cywilnych.

Art. 108. W razie zaniku wody skutkiem robót górniczych właściciel pola górniczego obowiązany jest dostarczać poszkodowanym niezbędnej dla nich ilości wody do picia i dla celów gospodarczych.

R o z d z i a ł III.

O stosunku właściciela pola górniczego do urządzeń użyteczności publicznej i do obszarów, objętych planem zabudowania.

Art. 109. (1) Właściciel i posiadacz pola górniczego nie mają prawa sprzeciwiać się zakładaniu w obrębie swego

pola publicznych dróg lądowych i wodnych, kolei żelaznych i innych urządzeń komunikacyjnych, jako też urządzeń wodociągowych, gazociągowych i innych o charakterze użyteczności publicznej, przy których budowie przedsiębiorcy przysługuje prawo wywłaszczenia, i obowiązani są przedsiębrać niezbędne środki celem ochrony pomienionych urządzeń (art. 143 ust. 2 punkt 4).

(2) Przed udzieleniem zezwolenia na założenie wymienionych urządzeń władza, uprawniona do wydawania odnośnych zezwoleń, wraz z przedstawicielem władzy górniczej wysłuchuje właściciela i posiadacza pola górniczego co do tego, w jaki sposób należy urządzenia wykonać z możliwie najmniejszym uszczerbkiem dla własności górniczej. Udzielenie zezwolenia następuje w porozumieniu z władzą górniczą.

Art. 110. (1) O ile własność górnicza w polu, w którego obrębie założone zostało wymienione w art. 109 urządzenie, była nadana wcześniej, zanim udzielono zezwolenia na założenie tego urządzenia, natenczas właściciel pola górniczego ma prawo żądać od przedsiębiorcy stosownego odszkodowania za wykonanie niezbędnych urządzeń ochronnych, za dokonanie w zakładzie górniczym przeróbek i zmian, które pozatem nie byłyby potrzebne, jako też za wywołane koniecznością ograniczenie lub zaniechanie robót górniczych.

(2) Roszczeń swych co do należnego odszkodowania właściciel pola górniczego ma prawo dochodzić na drodze sądowej.

Art. 111. Postanowienia artykułów 109 i 110 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu linii regulacyjnych i planów zabudowania.

D z i a ł VI.**O WZAJEMNYCH STOSUNKACH WŁAŚCICIELI PÓŁ
GÓRNICZYCH.**

Art. 112. (1) Właściciel i posiadacz pola górniczego obowiązani są w razie potrzeby zezwolić właścicielowi i posiadaczowi sąsiedniego pola górniczego, o ile to nie będzie przeszkadzało lub zagrażało prawidłowemu ruchowi ich własnego zakładu, na spółużywanie swoich sztolni, szybów, urządzeń do przewietrzania i odwadniania, zbiorników wodnych, wodociągów i innych urządzeń wodnych oraz urządzeń komunikacyjnych, a to za stosownem wynagrodzeniem.

(2) Spory między stronami co do spółużywania wymienionych urządzeń rozstrzyga wyższy urząd górniczy w drodze uchwały kolegjalnej przy analogicznem zastosowaniu postanowień o odstępowaniu gruntu na potrzeby zakładu górniczego (artykuły 90 do 94).

Art. 113. W razie założenia w cudzem polu górniczem urządzeń, wymienionych w ustępie 1 art. 75, właściciel urządzeń obowiązany jest do całkowitego wynagrodzenia właścicielowi i posiadaczowi rzeczonoego pola wszelkich szkód, przez urządzenie to spowodowanych.

Art. 114. W braku porozumienia między stronami wysokość wynagrodzenia, przewidzianego w art. 113, ustala właściwy sąd.

Art. 115. Jeżeli w pewnej części pola górniczego wydobywanie minerału, wymienionego w dokumencie nadawczym, nie może być ze względów technicznych lub gospodarczych prowadzone w sposób racjonalny ani samoistnie, ani też łącznie z jego wydobywaniem w pozostałej części pola, ale jest pożądane ze względu na ogólny interes gospodarczy i może być dokonywane racjonalnie razem z wydobywaniem tegoż minerału w innem sąsiednim polu górni-

czem, natenczas właściciel i posiadacz rzeczonyj części pola górniczego obowiązani są prawo wydobywania z niej minerału odstąpić posiadaczowi tego sąsiedniego pola na jego żądanie za stosownem wynagrodzeniem.

Art. 116. (1) Jeżeli strony zainteresowane nie mogą pogodzić się między sobą co do odstąpienia prawa wydobywania (art. 115), względnie co do warunków odstąpienia, wyższy urząd górniczy orzeka w drodze uchwały kolegjalnej, na wniosek posiadacza sąsiedniego pola górniczego, czy, w jakich rozmiarach i na jakich warunkach właściciel i posiadacz owej części pola obowiązani są prawo wydobywania minerału odstąpić.

(2) Przed wydaniem orzeczenia wyższy urząd górniczy przesłuchuje strony zainteresowane i dokonywa zbadania stosunków na miejscu.

(3) Wyższy urząd górniczy powinien odmówić uznania obowiązku odstąpienia, jeżeli przeciwko odstąpieniu przemawiają inne względy na dobro publiczne, przeważające nad interesem gospodarczym (art. 115).

Art. 117. (1) Orzeczenie wyższego urzędu górniczego (art. 116) powinno ściśle określić z powołaniem się na plan sytuacyjny tę część pola górniczego, w której ma być odstąpione prawo wydobywania, ustanowić wysokość wynagrodzenia, należnego posiadaczowi pola, i ustalić w razie potrzeby inne jeszcze warunki odstąpienia.

(2) Orzeczenie swe wyższy urząd górniczy doręcza obu zainteresowanym stronom.

(3) W tym wypadku stosuje się odpowiednio przepisy artykułów 92 i 93.

D z i a ł VII.

O ZARZĄDZIE I RUCHU ZAKŁADU GÓRNICZEGO.

R o z d z i a ł I.

O zarządzie zakładu górniczego.

Art. 118. Przemysłowiec górniczy, wchodzący w posiadanie zakładu górniczego, powinien w ciągu czternastu dni po objęciu zakładu zawiadomić o tem okręgowy urząd górniczy z dołączeniem dokumentów, udowadniających jego prawo do wejścia w posiadanie.

Art. 119. (1) Jeżeli kilka osób prowadzi zakład górniczy na wspólny rachunek, nie tworząc spółki, której zastępstwo prawne byłoby ustawowo uregulowane, są one obowiązane ustanowić i zgłosić w okręgowym urzędzie górniczym jako swego pełnomocnika osobę, zamieszkałą w Państwie Polskiem. Pełnomocnik ten powinien być uprawniony do odbierania ze skutkiem prawnym wszelkich pism urzędowych, wystosowanych do przemysłowca górniczego, i do zastępowania przemysłowca w sprawach, dotyczących zakładu, wobec władz oraz wskazanych w ustawach instytucyj.

(2) Przepis powyższy ma zastosowanie również w wypadku, jeżeli przemysłowiec górniczy przebywa poza granicami Państwa Polskiego.

(3) Przy zgłaszaniu pełnomocnika w okręgowym urzędzie górniczym należy dołączyć pełnomocnictwo, uwierzytelnione notarialnie lub sądownie, oraz pisemną deklarację pełnomocnika o przyjęciu na siebie odnośnych obowiązków.

Art. 120. (1) Jeżeli przemysłowiec górniczy nie uczyni zadość obowiązkowi, ciążącemu na nim w myśl art. 119, okręgowy urząd górniczy powinien go wezwać do zgłoszenia pełnomocnika w ciągu miesiąca od dnia doręczenia wezwania, a w razie bezskutecznego upływu powyższego termi-

nu — wyznaczyć dla niego przedstawiciela z urzędu; przedstawicielowi temu będzie przysługiwał zakres działania, wskazany w ustępie 1 art. 119.

(2) Przepisane w ustępie 1 wezwanie będzie uważane za doręczone przemysłowcowi górniczemu, jeżeli którakolwiek z osób, spółobowiązanych do ustanowienia pełnomocnika, wezwanie to odbierze. W razie niemożności doręczenia wezwania nawet w sposób powyższy, wezwanie uskutecznia się przez wywieszenie stosownego ogłoszenia na widok publiczny w lokalu okręgowego urzędu górniczego na przeciąg dni czternastu.

(3) Wyznaczony na podstawie niniejszego artykułu przedstawiciel sprawuje swe czynności tak długo, dopóki przemysłowiec górniczy nie zgłosi właściwego pełnomocnika zgodnie z postanowieniami art. 119, i otrzymuje na rachunek przemysłowca odpowiednie wynagrodzenie, którego wysokość określa okręgowy urząd górniczy; jeżeli przemysłowiec odmawia wypłaty, niezbędną na wynagrodzenie przedstawiciela sumę ściągają się w trybie postępowania przymusowego.

Art. 121. Niezależnie od zgłoszenia pełnomocnika przemysłowiec górniczy obowiązany jest zgłosić w okręgowym urzędzie górniczym wszystkie osoby, którym powierzony został zarząd zakładu górniczego, jako też osoby, przełożone nad kierownikami ruchu zakładu i nad osobami dozoru ruchu (art. 123), z podaniem ich zakresu czynności.

Art. 122. (1) Przemysłowiec górniczy obowiązany jest podawać władzy górniczej, zgodnie z rozporządzeniem, które wyda Minister Przemysłu i Handlu z uwzględnieniem postulatów Głównego Urzędu Statystycznego, sprawozdania i dane statystyczne, dotyczące formy prawnej przedsiębiorstwa, wydobywania i wytwórczości, zbytu, zapasów, zużycia materiałów biegowych, surowców i energii, wyposażenia technicznego, warunków naturalnych i ekonomicznych

przedsiębiorstwa oraz stanu zatrudnienia, zarobków i świadczeń, udzielanych pracownikom przedsiębiorstwa.

(2) Dla udowodnienia wyżej wymienionych danych przemysłowiec obowiązany jest okazywać na żądanie władzy górniczej wszelkie odnośne księgi i dokumenty.

(3) Wiadomości, otrzymane na podstawie niniejszego artykułu, mogą być przez władzę górniczą wykorzystywane jedynie dla celów statystycznych i bez zgody przemysłowca nie mogą być udzielane w innym celu władzom publicznym ani też osobom prywatnym.

(4) Postanowienia artykułu niniejszego nie zwalniają przemysłowca górniczego od obowiązków, ciążących na nim na podstawie ustawy z dnia 19 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 464).

R o z d z i a ł II.

O technicznym kierownictwie i dozorcze w zakładzie górniczym.

Art. 123. (1) Ruch techniczny zakładu górniczego może być prowadzony tylko pod kierownictwem, dozorem i odpowiedzialnością osób, których kwalifikacje, przepisane w artykułach 124 do 130, uznane zostały przez władzę górniczą.

(2) Przemysłowiec górniczy obowiązany jest dla każdego technicznie samoistnego zakładu górniczego ustanowić osobnego kierownika ruchu tudzież osoby dozoru ruchu w ilości, odpowiadającej rozmiarom zakładu i jego warunkom technicznym, a w szczególności warunkom bezpieczeństwa, i osoby te zgłosić w okręgowym urzędzie górniczym z podaniem zakresu czynności, poruczonych każdej z nich i ze złożeniem dowodów ich uzdolnienia do sprawowania rzeczonych czynności.

(3) Dla poszczególnych działów ruchu mogą być ustanowieni osobni kierownicy działów, którzy jednakowoż muszą podlegać kierownikowi ruchu zakładu. Postanowienia ustępu 2 mają w tym wypadku analogiczne zastosowanie.

Art. 124. Poza wyjątkami, wskazanemi w artykułach 126, 127 i 133, kierownikiem ruchu zakładu górniczego, jako też kierownikiem działu robót górniczych może być tylko osoba, która:

1. posiada obywatelstwo polskie,
2. włada biegle językiem polskim w słowie i piśmie,
3. nie jest pozbawiona z mocy wyroku sądowego zdolności do piastowania urzędów publicznych,
4. ukończyła ze stopniem inżyniera górniczego wyższą uczelnię w kraju, oraz
5. odbyła po uzyskaniu dyplomu inżynierskiego co najmniej trzechletnią praktykę przy ruchu zakładu górniczego, a w tem przynajmniej dwuletnią przy robotach górniczych.

Art. 125. Poza działem robót górniczych kierownikiem każdego innego działu technicznego zakładu górniczego może być tylko osoba, która:

1. odpowiada wymaganiom, wskazanym w punktach 1 do 3 art. 124,
2. ukończyła wyższą uczelnię w kraju ze stopniem inżyniera lub też średnią uczelnię techniczną w kraju z ostatecznem świadectwem jej ukończenia,
3. odbyła po ukończeniu uczelni co najmniej jednoroczną praktykę w dziale techniki, odpowiadającym temu, który ma być powierzony jej kierownictwu.

Art. 126. Osoby, które uzyskały wymieniony w punkcie 4 art. 124 lub w punkcie 2 art. 125 dyplom inżynierski w wyższym zakładzie zagranicznym, mogą być kierownikami ruchu zakładów górniczych i kierownikami działów,

o ile ich dyplomy zostaną nostryfikowane w wyższej uczelni w kraju, o ile pozatem posiadają one wszystkie inne warunki, przepisane w art. 124, względnie w art. 125, i o ile udowodnią dostateczną znajomość obowiązujących w Państwie Polskiem ustaw i rozporządzeń górniczych przez podanie się z pomyślnym wynikiem egzaminowi przed osobną komisją, ustanowioną przy wyższym urzędzie górniczym.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 6 listopada 1934 r.

o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 126 prawa górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 923.

Na podstawie art. 128 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Skład komisji egzaminacyjnej.

§ 1. Przy każdym wyższym urzędzie górniczym tworzy się komisję egzaminacyjną przewidzianą w art. 126 prawa górniczego.

§ 2. Przewodniczącym powyższej komisji egzaminacyjnej jest z urzędu prezes wyższego urzędu górniczego, przy którym komisja jest utworzona. Zastępcą przewodniczącego jest z urzędu zastępca prezesa wyższego urzędu górniczego.

§ 3. (1) Członków komisji egzaminacyjnej w potrzebnej ilości mianuje Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii prezesa wyższego urzędu górniczego z pośród urzędników władz górniczych w służbie czynnej lub w stanie spoczynku.

(2) Komplet egzaminacyjny poszczególnego kandydata składa się z przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub

jego zastępcy i 2 członków, powołanych przez niego z pośród listy członków zamianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu.

R o z d z i a ł II.

Zakres egzaminu.

§ 4. Egzamin winien stwierdzić, że kandydat posiada dokładną znajomość zarówno tych przepisów, których pełny tekst jest zamieszczony w ustawach górniczych, jak i tych przepisów, na które prawo górnicze się powołuje, oraz przepisów rozporządzeń wydanych na podstawie tych ustaw.

R o z d z i a ł III.

Postępowanie.

§ 5. Właściwą dla każdego kandydata jest komisja egzaminacyjna przy tym wyższym urzędzie górniczym, w którego obwodzie kandydat odbywał praktykę ostatnio w ciągu sześciu miesięcy.

§ 6. Kandydat powinien składać podanie o dopuszczenie do egzaminu na podstawie art. 126 prawa górniczego do tego wyższego urzędu górniczego, który jest właściwym w myśl § 5 rozporządzenia niniejszego.

§ 7. Kandydat powinien dołączyć do podania:

- a) życiorys, zawierający szczegółowe wymienienie odbytych studjów oraz zakładów górniczych i technicznych, w których kandydat odbywał praktykę,
- b) dyplom z ukończenia uczelni akademickiej zagranicą, oraz dowód nostryfikacji w uczelni akademickiej w kraju: dokumenty te można składać bądź w oryginale, bądź w uwierzytelnionych notarialnie odpisach.

§ 8. Po otrzymaniu podania wyższy urząd górniczy bada naprzód, czy podanie zostało skierowane do właściwego wyższego urzędu górniczego. Jeżeli okaże się, że dla kandydata była właściwą komisja egzaminacyjna przy innym wyższym urzędzie górniczym, należy z urzędu odstąpić te-

mu wyższemu urzędowi górniczemu podanie wraz z załącznikami i zawiadomić o tem kandydata.

§ 9. Po stwierdzeniu swej właściwości wyższy urząd górniczy bada, czy zostały złożone wymagane dowody w przepisanej formie i czy uprawniają one kandydata do korzystania z przepisów art. 126 prawa górniczego.

§ 10. Jeżeli po przeprowadzeniu badania w myśl §§ 8 i 9 niniejszego rozporządzenia okaże się, że kandydat może być dopuszczony do egzaminu, wyższy urząd górniczy wzywa kandydata do wniesienia taksy egzaminacyjnej, przewidzianej w § 18 rozporządzenia niniejszego, a po dokonaniu tej wpłaty odstępuje podanie wraz z załącznikami przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej.

§ 11. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza termin egzaminu i zawiadamia o nim kandydata.

§ 12. Egzamin jest ustny.

§ 13. Z przebiegu egzaminu należy spisać protokół. Ocena wyniku powinna być sformułowana zapomocą określenia: „zadawalniający“, lub: „niezadawalniający“.

§ 14. Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają większością głosów.

§ 15. Po ukończeniu egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej przesyła akta wyższemu urzędowi górniczemu.

§ 16. Jeżeli wynik egzaminu był niezadawalniający, kandydat może być dopuszczony do powtórnego egzaminu dopiero po upływie 6 miesięcy, a jeżeli ponownie otrzymał ocenę niezadawalniającą, to dopiero po upływie roku. Skrócenie rocznego czasokresu na czasokres nie krótszy od 6 miesięcy może nastąpić jedynie z przyczyn ważnych i wyjątkowych za szczególnem zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu na wniosek tego wyższego urzędu górniczego, przy którym kandydat ostatnio zdawał egzamin.

§ 17. W razie otrzymania od komisji egzaminacyjnej zawiadomienia o zadawalniającym wyniku egzaminu, wyższy urząd górniczy wydaje kandydatowi zaświadczenie, że kandydat poddał się z wynikiem zadawalniającym egzami-

nowi, przewidzianemu w art. 126 prawa górniczego, przy-
czem w tem zaświadczeniu powinien być wymieniony skład
komisji egzaminacyjnej i data egzaminu.

§ 18. Opłata egzaminacyjna wynosi 60 złotych i powin-
na być wniesiona do właściwego urzędu górniczego na ra-
chunek Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 19. Osoby biorące udział w egzaminowaniu kandy-
data otrzymują z opłat egzaminacyjnych za sprawowanie
swych czynności wynagrodzenie, którego normy ustala Mi-
nister Przemysłu i Handlu.

§ 20. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem
ogłoszenia.

**Art. 127. (1) Minister Przemysłu i Handlu może dopu-
ścić do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górnicze-
go mniejszego, prowadzonego w warunkach mniej niebez-
piecznych, oraz do sprawowania kierownictwa takichże ro-
bót górniczych osobę, która nie odpowiada wymaganiom
punktu 4 art. 124, jeżeli pozatem odpowiada ona innym wy-
maganiom tego artykułu, ukończyła z ostatecznem świadec-
twem średni górniczy zakład naukowy w kraju, posiada co
najmniej sześćioletnią praktykę, odbytą przy ruchu zakła-
du górniczego, a w tem przynajmniej czteroletnią w dziale
robót górniczych, i wreszcie udowodniła posiadanie dosta-
tecznych dla przyszłego jej zakresu działania wiadomości
teoretycznych i praktycznych przez poddanie się z po-
myślnym wynikiem egzaminowi przed osobną komisją, usta-
nowioną przy wyższym urzędzie górniczym.**

**(2) Minister Przemysłu i Handlu może uprawnienie
swe, przewidziane w ustępie 1, przelewać częściowo lub cał-
kowicie na wyższe urzędy górnicze.**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU
z dnia 6 listopada 1934 r.

o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 127
prawa górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 924.

Na podstawie art. 128 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Skład komisji egzaminacyjnej.

§ 1. Przy każdym wyższym urzędzie górniczym tworzy się komisję egzaminacyjną celem stwierdzenia zasobu wiedzy teoretycznej i praktycznej kandydatów, ubiegających się na podstawie art. 127 prawa górniczego o dopuszczenie do sprawowania kierownictwa ruchu w zakładzie górniczym mniejszym i prowadzonym w warunkach mniej niebezpiecznych, lub kierownika działu robót górniczych w takim zakładzie.

§ 2. Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej jest z urzędu prezes wyższego urzędu górniczego, przy którym komisja jest ustanowiona. Zastępcą przewodniczącego jest z urzędu zastępca prezesa wyższego urzędu górniczego.

§ 3. (1) Członków komisji egzaminacyjnej w potrzebnej ilości mianuje Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii prezesa wyższego urzędu górniczego z pośród urzędników władz górniczych w służbie czynnej lub w stanie spoczynku, z pośród profesorów akademickich uczelni technicznych, nauczycieli państwowych szkół górniczych w Dąbrowie Górniczej i w Katowicach i z pośród kierowników ruchu zakładów górniczych, posiadających dyplom inżyniera górniczego.

(2) Z pośród tej listy przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołuje w każdym poszczególnym wypadku członków kompletu egzaminacyjnego w liczbie 2 do 4 (nie licząc przewodniczącego) zależnie od zakresu egzaminu.

W liczbie członków kompletu egzaminacyjnego powinien przynajmniej jeden posiadać wyższe wykształcenie prawnicze.

R o z d z i a ł II.

Program egzaminu.

§ 4. Zakres egzaminu obejmuje w zasadzie:

- A) Prawo górnicze, rozporządzenia, dotyczące ruchu w zakładach górniczych i obowiązków kierowników ruchu zakładów górniczych.
- B) Przepisy o ochronie pracy i o ubezpieczeniach, o ile dotyczą górnictwa.
- C) Praktyczne wiadomości:
 - a) o złożach minerałów,
 - b) o robotach przygotowawczych,
 - c) o odbudowie złóż minerałów,
 - d) o przewozie szybami pionowymi, na pochylniach i w chodnikach,
 - e) o odwadnianiu kopalni,
 - f) o przewietrzaniu robót podziemnych,
 - g) o oświetlaniu kopalni,
 - h) o zwalczaniu pożarów w kopalni i ratownictwie górniczym,
 - i) o maszynach górniczych do urabiania i przewozu minerałów oraz do odwadniania i przewietrzania kopalni,
 - j) o budowie i ruchu urządzeń elektrycznych prądu silnego w kopalni.

§ 5. W ramach powyższego programu należy przy egzaminie brać pod uwagę rodzaj zakładu górniczego, w którym kandydat pragnie być dopuszczonym do sprawowania kierownictwa ruchu lub kierownictwa działu robót górniczych, a to stosownie do złożonego przez kandydata podania w myśl § 8 niniejszego rozporządzenia.

R o z d z i a ł III.

Postępowanie.

§ 6. Właściwą dla poszczególnego kandydata jest komisja egzaminacyjna przy tym wyższym urzędzie górniczym, w którego obwodzie znajduje się zakład górniczy, w którym kandydat ubiega się o dopuszczenie do sprawowania kierownictwa ruchu lub kierownictwa działu robót górniczych.

§ 7. Podanie o dopuszczenie do egzaminu na podstawie art. 127 prawa górniczego powinien kandydat składać do wyższego urzędu górniczego właściwego w myśl § 6 niniejszego rozporządzenia.

§ 8. Podanie o dopuszczenie do egzaminu winno zawierać dokładne wymienienie tego zakładu górniczego, w którym kandydat ubiega się o dopuszczenie do sprawowania kierownictwa ruchu lub kierownictwa działu robót górniczych.

§ 9. Kandydat powinien dołączyć do podania:

- a) życiorys zawierający oprócz przebiegu studjów szczegółowe wymienienie 1) zakładów górniczych, w których odbywał praktykę górniczą, 2) wykonywanych czynności w czasie tej praktyki i dat, dotyczących pełnienia tych czynności,
- b) świadectwo z ukończenia średniego górniczego zakładu naukowego,
- c) dowody odbycia praktyki przewidzianej w art. 127,
- d) dowody, że kandydat odpowiada warunkom przepisany w art. 124 p. 1, 2 i 3 prawa górniczego.

§ 10. Wyższy urząd górniczy po otrzymaniu podania i załączników bada naprzód, czy podanie zostało skierowane do właściwego urzędu górniczego. Jeżeli okaże się, że dla kandydata jest właściwą komisja przy innym wyższym urzędzie górniczym, podanie wraz z załącznikami powinno być z urzędu odstąpione właściwemu wyższemu urzędowi górniczemu, o czym należy zawiadomić kandydata.

§ 11. Następnie wyższy urząd górniczy bądź sam orzeka, czy dany zakład górniczy podpada pod kategorię zakładów górniczych mniejszych i prowadzonych w warunkach

mniej niebezpiecznych, o ile chodzi o zakłady górnicze, co do których Minister Przemysłu i Handlu przelał swe uprawnienia przewidziane w art. 127 ust. 1 prawa górniczego na wyższe urzędy górnicze w myśl art. 127 ust. 2 tegoż prawa, bądź przedstawia odpowiednie sprawozdanie wraz z wnioskiem Ministrowi Przemysłu i Handlu, o ile takie przelanie nie nastąpiło.

§ 12. Jeżeli wyższy urząd górniczy bądź sam orzeknie, bądź otrzyma orzeczenie Ministra Przemysłu i Handlu, że dany zakład górniczy nie podpada pod kategorię zakładów przewidzianych w art. 127 ust. 1 prawa górniczego, to zawiadamia o tem kandydata i zwraca mu dokumenty załączone do podania.

§ 13. (1) W razie uznania, że dany zakład górniczy podpada pod kategorię zakładów, przewidzianą w art. 127 ust. 1 prawa górniczego, wyższy urząd górniczy bada, czy kandydat złożył wszystkie potrzebne dowody i czy dają one kandydatowi uprawnienie do dopuszczenia do egzaminu.

(2) Jeżeli kandydat, jako dowód odbytej praktyki złożył jedynie zaświadczenia przemysłowca górniczego, względnie kierownika ruchu zakładu górniczego, niepoświadczone przez właściwe terytorjalnie okręgowe urzędy górnicze, to wyższy urząd górniczy przesyła okręgowemu urzędowi górniczemu złożone przez kandydata dokumenty co do praktyki celem zbadania prawdziwości podanych w nich faktów.

§ 14. Po uznaniu, że kandydat jest uprawniony do dopuszczenia do egzaminu, przewidzianego w art. 127 prawa górniczego, wyższy urząd górniczy stwierdza ten fakt na podaniu kandydata, wzywa kandydata do wniesienia taksy egzaminacyjnej, przewidzianej w § 27 niniejszego rozporządzenia, a po dokonaniu tej wpłaty, odstępuje podanie wraz z załącznikami przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej, o czem zawiadamia kandydata.

§ 15. Egzamin składa się z egzaminu pisemnego i egzaminu ustnego. Egzamin ustny powinien się odbyć nie później niż w ciągu 3 dni po dniu, w którym odbył się egzamin pisemny.

§ 16. (1) Przewodniczący egzaminu wyznacza terminy

egzaminu pisemnego i ustnego i zawiadamia o nich kandydata.

§ 17. (1) Temat dla egzaminu pisemnego wyznacza przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

(2) Praca pisemna przy egzaminie pisemnym powinna być wykonana w ciągu 8 godzin.

(3) Wykonanie powinno się odbywać pod nadzorem członka komisji egzaminacyjnej, powołanego przez jej przewodniczącego.

§ 18. (1) Oceny pracy wykonanej przy egzaminie pisemnym dokonywa komisja egzaminacyjna w komplecie mającym zasiadać przy egzaminie ustnym — przed przystąpieniem do egzaminu ustnego.

(2) Ujemna ocena pracy pisemnej nie pozbawia kandydata prawa do dalszego składania egzaminu ustnego.

§ 19. Przebieg ustnego egzaminu winien być zaprotokółowany.

§ 20. Na podstawie wyniku pisemnego i ustnego egzaminu komisja egzaminacyjna ocenia kwalifikacje kandydata do zajmowania stanowiska kierownika ruchu lub kierownika działu robót górniczych w danym zakładzie górniczym. Ocena powinna być sformułowana zapomocą jednego z następujących określeń: „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“, „niedostatecznie“.

§ 21. Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 22. Po ukończeniu egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej przesyła akta wyższemu urzędowi górniczemu.

§ 23. O niedostatecznym wyniku egzaminu wyższy urząd górniczy zawiadamia inne wyższe urzędy górnicze oraz kandydata, podając zarazem w zawiadomieniu termin, po którego upływie kandydat może być dopuszczony do ponownego egzaminu.

§ 24. Jeżeli komisja egzaminacyjna uznała kwalifikacje kandydata do zajęcia stanowiska kierowniczego w danym

zakładzie górniczym za „dostateczne“, „dobre“, lub „bardzo dobre“, wyższy urząd górniczy bądź sam wydaje kandydatowi orzeczenie o dopuszczeniu go do sprawowania kierownictwa ruchu lub kierownictwa działu robót górniczych w danym zakładzie, bądź przesyła akta sprawy ze swoim wnioskiem Ministrowi Przemysłu i Handlu, a to zależnie od tego, czy dany zakład górniczy należy do kategorii zakładów, co do których Minister Przemysłu i Handlu przelał swe uprawnienia, przewidziane w art. 127 ust. 1 na wyższe urzędy górnicze, czy nie.

§ 25. Jeżeli kandydat przy ubieganiu się o uprawnienie do sprawowania stanowiska kierowniczego otrzymał ocenę niedostateczną, to do powtórnego egzaminu może być dopuszczony dopiero po roku, a jeżeli otrzymał ponownie ocenę niedostateczną, to dopuszczenie do egzaminu ponownego może nastąpić po upływie 2 lat. Skrócenie tego czasu może zarządzić jedynie Minister Przemysłu i Handlu na wniosek wyższego urzędu górniczego w razie istnienia zasługujących na uwzględnienie okoliczności wyjątkowych, w szczególności, jeżeli kandydat ubiega się o sprawowanie stanowiska kierowniczego w zakładzie mniej niebezpiecznym, niż za poprzednim razem.

§ 26. Jeżeli osoba, której przyznano uprawnienie do sprawowania kierownictwa ruchu lub działu robót górniczych w pewnym zakładzie górniczym w myśl art. 127 prawa górniczego, ubiega się o przyznanie takiegoż uprawnienia co do innego zakładu górniczego, podpadającego pod przepisy art. 127 prawa górniczego, to zaliczenie zdanego poprzednio egzaminu może nastąpić bądź na mocy orzeczenia wyższego urzędu górniczego, bądź Ministra Przemysłu i Handlu, zależnie od tego, czy co do tego innego zakładu Minister Przemysłu i Handlu przelał na wyższe urzędy górnicze swe uprawnienie z art. 127 prawa górniczego, czy nie.

§ 27. Taksa egzaminacyjna wynosi 100 złotych. Kandydat powinien ją wpłacić do właściwego wyższego urzędu górniczego na rachunek Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 28. Osoby biorące udział w egzaminowaniu kandydata otrzymują z opłat egzaminacyjnych za sprawowanie swych

czynności wynagrodzenie, którego normy ustala Minister Przemysłu i Handlu.

§ 29. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 6 maja 1932 r.

o dopuszczaniu osób nieposiadających dyplomu inżyniera górniczego do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego, względnie działu robót górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 430.

Na podstawie art. 127 i 319 prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Przekazuje się wyższym urzędom górniczym uprawnienia Ministra Przemysłu i Handlu z tytułu art. 127 ust. 1 prawa górniczego co do dopuszczenia do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego lub kierownictwa robót górniczych, o ile chodzi o zakład górniczy, pracujący wyłącznie systemem odkrywkowym, lub o zakład górniczy, wydobywający rudę, bez względu na system odbudowy, lub wreszcie o zakład górniczy, wydobywający minerały przynależne do gruntu, a podlegające przepisom art. 184 ust. 2 prawa górniczego.

(2) O ile chodzi o inny zakład górniczy, wyższe urzędy górnicze winny przedkładać Ministrowi Przemysłu i Handlu swój wniosek do decyzji.

§ 2. Wszelkie podania o dopuszczenie osoby, nieposiadającej dyplomu inżyniera górniczego, do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego mniejszego, prowadzonego w warunkach mniej niebezpiecznych, oraz do sprawowania kierownictwa takichże robót górniczych w myśl art. 127 prawa górniczego należy składać za pośrednictwem okręgowego urzędu górniczego, właściwego terytorjalnie dla danego zakładu górniczego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 128. Skład komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w artykułach 126 i 127, tryb ich działania i zakres egzaminów ustala Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art. 129. Osobami dozoru ruchu w zakładzie górniczym mogą być ustanowieni tylko ci, którzy odpowiadają wymaganiom punktów 1 do 3 art. 124 i ukończyli z ostatecznem świadectwem odpowiedni wydział w średnim technicznym zakładzie naukowym w kraju oraz odbyli co najmniej jednoročną praktykę w odpowiednim dziale techniki. Jednakże na stanowiska tego rodzaju o mniejszym stopniu odpowiedzialności mogą być również wyznaczone osoby, które nie posiadają wskazanego powyżej cenzusu naukowego, ale natomiast wykazą wobec okręgowego urzędu górniczego dostateczne uzdolnienie praktyczne do sprawowania powierzanych im czynności.

Art. 130. Wykazy średnich zakładów naukowych, wspomnianych w punkcie 2 art. 125 i w artykułach 127 i 129, ogłasza Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 131. Okręgowy urząd górniczy poddaje badaniu kwalifikacje kierowników i osób dozoru ruchu, zgłaszanych przez przemysłowca górniczego w myśl ustępów 2 i 3 art. 123, i stosownie do wyników badania bądź uznaje ich kwalifikacje do zajęcia powierzanych im stanowisk (ustęp 1 art. 123), bądź odmawia uznania. Okręgowy urząd górniczy powinien wydać orzeczenie w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia mu wszystkich dokumentów, uzasadniających kwalifikacje, wymagane przez prawo niniejsze. Orzeczenie to powinno być doręczone przemysłowcowi górniczemu i osobom zainteresowanym; orzeczenie odmowne powinno być należycie uzasadnione.

Art. 132. Objęcie czynności kierownika ruchu czy osoby dozoru ruchu przed uzyskaniem od okręgowego urzędu górniczego uznania kwalifikacyj nie jest dozwolone.

Art. 133. (1) Przyznanie cudzoziemcowi kwalifikacyj do zajmowania stanowiska kierownika ruchu technicznego zakładu górniczego, lub kierownika działu górniczego czy innego działu technicznego zakładu górniczego, lub osoby dozoru ruchu zależy od swobodnego uznania Ministra Przemysłu i Handlu.

(2) Pomimo przyznania kwalifikacyj cudzoziemiec podlega wszelkim obowiązującym przepisom o cudzoziemcach, a jego pracodawca obowiązującym przepisom o ochronie rynku pracy.

(3) Przyznanie cudzoziemcowi kwalifikacyj do zajmowania stanowiska kierownika ruchu lub osoby dozoru ruchu nie narusza postanowień artykułów 123 i 131. Okręgowy urząd górniczy powinien w tym wypadku zbadać, czy przyznane przez Ministra Przemysłu i Handlu kwalifikacje odpowiadają stanowisku, które przemysłowiec górniczy chce powierzyć danemu cudzoziemcowi.

Art. 134. (1) Uznanie kwalifikacyj, wydane w trybie art. 132, zostanie cofnięte przez okręgowy urząd górniczy, jeżeli kierownik ruchu czy osoba dozoru utraci którykolwiek z przepisanych warunków, lub jeżeli okaże się, iż dokumenty, na których podstawie uznanie było udzielone, są fałszywe.

(2) Uznanie kwalifikacyj zostanie zniesione przez wyższy urząd górniczy, jeżeli w wyniku postępowania dyscyplinarnego, przewidzianego w art. 135, dany kierownik ruchu czy osoba dozoru będzie uznany winnym rażącego lub wielokrotnego wykroczenia przeciw obowiązkom, wynikającym z istniejących przepisów ustawowych lub wydanych na ich podstawie rozporządzeń władz górniczych, i zostanie zasądzony na stałe lub czasowe pozbawienie prawa spełnia-

nia czynności kierownika ruchu, względnie osoby dozoru ruchu.

(3) Okręgowy urząd górniczy może osobę, przeciw której wdrożone zostało postępowanie przed komisją dyscyplinarną, zawiesić na czas trwania tego postępowania w wykonywaniu poruczonych jej czynności kierowniczych, względnie dozorczych, jeżeli uzna, że dalsze sprawowanie tych czynności zagraża niebezpieczeństwem z punktu widzenia art. 196. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

(4) Osoba, która na podstawie ustępu 2 utraciła prawo spełniania czynności kierownika ruchu czy osoby dozoru ruchu, nie zostaje temsamem pozbawiona prawa ubiegania się o uznanie jej kwalifikacyj do spełniania czynności w niższym zakresie działania, jeżeli inne względy ustawowe temu się nie sprzeciwiają.

(5) Przepisy niniejszego artykułu mają zastosowanie i do cudzoziemców, którym w myśl ustępu 1 art. 133 Minister Przemysłu i Handlu przyznał kwalifikacje do zajmowania stanowiska kierownika ruchu lub osoby dozoru.

Art. 135. (1) Dla orzekania o kwalifikacjach kierowników oraz osób dozoru ruchu do dalszego sprawowania ich czynności w zakładach górniczych w wypadkach wykroczenia przeciwko obowiązującym ustawom i rozporządzeniom utworzona zostaje przy każdym wyższym urzędzie górniczym pod przewodnictwem prezesa wyższego urzędu górniczego komisja dyscyplinarna, złożona z pewnej liczby sędziów, urzędników władz górniczych oraz kierowników ruchu i osób dozoru. Członków komisji mianuje Minister Przemysłu i Handlu, i to — gdy chodzi o członków z pomiędzy sędziów — za zgodą Ministra Sprawiedliwości.

(2) W każdej poszczegółnej sprawie orzeka komplet w składzie sędziego, jako przewodniczącego, jednego urzędnika władz górniczych i jednego kierownika ruchu lub jed-

nej osoby dozoru ruchu, stosownie do osoby, co do której ma być wydane orzeczenie.

(3) Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej dopuszczalna jest tylko skarga do Kolegium Górniczego w myśl postanowień art. 223. Inne środki prawne są wyłączone.

(4) Koszta utrzymania komisyj dyscyplinarnych ponosi Skarb Państwa.

(5) Minister Przemysłu i Handlu wydaje w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy co do organizacji komisyj dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 25 marca 1932 r.

o organizacji komisyj dyscyplinarnych dla kierowników i osób dozoru ruchu w zakładach górniczych i o postępowaniu dyscyplinarnem.

Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 395.

Na podstawie art. 135 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla orzekania o kwalifikacjach kierowników oraz osób dozoru ruchu do dalszego sprawowania ich czynności w zakładach górniczych w wypadkach wykroczenia przeciwko obowiązującym ustawom i rozporządzeniom powołuje się przy każdym wyższym urzędzie górniczym komisję dyscyplinarną, która składa się z przewodniczącego i z mianowanych w trybie przepisany przez art. 135 prawa górniczego członków z pośród sędziów, urzędników władz górniczych oraz kierowników ruchu i osób dozoru.

Przewodniczącym komisji dyscyplinarnej jest prezes wyższego urzędu górniczego.

§ 2. Do wydania orzeczenia właściwą jest komisja dyscyplinarna przy tym wyższym urzędzie górniczym, które-

mu podlega zakład górniczy, w którym kierownik lub osoba dozoru ruchu zajmowali stanowisko w chwili popełnienia czynów lub zaniedbań, będących przedmiotem doniesienia do komisji dyscyplinarnej.

§ 3. W każdej poszczególnej sprawie, komisja dyscyplinarna obraduje i orzeka w komplecie złożonym z jednego sędziego, jako przewodniczącego, jednego urzędnika władz górniczych i jednego kierownika ruchu, lub jednej osoby dozoru ruchu, stosownie do stanowiska osoby, co do której ma być wydane orzeczenie.

§ 4. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wydaje wszelkie decyzje o charakterze administracyjnym, a w szczególności wyznacza skład kompletu orzekającego w danej sprawie, miejsce odbycia ewentualnej rozprawy dyscyplinarnej, oraz w porozumieniu z przewodniczącym kompletu orzekającego, termin rozprawy.

Przy wyznaczeniu miejsca rozprawy winna być uwzględniona miejscowość, w której ma siedzibę sąd, którego członkiem jest zasiadający w danym komplecie sędzia.

§ 5. Wyższy urząd górniczy załatwia czynności kancelaryjne komisji dyscyplinarnej i dostarcza protokółantów do rozpraw dyscyplinarnych, względnie zarządza wykonanie tych obowiązków przez okręgowe urzędy górnicze w razie rozprawy zamiejscowej.

§ 6. Rzecznika oskarżenia i jego zastępców wyznacza dla każdej komisji dyscyplinarnej Minister Przemysłu i Handlu z pośród urzędników władz górniczych.

§ 7. Osobie, pociągniętej do odpowiedzialności dyscyplinarnej wolno sobie przybrać obrońcę z pośród kierowników, albo osób dozoru ruchu, z pośród adwokatów, lub z pośród urzędników państwowych. Na żądanie obwinionego przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza mu obrońcę z urzędu z pośród urzędników władz górniczych.

§ 8. Obrońca ma obowiązek przystąpić w obronie wszystkie okoliczności, które uważa za konieczne i przydatne i zastosować ustawowe środki obrony. Obrońca winien zachować w tajemnicy wszystkie poufne informacje, udzielone mu z tytułu obrony.

§ 9. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

§ 10. Okręgowy urząd górniczy w razie dostrzeżenia lub otrzymania wiadomości o popełnieniu przez kierownika, lub osobę dozoru ruchu czynów, względnie zaniedbań, mogących spowodować dyskwalifikację, zarządza w razie potrzeby dochodzenie, celem wyjaśnienia sprawy, poczem przesłuchawszy, o ile to jest możliwe, obwinionego, przesyła doniesienie rzecznikowi oskarżenia przy właściwej komisji dyscyplinarnej.

Doniesienie winno zawierać dokładne wskazanie faktów, w których okręgowy urząd górniczy dopatruje się naruszenia obowiązków przez kierownika lub osobę dozoru ruchu.

§ 11. Jeżeli rzecznik oskarżenia po otrzymaniu doniesienia uzna, że dostarczone akta i dane są niedostateczne do uzasadnienia wniosku o dyskwalifikację, to zwraca je okręgowemu urzędowi górniczemu z żądaniem uzupełnienia we wskazanym przez siebie kierunku.

§ 12. Rzecznik oskarżenia nie ma prawa samodzielnie umorzyć postępowania dyscyplinarnego.

Jeżeli rzecznik oskarżenia uzna, że otrzymane akta i dane nawet po ich uzupełnieniu nie są dostateczną podstawą dla postawienia wniosku o dyskwalifikację, w takim razie przedkłada komisji dyscyplinarnej doniesienie okręgowego urzędu górniczego wraz z nadesłanymi materiałami i stawia zarazem wniosek o umorzenie postępowania dyscyplinarnego.

Wniosek rzecznika oskarżenia o umorzenie postępowania dyscyplinarnego winien być rozpatrzony przez komplet orzekający komisji dyscyplinarnej, wyznaczony w tym celu w trybie § 4 niniejszego rozporządzenia, na posiedzeniu niejawnem bez wzywania osoby, przeciwko której było skierowane doniesienie okręgowego urzędu górniczego.

§ 13. Uchwała komisji dyscyplinarnej, odrzucająca wniosek rzecznika oskarżenia o umorzenie postępowania dyscyplinarnego powoduje przekazanie sprawy do rozprawy dyscyplinarnej. Uchwała taka zaskarżeniu nie podlega.

Jeżeli rzecznik oskarżenia przedłoży komisji dyscyplinarnej wniosek o dyskwalifikację, to taki wniosek musi być przedmiotem rozprawy.

W razie jeżeli w myśl postanowień powyższych dwóch ustępów ma być zarządzona rozprawa dyscyplinarna, komisja dyscyplinarna przesyła o tem zawiadomienie okręgowemu urzędowi górniczemu, który wystąpił z doniesieniem, rzecznikowi oskarżenia i obwinionemu. Do zawiadomienia, przesłanego obwinionemu, winny być dołączone odpisy doniesienia i wniosku rzecznika oskarżenia o dyskwalifikację, względnie uchwały komisji dyscyplinarnej, przewidziane w ustępie 1 niniejszego paragrafu.

§ 14. Po doręczeniu zawiadomienia oraz załączników wymienionych w § 13, obwiniony lub jego obrońca ma prawo przeglądać akta sprawy, z wyjątkiem protokołu obrad i sporządzać z akt potrzebne odpisy. Prócz tego zarówno obwiniony, jak rzecznik oskarżenia, mogą w ciągu 8-miu dni po doręczeniu im powyższego zawiadomienia, stawiać dalsze wnioski, które rozstrzyga komisja dyscyplinarna. Decyzje takie podlegają odrębnemu zaskarżeniu do Kolegium Górniczego w ciągu 7 dni od dnia doręczenia odnośnej decyzji.

§ 15. Na rozprawę wzywa się obwinionego z równoczesnem doręceniem mu listy członków kompletu orzekającego oraz ich zastępców.

Jeżeli obwiniony przybrał sobie obrońcę i podał komisji dyscyplinarnej jego imię i nazwisko oraz adres, lub jeżeli ustanowiono obrońcę z urzędu, wzywa się również obrońcę na rozprawę.

§ 16. Komisja dyscyplinarna może wzywać do rozprawy dyscyplinarnej także świadków i znawców.

§ 17. Rozprawa dyscyplinarna odbywa się wyłącznie przy udziale osób, uprawnionych do udziału w sprawie.

§ 18. Rozprawę dyscyplinarną należy w miarę możliwości przeprowadzić w jednym dniu z uwzględnieniem koniecznych przerw, można jednak uchwałą komisji z ważnych powodów rozprawę odroczyć. W razie odroczenia rozprawy dyscyplinarnej, o ile w składzie kompletu orzekającego zaj-

dzie zmiana, postępowanie dowodowe przeprowadza się ponownie.

§ 19. Rozprawą kieruje przewodniczący kompletu orzekającego, który przestrzega porządku wyjaśnień, repliki i uwag, oraz czuwa nad formalnym i rzeczowym biegiem postępowania.

§ 20. Rozprawę dyscyplinarną rozpoczyna się od odczytania wniosku rzecznika oskarżenia, względnie przewidzianej w § 13 ust. 1 niniejszego rozporządzenia uchwały komisji dyscyplinarnej, poczem następuje przesłuchanie obwinionego, wezwanych świadków i znawców, oraz w miarę potrzeby, odczytanie protokołu dochodzeń, jak również innych mających znaczenie dla sprawy aktów i dokumentów Obwinionemu, jego obrońcy i rzecznikowi oskarżenia służy prawo wypowiedzenia się co do poszczególnych środków dowodowych i odwodowych oraz stawiania pytań świadkom i znawcom. Przewodniczący ma prawo uchylić pytanie. Od decyzji przewodniczącego można odwołać się do decyzji kompletu orzekającego.

§ 21. Po zamknięciu postępowania dowodowego następują wywody i wnioski rzecznika oskarżenia, tudzież obwinionego i jego obrońcy. Stronie obwinionej w każdym wypadku służy ostatni głos.

§ 22. Komisja dyscyplinarna może przy rozstrzygnięciu sprawy opierać się tylko na tych faktach i okolicznościach, które ujawniono na rozprawie dyscyplinarnej i na ich podstawie wydaje orzeczenie według swego przekonania.

§ 23. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie, mocą którego bądź odrzuca wniosek o pozbawienie obwinionego kwalifikacyj do dalszego pełnienia czynności kierownika lub osoby dozoru ruchu, bądź uchwala dyskwalifikację czyto bezterminową, czy też na czas określony, na podstawie uznania obwinionego winnym rażącego lub wielokrotnego wykroczenia przeciw obowiązkowi, wynikającym z istniejących przepisów ustawowych lub wydanych na ich podstawie rozporządzeń władz górniczych.

§ 24. Narada nad orzeczeniem przy rozstrzygnięciu sprawy jest tajna. Orzeczenie zapada większością głosów.

Przewodniczący oddaje głos swój naostatku. Sentencję orzeczenia sporządza się na piśmie. Sentencję podpisują przewodniczący i członkowie kompletu orzekającego. Sentencję tę ogłasza stronom przewodniczący zaraz po naradzie i głosowaniu.

Orzeczenie powinno być przygotowane w ciągu ośmiu dni po ogłoszeniu sentencji i powinno zawierać:

- 1) dzień wydania orzeczenia,
- 2) wymienienie komisji dyscyplinarnej, oraz nazwisk członków kompletu orzekającego i protokółanta,
- 3) imię i nazwisko obwinionego, oraz stanowisko zajmowane przez niego w zakładzie górniczym,
- 4) przedmiot obwinienia,
- 5) uzasadnienie orzeczenia,
- 6) sentencję orzeczenia.

Oryginał orzeczenia pozostający w aktach komisji dyscyplinarnej podpisują przewodniczący i członkowie kompletu orzekającego. Obwinionemu i rzecznikowi oskarżenia oraz okręgowemu urzędowi górniczemu, który wystąpił z doniesieniem, doręcza się odpis orzeczenia, podpisany przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

§ 25. Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym zapisać należy datę, miejsce rozprawy, nazwiska członków kompletu orzekającego i protokółanta, stron i ich zastępców, w końcu streścić przebieg rozprawy.

Protokół podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokółant.

§ 26. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej może zarówno obwiniony, jak i rzecznik oskarżenia odwołać się do Kolegium Górniczego z powodu orzeczenia o winie, lub naruszenia przez komisję przepisów prawa górniczego, lub też przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Odwołanie należy wnieść w ciągu 14-tu dni po dniu doręczenia odpisu orzeczenia na ręce przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, który przesyła je wraz z właściwymi aktami do Kolegium Górniczego.

§ 28. Orzeczenia komisji dyscyplinarnej niezaskarżone w terminie przepisany stają się prawomocnymi z upływem tego terminu.

§ 29. O uprawomocnieniu się orzeczenia komisji dyscyplinarnej wskutek niewniesienia odwołania, względnie o zmianie lub zatwierdzeniu tego orzeczenia przez Kolegium Górnicze w razie wniesienia odwołania, komisja dyscyplinarna zawiadamia wyższy urząd górniczy, przy którym jest ustanowiona, oraz okręgowy urząd górniczy, którego doniesienie spowodowało przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego.

§ 30. Na żądanie osoby, co do której orzeczono prawomocnie dyskwalifikację, lub na żądanie jej ustawowych spadkobierców, można wznowić postępowanie, o ile osoby te przedstawią takie nowe fakty lub środki dowodowe nieznanne w poprzednim postępowaniu, które same przez się, lub w związku z faktami poprzednio ustalonymi, lub dowodami poprzednio zebranymi, mogą spowodować uwolnienie od zarzutu.

§ 31. Żądanie wznowienia postępowania należy wnieść do tej komisji dyscyplinarnej przy wyższym urzędzie górniczym, która rozstrzygnęła sprawę w pierwszej instancji. Komisja ta rozstrzyga — bez udziału stron — o dopuszczalności wznowienia. Przeciwnie rozstrzygnięciu komisji dyscyplinarnej można wnieść zażalenie do Kolegium Górniczego w ciągu 14 dni po doręczeniu odpisu uchwały.

§ 32. Dopuszczenie wznowienia postępowania wstrzymuje wykonanie orzeczenia o dyskwalifikacji. Komisja dyscyplinarna zarządza w razie potrzeby uzupełnienie lub przeprowadzenie nowych dochodzeń, poczem przekazuje sprawę do rozprawy dyscyplinarnej.

§ 33. O ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi, należy w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną stosować analogicznie przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 34. Umorzenie postępowania dyscyplinarnego bez rozprawy, lub odrzucenie wniosku o dyskwalifikację po przeprowadzeniu rozprawy nie zwalnia osoby, przeciwko której

toczyło się dochodzenie dyscyplinarne od odpowiedzialności karnej stosownie do postanowień Działu XII prawa górniczego.

§ 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 136. (1) Jeżeli ruch zakładu górniczego czy pewnego jego działu pozostaje pod kierownictwem albo dozorem osoby, która nie uzyskała uznania kwalifikacyj w myśl art. 131, lub też utraciła takie uznanie na zasadzie art. 134, albo wreszcie została w myśl ustępu 3 art. 134 zawieszona przez władze górnicze w wykonywaniu poruczonych jej czynności, natenczas okręgowy urząd górniczy powinien wstrzymać roboty, prowadzone pod kierownictwem czy dozorem tej osoby, na tak długo, dopóki nie zostanie na jej miejsce przyjęta inna osoba, która wymagane uznanie kwalifikacyj uzyskała.

(2) Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 137. Osoby, które objęły kierownictwo czy dozór ruchu w zakładzie górniczym, są odpowiedzialne w granicach powierzonego im zakresu działania za ściśle stosowanie się do zatwierdzonego planu ruchu, jako też za przestrzeganie przepisów niniejszego prawa oraz wydanych na jego podstawie rozporządzeń i zarządzeń władz górniczych.

Art. 138. Niezależnie od osób, wspomnianych w art. 137, ponoszą również odpowiedzialność przemysłowiec górniczy i osoby, wymienione w art. 121, jeżeli:

1. wydali w sprawach ruchu zarządzenia, o których wiedzieli lub powinni byli wiedzieć, że ich wykonanie byłoby odstępstwem od zatwierdzonego planu ruchu, albo też wykroczeniem przeciwko przepisom niniejszego prawa lub wydany na jego podstawie rozporządzeniom i zarządzeniom władz górniczych,

2. przez swoje czynności albo też zaniedbanie pozbawili podwładnych im kierowników lub osoby dozoru możliwości spełnienia obowiązków, ciążących na nich w myśl niniejszego prawa lub wydanych na jego podstawie rozporządzeń i zarządzeń,
3. tolerowali świadomie czynności podwładnych im kierowników i innych osób, stanowiące odstępstwo od zatwierdzonego planu ruchu, albo wykroczenie przeciwko przepisom niniejszego prawa lub wydanym na jego podstawie rozporządzeniom i zarządzeniom,
4. nie dołożyli należytej staranności przy wykonywaniu takiego nadzoru nad czynnościami podwładnych sobie kierowników i innych osób, do jakiego ze względu na swój istotny stosunek do ruchu zakładu byli obowiązani, a jaki w danych warunkach wykonywać mogli.

Art. 139. Kierownik ruchu, kierownicy działów i osoby dozoru ruchu obowiązani są na żądanie towarzyszyć urzędnikom władz górniczych, którzy zwiedzają zakład górniczy w charakterze służbowym, i udzielać im wszelkich wyjaśnień tak co do ruchu zakładu, jak i co do wszystkich innych spraw, podlegających nadzorowi władzy górniczej.

R o z d z i a ł III.

O ruchu zakładu górniczego.

Art. 140. (1) Minerale, podlegające woli górniczej, jako też minerale, zastrzeżone na rzecz Państwa, mogą być wydobywane jedynie w nadanych polach górniczych. Przepis ten nie dotyczy wydobywania, bezpośrednio związanego z poszukiwaniem górniczym lub z prowadzeniem robót, przewidzianych w art. 75, i nie mającego charakteru eksploatacji złoża.

(2) Nie wolno prowadzić robót górniczych na obszarach, podlegających ochronie na mocy postanowień osobnych ustaw i rozporządzeń, względnie prowadzić ich w zakresie szerszym, aniżeli na to pozwalają pomienione ustawy i rozporządzenia.

(3) Ograniczenie, przewidziane w ustępie 3 art. 75, odnosi się również do prowadzenia wszelkich robót górniczych na gruntach, wymienionych w rzeczonym ustępie.

(4) Jeżeli pewne części obszaru, na którym mają być lub są prowadzone roboty górnicze, posiadają szczególniejszą wartość dla badań naukowych jako wyjątkowe zabytki przyrody, to ochronę takich części może nakazać Minister Przemysłu i Handlu lub upoważniona przez niego władza górnicza.

(5) Rada Ministrów może pozatem w drodze rozporządzenia zabronić prowadzenia robót górniczych na pewnych obszarach ze względu na interes publiczny.

Art. 141. Przemysłowiec górniczy, który nie jest sam właścicielem danego pola górniczego, nie może być dopuszczony do rozpoczęcia na niem robót górniczych, o ile nie przedstawi umowy w formie prawem przepisanej z właścicielem pola górniczego, upoważniającej go do eksploatacji tego pola. Przepis powyższy nie dotyczy robót poszukiwawczych, prowadzonych celem odkrycia minerałów, nie objętych dokumentem nadawczym pola.

Art. 142. (1) Przemysłowiec górniczy jest obowiązany zawiadomić okręgowy urząd górniczy co najmniej na miesiąc naprzód o zamierzonym przez siebie rozpoczęciu ruchu zakładu górniczego ze wskazaniem miejsca, gdzie roboty mają być prowadzone.

(2) Okręgowy urząd górniczy może udzielić zezwolenia na uruchomienie kopalni, względnie na rozpoczęcie robót przygotowawczych, poprzedzających uruchomienie, przed upływem wskazanego powyżej miesięcznego terminu.

Art. 143. (1) Ruch techniczny zakładu górniczego powinien być prowadzony zgodnie ze wskazaniem techniki i tak, by o ile możliwości, eksploatacja tych samych i sąsiednich złóż mineralów nie była w przyszłości utrudniona. Prowadzenie eksploatacji mineralów w sposób rabunkowy jest niedozwolone.

(2) Ruch techniczny zakładu górniczego powinien być prowadzony tak, by życie i zdrowie ludzkie, tudzież interes publiczny nie były narażone na niebezpieczeństwo. Bezpieczeństwo ruchu technicznego obejmuje w szczególności przestrzeganie i wykonywanie przepisów i zarządzeń władz górniczych w sprawach:

1. ochrony wyrobisk górniczych i urządzeń zakładu górniczego, jako też wyrobisk zakładów sąsiednich,
2. bezpieczeństwa technicznego pracy,
3. bezpieczeństwa życia i zdrowia osób postronnych, znajdujących się w obrębie zakładu górniczego i w jego sąsiedztwie, zarówno pod ziemią, jak i na powierzchni,
4. ochrony powierzchni w interesie bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, trwałości i dogodności publicznego ruchu komunikacyjnego, jako też prawidłowego działania urządzeń gazociągowych, wodociągowych i innych urządzeń użyteczności publicznej, oraz zachowania i całości przedmiotów, podlegających ochronie na mocy specjalnych ustaw i rozporządzeń,
5. ochrony obszarów, objętych planami zabudowania miast, przed takim ich uszkodzeniem wskutek robót górniczych, że mogłyby się one stać niezdatnymi do zabudowy,
6. ochrony leczniczych źródeł mineralnych, dla których został ustanowiony okrąg ochrony górniczej,

7. zapobiegania szkodom, jakieby ruch techniczny zakładu górniczego mógł wyrządzić interesowi publicznemu.

Art. 144. Ruch techniczny na kopalni zakładu górniczego, z wyjątkiem robót poszukiwawczych, wolno prowadzić tylko na podstawie planu ruchu, zatwierdzonego uprzednio przez okręgowy urząd górniczy, a obejmującego każdorazowo dwuletni okres czasu. Wykonywanie robót, przewidzianych w planie ruchu, przed zatwierdzeniem planu nie jest dozwolone.

Art. 145. (1) Jeżeli okręgowy urząd górniczy uzna, że plan ruchu, przedstawiony mu do zatwierdzenia, nie odpowiada w całości lub pewnej części obowiązującym przepisom, w szczególności zaś wymaganiom art. 143, natenczas powinien w ciągu jednego miesiąca od dnia przedstawienia planu wezwać przemysłowca celem wspólnego omówienia kwestjonowanych zamierzeń planu i poczynienia niezbędnych zmian.

(2) W razie dojścia na tej drodze do porozumienia okręgowy urząd górniczy zatwierdza przedstawiony sobie, względnie odpowiednio poprawiony plan ruchu, w przeciwnym wypadku odmawia zatwierdzenia planu czy pewnych jego części, o czem zawiadamia przemysłowca górniczego ze wskazaniem przyczyn odmowy i proponowanych przez urząd zmian.

(3) Jeżeli w ciągu miesiąca od dnia przedstawienia planu ruchu przemysłowiec górniczy nie otrzyma od okręgowego urzędu górniczego wezwania w myśl ustępu 1, natenczas ma on prawo uważać przedstawiony przez siebie plan za zatwierdzony i przystąpić do wykonywania projektowanych robót.

(4) Wniesienie odwołania nie upoważnia przemysłowca górniczego do wykonywania robót podług planu, nie zatwierdzonego przez okręgowy urząd górniczy.

Art. 146. (1) Przepisy artykułów 144 i 145 stosuje się również do wszelkich zmian, jakie przemysłowiec górniczy zechce z czasem poczynić w zatwierdzonym już planie ruchu.

(2) W wyjątkowych wypadkach, gdy wskutek nieprzewidzianych i niezależnych od woli przemysłowca górniczego okoliczności zajdzie potrzeba natychmiastowych zmian w planie, kierownik ruchu zakładu górniczego może odstąpić od zatwierdzonego planu ruchu przed otrzymaniem odnośnego zezwolenia okręgowego urzędu górniczego, powinien jednak zawiadomić o tem urząd nie później, niż w ciągu trzech dni po zarządzeniu zmiany. Okręgowy urząd górniczy bądź zatwierdza dokonaną w planie zmianę, bądź odmawia jej zatwierdzenia; w tym ostatnim wypadku przemysłowiec górniczy może prowadzić w dalszym ciągu roboty tylko zgodnie z planem zatwierdzonym.

Art. 147. (1) Wyższy urząd górniczy ma prawo wydawać w drodze uchwały kolegjalnej rozporządzenia, zawierające przepisy co do prawidłowego i bezpiecznego (art. 143) prowadzenia zakładów górniczych, i to bądź dla całego obwodu, bądź dla poszczególnych jego części. Przepisy rzeczzone ogłaszane będą w dziennikach wojewódzkich tych województw, na których obszarze mają one obowiązywać.

(2) Wyższy urząd górniczy może dla ważnych względów zwalniać poszczególnych przemysłowców górniczych na ich prośbę od obowiązku przestrzegania powyższych przepisów w całości lub w części, na stałe lub na zgóry określony przeciąg czasu, i przepisywać w razie potrzeby stosowanie wzamian innych odpowiednich środków.

(3) Minister Przemysłu i Handlu władny jest zastrzeżać dla siebie prawo wydawania przepisów co do prawidłowego i bezpiecznego (art. 143) prowadzenia zakładów gór-

niczych i wydawać takie przepisy w drodze rozporządzenia. Przepisy rzeczzone ogłaszane będą w Monitorze Polskim.

(4) Minister Przemysłu i Handlu może dla ważnych względów zwalniać poszczególnych przemysłowców górniczych na ich prośbę od obowiązku przestrzegania wydanych przez Ministra przepisów w całości lub w części, na stałe lub na zgóry określony przeciąg czasu, i przepisywać w razie potrzeby stosowanie wzamian innych odpowiednich środków. Do udzielania powyższych zwolnień Minister Przemysłu i Handlu może upoważnić wyższe urzędy górnicze.

Art. 148. Minister Przemysłu i Handlu wydaje w drodze rozporządzenia przepisy co do nabywania, przechowywania w zakładach górniczych i użytkowania przez zakłady górnicze materiałów wybuchowych dla celów górniczych.

Art. 149. (1) Przy wznoszeniu, przebudowie i eksploatacji budowli dla celów technicznych w zakładzie górniczym, zarówno na kopalni, jako też w zakładach pomocniczych i obróbczych (artykuły 75 i 76), oraz przy wznoszeniu, utrzymywaniu i zmianie urządzeń technicznych, w szczególności zaś kotłów parowych, silników i instalacji elektrycznych, obowiązują przepisy techniczne, wydawane przez Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia. Pozatem mają zastosowanie subsydjarnie przepisy techniczne ustaw budowlanej, wodnej, drogowej, elektrycznej, przemysłowej i ustaw specjalnych z dziedziny techniki, z tem zastrzeżeniem, że kompetencja władz, powołanych w tych ustawach do stosowania ich przepisów, należy do odpowiednich władz górniczych, oznaczonych w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu. Przepis ustępu 4 art. 45 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. w brzmieniu, ogłoszonym przez Ministra Robót Publicznych w rozporządzeniu z dnia 13 kwietnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 574) pozostaje w mocy.

(2) Pozwoleń na urządzenia elektryczne w zakładach górniczych, nie stanowiące przynależności zakładu górniczego i urządzeń pomocniczych (artykuły 75 i 76), udziela wyższy urząd górniczy w porozumieniu z władzą, właściwą do udzielania pozwoleń na zakłady elektryczne, mające na celu zawodowy zbyt energii elektrycznej.

(3) Poza wyjątkami, wyszczególnionymi powyżej, kompetencja władz, wynikająca z poszczególnych ustaw, pozostaje nienaruszona.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 10 sierpnia 1933 r.

w sprawie przepisów budowlanych obowiązujących przy wznoszeniu, przebudowie i eksploatacji budowli dla celów technicznych w zakładach górniczych oraz kompetencji władz górniczych w tej mierze.

Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 474.

Na podstawie art. 149 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Okręgowe Urzędy Górnicze są władzą budowlaną upoważnioną do wydawania zezwoleń na wznoszenie i na przebudowę budowli dla celów technicznych w zakładzie górniczym zarówno na kopalni, jako też w zakładach pomocniczych i obróbczych; władzą budowlaną II instancji są Wyższe Urzędy Górnicze.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU
z dnia 31 marca 1932 r.

o określeniu kompetencji władz górniczych w zakresie nadzoru nad kotłami parowymi w zakładach podlegających władzom górniczym.

Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 379.

Na podstawie art. 149 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienia wojewódzkich władz administracji ogólnej, ustanowione w rozporządzeniach wydanych na mocy ustawy z dnia 31 maja 1921 r. o nadzorze nad kotłami parowymi (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 303) w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 786), o ile dotyczą kotłów parowych w zakładach podlegających władzom górniczym, przechodzą na wyższe urzędy górnicze.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 150. Jeżeli ruch techniczny zakładu górniczego jest rozpoczęty lub prowadzony niezgodnie z postanowieniami artykułów 140 do 149 lub wydanych na ich podstawie przepisów, okręgowy urząd górniczy powinien go wstrzymać w całości, względnie w tej jego części, w której zachodzi odstępstwo od obowiązujących przepisów. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 151. Kierownik ruchu zakładu górniczego powinien niezwłocznie zawiadomić okręgowy urząd górniczy oraz powiatową władzę administracji ogólnej o każdym stwierdzonym przez siebie w zakładzie górniczym, pod ziemią czy na powierzchni, niebezpieczeństwie, przewidzianem w art. 143 ust. 2, a w szczególności zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi, prawidłowemu działaniu urządzeń użyteczności publicznej

i całości przedmiotów, podlegających specjalnej ochronie, oraz istnieniu źródeł i studzien, jak również o każdym zaszłym wypadku, który pociągnął lub grozi pociągnięciem za sobą śmierci lub ciężkiego uszkodzenia ciała, albo spowodował lub może spowodować naruszenie wymienionych powyżej interesów publicznych.

Art. 152. (1) Przemysłowiec górniczy i podległe mu osoby obowiązani są zastosować się bezzwłocznie do wszystkich zarządzeń okręgowego urzędu górniczego, wydanych celem usunięcia zagrażającego niebezpieczeństwa, a w razie zaszłego już wypadku — celem ratowania zagrożonych osób i zapobieżenia dalszemu szerzeniu się niebezpieczeństwa (art. 200).

(2) Przemysłowiec górniczy powinien dostarczyć robotników i wszelkich środków pomocniczych, potrzebnych do wykonania tych zarządzeń.

(3) Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniom okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

(4) Sąsiednie zakłady górnicze obowiązane są na wezwanie władzy górniczej lub też samego zakładu zagrożonego udzielić niezbędnej pomocy w ludziach, przyborach ratowniczych, materiałach i t. p., o ile to jest możliwe bez zagrożenia ich własnemu bezpieczeństwu.

Art. 153. Jeżeli kierownik ruchu zakładu górniczego nie wykona zarządzeń władzy górniczej, wydanych w myśl postanowień art. 152, wykonanie ich przeprowadza okręgowy urząd górniczy przymusowo.

Art. 154. (1) Przemysłowiec górniczy ponosi wszystkie koszty wykonania zarządzeń władzy górniczej, przewidzianych w art. 152, z zachowaniem prawa regresu do osób trzecich, z których winy zaszło niebezpieczeństwo lub wypadek.

(2) W wypadku, przewidzianym w ustępie 4 art. 152, przemysłowiec powinien zwrócić sąsiednim przedsiębior-

stwom górniczym na ich żądanie poniesione przez nie kosztu akcji ratowniczej.

(3) Poniesione przez samą władzę górniczą koszty wykonania jej zarządzeń ściąga się w trybie postępowania przymusowego.

Art. 155. (1) O zamierzonym wstrzymaniu w całości lub w części ruchu zakładu górniczego przemysłowiec górniczy powinien zawiadomić okręgowy urząd górniczy co najmniej na miesiąc naprzód.

(2) Jeżeli skutek nieprzewidzianych okoliczności ruchu musi być wstrzymany wcześniej, albo natychmiast, doniesienie o wstrzymaniu powinno nastąpić nie później, niż w ciągu trzech dni po dniu, w którym zarządzono wstrzymanie ruchu.

Art. 156. (1) W razie całkowitego lub częściowego wstrzymania ruchu zakładu górniczego przemysłowiec górniczy obowiązany jest utrzymywać wyrobiska i urządzenia zakładu w takim stanie, by zdrowie i życie ludzi, jako też interes publiczny (art. 143 ust. 2) nie były narażone na niebezpieczeństwo.

(2) Jeżeli przemysłowiec górniczy nie spełnia obowiązku, ciążącego na nim w myśl postanowienia ustępu 1, okręgowy urząd górniczy powinien sam wydać odpowiednie zarządzenia i przeprowadzić ich wykonanie przez przemysłowca, względnie na jego koszt.

R o z d z i a ł IV.

O miernictwie górniczem.

Art. 157. (1) Przemysłowiec górniczy jest obowiązany prowadzić na swój koszt dokładne plany wykonanych robót górniczych: plany te powinny być założone i w miarę postępu robót stale uzupełniane przez mierniczego górniczego.

(2) Wybór mierniczego górniczego pozostawiony jest przemysłowcowi.

(3) Minister Przemysłu i Handlu przepisuje w drodze rozporządzenia, jakie plany i w jakiej podziałce mają być prowadzone, w jakich odstępach czasu należy je uzupełniać, oraz w ilu egzemplarzach i w jakich odstępach czasu kopje planów powinny być składane władzom górniczym.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 9 maja 1933 r.

o sporządzaniu planów kopalń.

Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 485.

Na podstawie art. 157 Prawa Górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Przemysłowiec Górniczy obowiązany jest prowadzić i uzupełniać następujące plany, związane z robotami górniczymi na kopalni:

- a) plan ogólny — oraz
- b) plany przewietrzania (specjalne i pogładowy).

§ 2. Plan ogólny składa się z następujących części:

- a) ogólnego przeglądowego planu sytuacyjnego,
- b) planu robót górniczych,
- c) specjalnych rzutów pionowych w przypadkach, gdy upad złoża wynosi powyżej 60°,
- d) przekrojów,
- e) karty tytułowej, uwidoczniającej podział planu na poszczególne sekcje.

Dla małych kopalń, które wydobywają minerał tylko z jednego złoża, może za zgodą Wyższego Urzędu Górniczego ogólny przegląd sytuacyjny służyć jednocześnie jako plan robót górniczych i jako karta tytułowa.

§ 3. Ogólny przeglądowy plan sytuacyjny należy sporządzać i uzupełniać w podziałce 1 : 2000. Sporządzanie tego

planu w innej podziałce jest dopuszczalne za zezwoleniem Wyższego Urzędu Górniczego.

Na planie tym należy dokładnie uwidocznici sytuację na powierzchni z otworami świdrowymi i szybami, sztolnie, przekopy, chodniki i inne roboty górnicze oraz należy uwidocznici warstwy geologiczne i dane tektoniczne (linje tektoniczne kotlin, uskokuw i t. p.). Przy szybach należy oznaczyć absolutną wysokość zrębu szybu od ustalonego urzędowo normalnego zera, głębokość szybu, jako też głębokość i miąższość napotkanych złóż. Należy również uwidocznici granice pól górniczych kopalni i sąsiednich pól górniczych nadanych na tenże minerał, w razie zaś istnienia pól górniczych, nadanych na inne minerały, całkowicie lub częściowo pokrywających pole górnicze, eksploatowane przez daną kopalnię, także granice takich pól górniczych.

Okręgowy Urząd Górniczy może zażądać sporządzenia dla większej przejrzystości osobnego planu przeglądowego dla pewnej ilości poziomów kopalnianych.

§ 4. Plan robót górniczych należy sporządzać w podziałce 1 : 1000 lub też, za zgodą Wyższego Urzędu Górniczego, w podziałce 1 : 2000. Rzuty poziome powinny dokładnie przedstawiać wszystkie wyrobiska kopalni, z obiektów zaś na powierzchni tylko te, z którymi należy się liczyć przy prowadzeniu robót górniczych.

Dla każdego złoża lub pokładu należy sporządzić osobny plan robót górniczych. Przy wydobywaniu warstwami można — o ile przez to nie ucierpi przejrzystość planu, — uwidoczniać na tym samym planie roboty z dwóch warstw.

§ 5. Przy upadzie ponad 60° należy uzupełniać plany poziome rzutami pionowymi. Rzuty pionowe powinny obejmować szyby, nadsiewłomy, otwory wiertnicze, przekopy, chodniki główne i chodniki odbudowy.

§ 6. Przekroje geologiczne (profile) eksploatowanych terenów należy sporządzać w podziałce, dającej dostateczną przejrzystość rysunku. W przekrojach tych winny być uwidocznione stosunki stratygraficzne oraz wyraźnie odróżnione części odkryte od nieodkrytych i zmierzone od niezmiernych. Przebieg płaszczyzn profilowych podaje się na

wszystkich rzutach poziomych linjami przerywanemi koloru cynobru z odpowiednim napisem.

Przekroje należy uzupełniać profilami otworów wiertniczych i szybów w miarę ich pogłębiania.

§ 7. Do każdego planu kopalni należy załączyć kartę tytułową z oznaczeniem nazwy kopalni, województwa, powiatu, gminy, miejscowości oraz okręgu górniczego, w którym kopalnia się znajduje.

Na karcie tytułowej należy umieścić mapę poglądową, uwidoczniającą podział planu na sekcje, obszar pól górniczych eksploatowanych przez kopalnię i ważniejsze obiekty orientacyjne na powierzchni.

Na karcie tytułowej lub w dołączonym do niej zeszycie należy odnotować najważniejsze daty z historii kopalni, daty uzupełnień planu, oraz objaśnienia skrótów poszczególnych wyrazów, używanych na planie, poza skrótami przepisanej oddzielnej instrukcją.

§ 8. Specjalne plany przewietrzania kopalni powinny być prowadzone w podziale 1 : 2000, oddzielnie dla robót w każdym pokładzie (złożu). Okręgowy Urząd Górniczy może zezwolić, by sposoby przewietrzania robót w kilku pokładach były przedstawione na jednym planie, jeżeli to nie wpłynie ujemnie na jego wyrazistość.

Na specjalnym planie przewietrzania winny być uwidocznione:

- a) wszystkie szyby, sztolnie i chodniki;
- b) wszystkie inne wyrobiska górnicze: czynne, przejściowo zamknięte, lub oddzielone tamami;
- c) wyeksploatowane części pokładów (złóż), o ile mają związek z przewietrzaniem;
- d) wszystkie urządzenia, służące do przewietrzania kopalni, w szczególności tamy powietrzne, oraz wszystkie tamy pożarowe, drzwi powietrzne, nawet takie tamy i drzwi, które pozostały niewykończone w polach zaognionych po ich izolowaniu, mostki powietrzne, stacje pomiaru powietrza i główne wentylatory;
- e) główne prądy powietrza i ich rozgałęzienia (strumienie);

f) pola zaognione, oznaczone w sposób odrębny.

§ 9. Dla kopalń, w których eksploatuje się więcej niż jeden pokład (złoże), powinien być prowadzony, oprócz specjalnych planów przewietrzania każdego z pokładów, także pogładowy plan przewietrzania, w podziałce nie mniejszej niż 1:5000, dający jasny obraz przebiegu głównych prądów powietrza i uwidoczniający przewietrzanie kopalni w całości.

§ 10. Ogólny plan kopalni i plany przewietrzania, specjalne i pogładowy, należy założyć i uzupełniać w czterech egzemplarzach, a mianowicie:

- a) egzemplarzu oryginalnym, czyli pierworysie;
- b) 2 egzemplarzach, przeznaczonych dla władz górniczych, mianowicie po jednym dla Okręgowego i Wyższego Urzędu Górniczego;
- c) egzemplarzu, przeznaczonym dla kierownictwa kopalni.

Egzemplarze, wymienione w punktach b) i c), powinny być kopjami planu oryginalnego, sporządzonemi przez przekopjowanie ręczne, lub w drodze mechanicznej (fotografje, światłodruki i t. p.).

§ 11. Plany kopalni, wymienione w § 2 punkty a), b), c) i d), należy uzupełniać możliwie regularnie w następujących odstępach czasu; przynajmniej raz w każdym kwartale kalendarzowym na wszystkich podziemnych kopalniach węgla kamiennego, dwa razy w roku kalendarzowym na wszystkich kopalniach innych minerałów o ruchu podziemnym i raz w roku — na kopalniach odkrywkowych.

Ogólny przeglądowy plan sytuacyjny oraz przekroje i kartę tytułową (§ 2, pkt. e)) należy uzupełniać przynajmniej raz w roku.

Plany przewietrzania, specjalne i pogładowy, powinny być uzupełniane niezwłocznie w miarę zachodzących w przewietrzaniu zmian.

§ 12. Plany, wyszczególnione w §§ 2, 8 i 9, zarówno przeznaczone dla Okręgowego jak i dla Wyższego Urzędu Górniczego, powinny być po uzupełnieniu, dokonywanem

w odstępach czasu, przewidzianych w § 11, składane niezwłocznie Okręgowemu Urzędowi Górniczemu.

Wyższy Urząd Górniczy może jednak zezwolić, aby przeznaczone dla niego plany były uzupełniane w odstępach czasu dłuższych, niż to przewiduje przepis § 11. W tym przypadku składanie tych uzupełnianych planów może następować w odpowiednio dłuższych odstępach czasu.

§ 13. Wyższy Urząd Górniczy może zwolnić przemysłowca górniczego od składania wymienionego w § 10 punkt b) i przeznaczonego dla Wyższego Urzędu Górniczego egzemplarza lub jego poszczególnych części składowych.

§ 14. Oprócz egzemplarza, wymienionego w § 10, powinien przemysłowiec górniczy składać Wyższemu Urzędowi Górniczemu za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Górniczego plan robót górniczych dla każdego pokładu osobno, wykonany w skali 1 : 10000 i uzupełniany w terminach półrocznych.

§ 15. Przemysłowiec górniczy powinien podać do wiadomości Wyższego Urzędu Górniczego nazwisko i imię mierniczego górniczego i jego zastępcy, którym powierzył sporządzanie i uzupełnianie planów kopalni.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc przepisy dotyczące przedmiotu unormowanego rozporządzeniem niniejszem.

Art. 158. (1) Jeżeli przemysłowiec górniczy nie stosuje się do wymagań art. 157, lub też jeżeli w prowadzonych przez przemysłowca planach spostrzeżone zostaną braki i niedokładności, natenczas okręgowy urząd górniczy zarządza dokonanie pomiarów i sporządzenie planów wszystkich robót górniczych, względnie pewnej ich części przez wyznaczonego przez siebie mierniczego górniczego na koszt przemysłowca.

(2) W razie potrzeby, uzasadnionej interesem państwowym, Minister Przemysłu i Handlu lub upoważniony przez niego urząd górniczy władny jest zarządzić dokonanie po-

miarów i sporządzenie planu wszystkich robót, względnie pewnej ich części przez wyznaczonego przez siebie mierniczego górniczego na koszt Skarbu Państwa.

Art. 159. (1) Plany robót górniczych powinny być przechowywane w odpowiedniem miejscu w zakładzie górniczym i powinny być na żądanie okazywane delegatom władzy górniczej.

(2) Kopje planów powinny znajdować się w okręgowym urzędzie górniczym. Prawo przeglądania tych kopij przysługuje osobom, które należycie udowodnią potrzebę ich przejrzenia, o czem rozstrzyga okręgowy urząd górniczy po wysłuchaniu przemysłowca górniczego. Gdy decyzja okręgowego urzędu górniczego stanie się wykonalną, okręgowy urząd górniczy wyznacza odpowiedni dzień, o czem zawiadamia zawczasu przemysłowca górniczego. Sporządzanie kopij w czasie przeglądania planów nie jest dozwolone.

Art. 160. Uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego może otrzymać tylko ten, kto:

1. posiada obywatelstwo polskie,
2. włada biegle językiem polskim w słowie i piśmie,
3. nie jest pozbawiony z mocy wyroku sądowego zdolności do piastowania urzędów publicznych,
4. przedstawił jeden z następujących dowodów posiadania wykształcenia teoretycznego i praktyki zawodowej:
 - a) dyplom inżyniera, uzyskany na wydziale mierniczym wyższej uczelni górniczej w kraju, i dowód odbycia półtorarocznej praktyki przy mierniczym górniczym,
 - b) dyplom inżyniera górniczego, uzyskany w wyższej uczelni w kraju, i dowód odbycia dwuletniej praktyki przy mierniczym górniczym,

c) dyplom inżyniera mierniczego, uzyskany w wyższej uczelni w kraju, i dowód ukończenia w wyższej uczelni górniczej w kraju kursu uzupełniającego, którego zakres przepisuje rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, oraz dowód odbycia półtorarocznej praktyki przy mierniczym górniczym,

5. udowodnił po odbyciu przepisanej wyżej praktyki swe uzdolnienie praktyczne przez poddanie się z pomyślnym wynikiem egzaminowi przed osobną komisją, ustanowioną przy wyższym urzędzie górniczym.

Art. 161. Osoby, które uzyskały jeden z wymienionych w punkcie 4 art. 160 dyplomów inżynierskich w wyższej uczelni zagranicznej, mogą otrzymać uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego, o ile ich dyplomy zostaną nostryfikowane w wyższej uczelni w kraju, o ile pozatem posiadają one wszystkie inne warunki, przepisane w art. 160, i o ile udowodnią przy egzaminie (punkt 5 art. 160) dostateczną znajomość obowiązujących w Państwie Polskiem ustaw i rozporządzeń z dziedziny górnictwa i miernictwa.

Art. 162. (1) Minister Przemysłu i Handlu może dopuścić do wykonywania zawodu mierniczego górniczego również osoby, które ukończyły z ostatecznem świadectwem średnią szkołę górniczo-mierniczą w kraju i odbyły co najmniej sześćioletnią praktykę przy mierniczym górniczym, o ile pozatem odpowiadają one wymaganiom punktów 1 do 3 art. 160 i złożą z pomyślnym wynikiem egzamin przed osobną komisją, ustanowioną przy wyższym urzędzie górniczym.

(2) Wykazy średnich szkół górniczo-mierniczych, o jakich mowa w niniejszym artykule, ogłasza Minister Prze-

mysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 163. Minister Przemysłu i Handlu może wyjątkowo udzielić uprawnienia do wykonywania czynności mierniczego górniczego na powierzchni, z wyłączeniem dołowych robót górniczych, również mierniczym przysięgłym.

Art. 164. Skład komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w punkcie 5 art. 160 i w ustępie 1 art. 162, ich działanie i zakres egzaminów ustala Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 27 października 1933 r.

o egzaminach osób, ubiegających się o uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 709.

Na podstawie art. 164 prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Skład komisji egzaminacyjnej.

§ 1. Dla egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego i obowiązanych do poddania się egzaminowi w myśl art. 160, 161 i 162 prawa górniczego, tworzy się komisje egzaminacyjne przy każdym wyższym urzędzie górniczym.

§ 2. Przewodniczącym komisji jest z urzędu prezes wyższego urzędu górniczego; zastępcą przewodniczącego jest zastępca prezesa urzędu.

§ 3. Członków komisji egzaminacyjnej mianuje Minister Przemysłu i Handlu na okres 2 lat kalendarzowych, po

zasięgnięciu opinii prezesa wyższego urzędu górniczego z pośród urzędników władz górniczych w służbie czynnej lub w stanie spoczynku, profesorów wyższych zakładów naukowych w służbie czynnej lub w stanie spoczynku, oraz z pośród praktykujących mierniczych górniczych. Z liczby osób mianowanych przewodniczący powołuje w każdym konkretnym przypadku członków kompletu egzaminacyjnego w ilości 2 do 4 (nie licząc przewodniczącego), zależnie od zakresu egzaminu.

R o z d z i a ł II.

Zakres egzaminów.

§ 4. Egzaminy, przewidziane w artykułach 160, 161 i 162 prawa górniczego składają się: a) z wykonania rysunku próbnego, b) z egzaminu pisemnego, c) z egzaminu ustnego.

§ 5. Rysunek próbny winien być tego rodzaju, by kandydat mógł go wykonać w przeciągu trzech dni.

§ 6. (1) Egzamin pisemny polega na wykonaniu ścisłych pomiarów poziomych i wysokościowych na kopalni, połączonych z przeniesieniem danych pomiarowych z jednego poziomu do drugiego i z nawiązującego do powyższych pomiarów ciągu, wykonanego sposobem zwyczajnych zdjęć uzupełniających. Rozmiary pracy powinny być tak wybrane, aby przeciętny pracownik mógł ją wykonać w terenie i w biurze w czasie miesiąca. Cała praca winna być wykonana przez kandydata samodzielnie i własnoręcznie. Oprócz pisemnego wypracowania i rysunków powinien kandydat przedstawić dziennik pomiarowy i obliczenia.

(2) Dla kandydatów ubiegających się o uprawnienia mierniczego górniczego, stosownie do art. 162 prawa górniczego, zakres egzaminu pisemnego obejmuje oprócz pracy przepisanej w ustępie 1 niniejszego paragrafu, również pracę z dziedziny geologii praktycznej.

§ 7. (1) Egzamin ustny obejmuje dwie dziedziny: „techniczną i prawną“.

(2) W dziedzinie technicznej powinien kandydat wykazać w związku z pracą złożoną przy egzaminie pisemnym znajomość stosowania różnych metod mierzenia dla okre-

ślonych celów, sposobów obliczeń i naniesienia na plan, wyrównania błędów itp.

(3) W dziedzinie prawa powinien kandydat wykazać praktyczną znajomość działów prawa górniczego i ustaw naftowych oraz rozporządzeń wydanych na ich podstawie, w granicach potrzebnych przy wykonywaniu zawodu, a w szczególności instrukcyj i przepisów pomiarowych na powierzchni i pod ziemią, a nadto znajomość zasadniczych przepisów, dotyczących urządzeń i prowadzenia katastru i ksiąg gruntowych (hipotecznych), względnie ksiąg górniczych, wreszcie znajomość ustroju i kompetencji władz górniczych i innych władz w zakresie potrzebnym przy wykonywaniu czynności zawodowych.

(4) Dla kandydatów, mających warunki przepisane w art. 160 punkt 4 litera b) prawa górniczego program egzaminu ustnego, oprócz zakresu, przepisanego w ust. 2 i 3 paragrafu niniejszego, obejmuje rozwiązywanie zadań z dziedziny stosowanego miernictwa, nie mających związku z pracą, przedstawioną na egzaminie pisemnym.

(5) Kandydaci posiadający warunki, przewidziane w art. 161 prawa górniczego, powinni ponadto wykazać teoretyczną i praktyczną znajomość całokształtu ustaw górniczych i mierniczych, obowiązujących na obszarze Państwa Polskiego oraz rozporządzeń i instrukcyj, wydanych na ich podstawie.

(6) Program egzaminu ustnego dla kandydatów, ubiegających się o uprawnienia mierniczego górniczego na podstawie art. 162 prawa górniczego, obejmuje oprócz dziedzin, określonych w ust. 2, 3 i 4 paragrafu niniejszego, wyższą matematykę w zakresie potrzebnym dla miernictwa, a w szczególności rachunek wyrównawczy, nadto wyższą geodezję i miernictwo górnicze, naukę o instrumentach, wreszcie geologję historyczną i naukę o złożach.

§ 8. (1) Profesorowie miernictwa górniczego w wyższych zakładach naukowych w Państwie Polskiem, pragnący uzyskać uprawnienia mierniczego górniczego, są zwolnieni od wykonywania rysunku próbnego, przepisanego w § 5 i od egzaminu pisemnego, przepisanego w § 6, a egzamin

ustny dla nich ogranicza się do programu, zawartego w § 7 ust. 3.

(2) Innych kandydatów może komisja egzaminacyjna jednogłośnie uchwałą zwolnić w całości od egzaminu pisemnego lub zmniejszyć zakres tego egzaminu, jeżeli przedstawione przez kandydata, a wykonane poprzednio przez niego osobiście prace miernicze i obliczeniowe, będą przez komisję egzaminacyjną uznane za dostateczny dowód opanowania przedmiotu pod względem praktycznym.

R o z d z i a ł III.

Postępowanie przy egzaminach.

§ 9. Dla każdego kandydata właściwą jest komisja egzaminacyjna przy tym wyższym urzędzie górniczym, w którego obwodzie odbywał kandydat ostatnio przed egzaminem praktykę górniczo-mierniczą przez czas nie krótszy niż 3 miesiące. Do tego urzędu powinien kandydat złożyć podanie o dopuszczenie do egzaminu.

§ 10. (1) Do podania o dopuszczenie do egzaminu należy dołączyć następujące dokumenty:

1. dowód posiadania obywatelstwa polskiego,
2. metrykę urodzenia,
3. dokładny życiorys,
4. świadectwo odbytych studjów,
5. świadectwo odbycia przepisanej praktyki górniczo-mierniczej,
6. dziennik czynności z odbytej praktyki mierniczo-górniczej,
7. odpisy lub odrisy kilku zdjęć obliczeń i naniesień, wykonanych przez kandydata podczas jego praktyki górniczo-mierniczej.

(2) Dowody wymienione w punktach 1, 2 i 4 ustępu 1 mogą być złożone w oryginale lub w uwierzytelnionych odpisach.

(3) Dowody, wymienione w punktach 5, 6 i 7 ustępu 1 powinny być podpisane przez mierniczego górniczego, pod którego kierownictwem kandydat odbywał praktykę górniczo-mierniczą, a podpis mierniczego górniczego na świadec-

twie z odbytej praktyki powinien być poświadczony przez okręgowy urząd górniczy, w którego okręgu mierniczy górniczy ma swoją siedzibę. Dowody te powinny być złożone w oryginale.

(4) Kandydat ubiegający się o uprawnienie mierniczego górniczego na podstawie art. 162 prawa górniczego powinien nadto przedstawić zezwolenie Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 11. (1) Po otrzymaniu podania i po stwierdzeniu swej właściwości wyższy urząd górniczy bada, czy zostały złożone wszystkie potrzebne dowody i czy dają one kandydatowi uprawnienie do dopuszczenia do egzaminu.

(2) W razie ujemnego wyniku badania, wyższy urząd górniczy zawiadamia kandydata o przyczynie nieuwzględnienia jego podania.

(3) Jeżeli kandydat posiada warunki, uzasadniające jego prawo do dopuszczenia do egzaminu, wyższy urząd górniczy stwierdza ten fakt na podaniu kandydata i przekazuje je wraz ze wszystkimi załącznikami komisji egzaminacyjnej.

§ 12. (1) Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia kandydata o dopuszczeniu go do egzaminu i wyznacza mu czas i miejsce do stawienia się dla wykonania próbnego rysunku, przepisanego w § 5.

(2) Próbny rysunek winien być wykonany w ciągu 3 dni pod nadzorem członka komisji egzaminacyjnej, wyznaczonego przez przewodniczącego komisji.

§ 13. (1) Jeżeli wykonany przez kandydata rysunek próbny otrzyma ocenę zadawalającą, przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia o tem kandydata i wzywa go do wniesienia opłaty egzaminacyjnej, wskazanej w § 19 rozporządzenia niniejszego.

(2) Po otrzymaniu od wyższego urzędu górniczego zawiadomienia o wniesieniu opłaty egzaminacyjnej, przewodniczący doręcza kandydatowi zadanie do egzaminu pisemnego, przewidziane w § 6 i wyznacza mu do wykonania pracy termin dwumiesięczny, jeżeli program egzaminu pisemnego ogranicza się do dziedziny wskazanej w ust. 1 § 6, a cztero-

miesięczny, jeżeli program egzaminu pisemnego obejmuje zarówno dziedzinę wymienioną w ust. 1, jak i w ust. 2 § 6.

(3) Jeżeli wykonaniu na czas pracy przez kandydata przeszkodziły okoliczności wyjątkowe i niezależne od woli kandydata, przewodniczący może terminy wskazane w ustępie 3 przedłużyć.

(4) Niewykonanie przez kandydata pracy w terminie przepisany jest uważane za odstąpienie od egzaminu, o czym przewodniczący komisji spisuje odpowiedni protokół.

§ 14. W razie zadawalającej oceny wyniku egzaminu pisemnego przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza kandydatowi czas i miejsce egzaminu ustnego. Nieusprawiedliwione nieprzybycie kandydata we wskazanym czasie i na wskazane miejsce uważa się za odstąpienie od egzaminu.

§ 15. (1) Wykonanie rysunku próbnego oceniają przewodniczący komisji egzaminacyjnej i członek jej, wyznaczony do nadzoru nad wykonaniem rysunku.

(2) Wyniki egzaminu pisemnego oceniają większością głosów członkowie danego kompletu komisji egzaminacyjnej, powołani w tym celu przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

(3) Wyniki egzaminu ustnego są oceniane większością głosów wszystkich członków danego kompletu egzaminacyjnego.

(4) W razie równości głosów rozstrzyga we wszystkich przypadkach, wymienionych w ustępach poprzednich przewodniczący.

(5) Ocena wykonania rysunku próbnego, czy też egzaminu pisemnego lub ustnego, winna być dokonana protokółarnie zapomocą jednego z dwóch następujących określeń: „zadawalający”, lub „niezadawalający”.

(6) Dozwala się jednak dla użytku komisji na zamieszczanie w protokole oceny wyniku egzaminu z poszczególnych przedmiotów, zwłaszcza w przypadku, gdy wprowadzie ogólny wynik egzaminu został uznany jako niezadawa-

lający z powodu niedostatecznych wiadomości kandydata z jednego przedmiotu, jednak w zakresie innych przedmiotów kandydat wykazał tak dobrą znajomość, że zasłużył na skrócenie terminu, w którym byłoby mu wolno przystąpić powtórnie do egzaminu.

§ 16. (1) Jeżeli rysunek próby, czy też egzamin pisemny lub egzamin ustny dał wyniki niezadawalające, komisja egzaminacyjna w tym składzie, który wydał orzeczenie o wyniku niezadawalającym, orzeka zarazem o terminie, w którym kandydat może być dopuszczony do ponownego egzaminu.

(2) O ile chodzi o rysunek próbny, termin powtórniego dopuszczenia może wynosić od 3 miesięcy do roku.

(3) O ile ujemna ocena nastąpiła przy egzaminie pisemnym lub ustnym, wówczas jeżeli kandydat poddał się egzaminowi poraz pierwszy, termin, po którym może być dopuszczony do powtórniego egzaminu, wynosić powinien od 6 miesięcy do roku, zaś o ile ujemna ocena nastąpiła przy egzaminie ponownym — od roku do 2 lat.

(4) Skrócenie powyższych terminów może nastąpić tylko za szczególną zgodą Ministra Przemysłu i Handlu z przyczyn ważnych i wyjątkowych. Dotyczy to zwłaszcza przypadku, przewidzianego w § 15 ust. 6.

§ 17. W razie otrzymania od komisji egzaminacyjnej zawiadomienia o ujemnym wyniku egzaminu, wyższy urząd górniczy zawiadamia kandydata o tym wyniku i o terminie, po którego upływie może być dopuszczony do powtórzenia egzaminu, zaś odpis zawiadomienia przesyła do wiadomości innym wyższym urządóm górniczym.

§ 18. W razie otrzymania od komisji egzaminacyjnej zawiadomienia o zadawalającym wyniku egzaminu, wyższy urząd górniczy wystawia kandydatowi zaświadczenie, stwierdzające, że kandydat poddał się z wynikiem zadawalającym egzaminowi przepisanej przez art. 160, 161 lub 162 prawa górniczego, przyczem w zaświadczeniu tem powinien być wymieniony skład komisji egzaminacyjnej i data egzaminu.

§ 19. (1) Opłata egzaminacyjna wynosi 200 złotych i powinna być wniesiona do właściwego wyższego urzędu górniczego na rachunek Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

(2) W razie ponownego przystąpienia do egzaminu kandydat powinien wnieść ponownie opłatę egzaminacyjną przed egzaminem pisemnym, a w razie gdyby był zwolniony w całości od egzaminu pisemnego — przed egzaminem ustnym.

§ 20. Osoby biorące udział w egzaminowaniu kandydata otrzymują z opłat egzaminacyjnych za sprawowanie swych czynności wynagrodzenie, którego normy ustala Minister Przemysłu i Handlu.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 165. (1) Pragnący uzyskać uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego powinien złożyć odnośne podanie w tym wyższym urzędzie górniczym, w którego obwodzie odbywał ostatnio praktykę, z załączeniem dowodów posiadania warunków, przepisanych w art. 160, względnie w artykułach 161 do 163.

(2) Jeżeli kandydat posiada wymagane warunki i złoży z wynikiem pomyślnym przepisany egzamin i jeżeli ponadto w wypadku, przewidzianym w ustępie 1 art. 162, uzyska zezwolenie Ministra Przemysłu i Handlu, natenczas wyższy urząd górniczy nadaje kandydatowi uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego i wystawia odpowiednie świadectwo.

(3) Osobom, uprawnionym do wykonywania zawodu mierniczego górniczego, przysługuje wyłączne prawo używania tytułu „mierniczego górniczego“. Prawo to nie przysługuje mierniczym przysięgłym, wykonywającym czynności mierniczego górniczego na zasadzie postanowienia art. 163.

Art. 166. (1) Przy wykonywaniu czynności zawodowych, wynikających z przepisów niniejszego prawa, mierniczemu

górnictwu przysługuje prawo wkraczania na grunt cudzy i ustawiania znaków mierniczych.

(2) Za szkody, wyrządzone przy wykonywaniu robót mierniczych na gruncie, należy się poszkodowanemu pełne wynagrodzenie. Poszkodowany może dochodzić tego roszczenia w drodze powództwa przeciwko przemysłowcowi górnictwu, z którego polecenia, względnie na którego koszt roboty były wykonywane. W wypadku, gdy roboty wykonywa się na koszt Skarbu Państwa (art. 158 ust. 2), obowiązek wynagrodzenia szkód ciąży na Skarbie Państwa.

Art. 167. (1) Minister Przemysłu i Handlu wydaje w drodze rozporządzenia przepisy, obowiązujące mierniczych górnictwa przy wykonywaniu czynności zawodowych.

(2) W szczególności Minister Przemysłu i Handlu ustanawia urzędową takse opłat za czynności mierniczego górnictwa.

O sporządzaniu planów pól górnictwa — patrz rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1933 r., Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 484, przytoczone przy art. 33 prawa górnictwa.

Art. 168. (1) Mierniczy górnictwa odpowiada za zgodne z wymaganiami nauki, techniki oraz przepisów obowiązujących wykonanie prac, wchodzących w zakres jego czynności zawodowych.

(2) Nadzór nad czynnościami mierniczego górnictwa w każdym poszczególnym zakładzie górnictwa sprawuje ten wyższy urząd górnictwa, w którego obwodzie dany zakład się znajduje.

Art. 169. (1) Uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górnictwa, udzielone przez Wyższy Urząd Górnictwa, zostanie cofnięte przez tenże urząd, jeżeli mierniczy górnictwa utraci którykolwiek z przepisanych dlań warunków, lub jeżeli okaże się, iż dokumenty, na których podstawie uprawnienie było udzielone, są fałszywe.

(2) Uprawnienie również zostanie cofnięte, jeżeli w wyniku postępowania dyscyplinarnego, przewidzianego w art. 170, mierniczy górniczy będzie uznany winnym rażącego lub wielokrotnego wykroczenia przeciw obowiązkowi, ciążącemu na nim w myśl art. 168, i zostanie zasądzony na stałe lub czasowe pozbawienie uprawnienia do wykonywania zawodu mierniczego górniczego.

(3) Wyższy urząd górniczy władny jest mierniczego górniczego, przeciw któremu wdrożone zostało postępowanie dyscyplinarne, zawiesić na czas trwania tego postępowania w wykonywaniu czynności zawodowych. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu wyższego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 170. (1) Dla orzekania o pozbawieniu mierniczych górniczych uprawnienia do wykonywania zawodu w wypadkach wykroczenia przeciwko ciążącemu na nich obowiązkowi utworzone zostają przy każdym wyższym urzędzie górniczym komisje dyscyplinarne, których organizacja i tryb działania są analogiczne do organizacji i trybu działania komisji dyscyplinarnych, przewidzianych w art. 135, z tą jedynie różnicą, iż zamiast członków z pomiędzy kierowników ruchu i osób dozoru wchodzi w skład komisji członkowie z pośród mierniczych górniczych.

(2) Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej dopuszczalna jest tylko skarga do Kolegium Górniczego, stosownie do postanowień art. 223. Inne środki prawne są wyłączone.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 14 maja 1932 r.

o organizacji komisji dyscyplinarnych dla mierniczych górniczych i o postępowaniu dyscyplinarnem.

Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 567.

Na podstawie art. 135 i 170 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 li-

stopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla orzekania o pozbawieniu mierniczych górniczych prawa do wykonywania zawodu w wypadkach wykroczenia przeciwko ciężącym na nich obowiązkom powołuje się przy każdym wyższym urzędzie górniczym komisję dyscyplinarną, która składa się z przewodniczącego, z sędziów, urzędników władz górniczych oraz mierniczych górniczych, mianowanych w trybie, przepisany przez art. 170 prawa górniczego.

Przewodniczącym komisji dyscyplinarnej jest prezes wyższego urzędu górniczego.

§ 2. Do wydania orzeczenia właściwą jest komisja dyscyplinarna przy tym wyższym urzędzie górniczym, w którego obwodzie mierniczy górniczy miał siedzibę urzędową w chwili popełnienia czynów lub zaniedbań, będących przedmiotem doniesienia do komisji dyscyplinarnej.

§ 3. W każdej poszczególniej sprawie komisja dyscyplinarna obraduje i orzeka w komplecie złożonym z jednego sędziego, jako przewodniczącego, jednego urzędnika władz górniczych i jednego mierniczego górniczego.

§ 4. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wydaje wszelkie decyzje o charakterze administracyjnym, a w szczególności wyznacza skład kompletu orzekającego w danej sprawie, miejsce odbycia ewentualnej rozprawy dyscyplinarnej, oraz w porozumieniu z przewodniczącym kompletu orzekającego termin rozprawy.

Przy wyznaczeniu miejsca rozprawy winna być uwzględniona miejscowość, w której ma siedzibę sąd, którego członkiem jest zasiadający w danym komplecie sędzia.

§ 5. Wyższy urząd górniczy załatwia czynności kancelaryjne komisji dyscyplinarnej i dostarcza protokółantów do rozpraw dyscyplinarnych, względnie zarządza wykonanie tych obowiązków przez okręgowe urzędy górnicze w razie rozprawy zamiejscowej.

§ 6. Rzecznika oskarżenia i jego zastępców wyznacza dla każdej komisji dyscyplinarnej Minister Przemysłu i Handlu z pośród urzędników władz górniczych.

§ 7. Osobie, pociągniętej do odpowiedzialności dyscyplinarnej wolno sobie przybrać obrońcę z pośród mierniczych górniczych, z pośród adwokatów, lub z pośród urzędników państwowych. Na żądanie obwinionego przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza jej obrońcę z urzędu z pośród urzędników władz górniczych.

§ 8. Obrońca ma obowiązek przytoczyć w obronie wszystkie okoliczności, które uważa za konieczne i przydatne i zastosować ustawowe środki obrony. Obrońca winien zachować w tajemnicy wszystkie poufne informacje, udzielone mu z tytułu obrony.

§ 9. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

§ 10. Wyższy urząd górniczy w razie dostrzeżenia lub otrzymania wiadomości o popełnieniu przez mierniczego górniczego czynów, względnie zaniedbań, mogących spowodować dyskwalifikację, zarządza w razie potrzeby dochodzenie, celem wyjaśnienia sprawy, poczem przesłuchawszy, o ile to jest możliwe, obwinionego przesyła doniesienie rzecznikowi oskarżenia przy właściwej komisji dyscyplinarnej.

Doniesienie winno zawierać dokładne wskazanie faktów, w których wyższy urząd górniczy dopatruje się naruszenia obowiązków przez mierniczego górniczego.

§ 11. Jeżeli rzecznik oskarżenia po otrzymaniu doniesienia uzna, że dostarczone akta i dane są niedostateczne do uzasadnienia wniosku o dyskwalifikację, to zwraca je wyższemu urzędowi górniczemu z żądaniem uzupełnienia we wskazanym przez siebie kierunku.

§ 12. Rzecznik oskarżenia nie ma prawa samodzielnie umorzyć postępowania dyscyplinarnego.

Jeżeli rzecznik oskarżenia uzna, że otrzymane akta i dane nawet po ich uzupełnieniu nie są dostateczną podstawą dla postawienia wniosku o dyskwalifikację, w takim razie przedkłada komisji dyscyplinarnej doniesienie wyższego urzędu górniczego wraz z nadesłanymi materiałami i stawia zarazem wniosek o umorzenie postępowania dyscyplinarnego.

Wniosek rzecznika oskarżenia o umorzenie postępowania dyscyplinarnego winien być rozpatrzony przez kom-

plet orzekający komisji dyscyplinarnej, wyznaczony w tym celu w trybie § 4 niniejszego rozporządzenia, na posiedzeniu niejawnem bez wzywania osoby, przeciwko której było skierowane doniesienie wyższego urzędu górniczego.

§ 13. Uchwała komisji dyscyplinarnej, odrzucająca wniosek rzecznika oskarżenia o umorzenie postępowania dyscyplinarnego, równa się wnioskowi o dyskwalifikację i powoduje przekazanie sprawy do rozprawy dyscyplinarnej. Uchwała taka zaskarżeniu nie podlega.

Jeżeli rzecznik oskarżenia przedłoży komisji dyscyplinarnej wniosek o dyskwalifikację, to taki wniosek musi być przedmiotem rozprawy.

W razie, jeżeli w myśl postanowień powyższych dwóch ustępów ma być zarządzona rozprawa dyscyplinarna, komisja dyscyplinarna przesyła o tem zawiadomienie wyższemu urzędowi górniczemu, który wystąpił z doniesieniem, rzecznikowi oskarżenia i obwinionemu. Do zawiadomienia, przesłanego obwinionemu, winny być dołączone odpisy doniesienia i wniosku rzecznika oskarżenia o dyskwalifikację, względnie uchwały komisji dyscyplinarnej, przewidziane w ustępie 1 niniejszego paragrafu.

§ 14. Po doręczeniu zawiadomienia oraz załączników, wymienionych w § 13, obwiniony lub jego obrońca ma prawo przeglądać akta sprawy z wyjątkiem protokołu obrad i sporządzać z akt potrzebne odpisy. Prócz tego zarówno obwiniony, jak rzecznik oskarżenia mogą w ciągu 8 dni po doręczeniu im powyższego zawiadomienia, stawiać dalsze wnioski, które rozstrzyga komisja dyscyplinarna. Decyzje takie podlegają odrębnemu zaskarżeniu do Kolegjum Górniczego w ciągu 7 dni od dnia doręczenia odnośnej decyzji.

§ 15. Na rozprawę wzywa się obwinionego z równoczesnem doręceniem mu listy członków kompletu orzekającego oraz ich zastępców.

Jeżeli obwiniony przybrał sobie obrońcę i podał komisji dyscyplinarnej jego imię i nazwisko oraz adres, lub jeżeli ustanowiono obrońcę z urzędu, wzywa się również obrońcę na rozprawę.

§ 16. Komisja dyscyplinarna może wzywać do rozprawy dyscyplinarnej także świadków i znawców.

§ 17. Rozprawa dyscyplinarna odbywa się wyłącznie przy udziale osób, uprawnionych do udziału w sprawie.

§ 18. Rozprawę dyscyplinarną należy w miarę możliwości przeprowadzić w jednym dniu z uwzględnieniem koniecznych przerw, można jednak uchwałą komisji z ważnych powodów rozprawę odroczyć. W razie odroczenia rozprawy dyscyplinarnej, o ile w składzie kompletu orzekającego zajdzie zmiana, postępowanie dowodowe przeprowadza się ponownie.

§ 19. Rozprawą kieruje przewodniczący kompletu orzekającego, który przestrzega porządku wyjaśnień, repliki i uwag, oraz czuwa nad formalnym i rzeczowym biegiem postępowania.

§ 20. Rozprawę dyscyplinarną rozpoczyna się od odczytania wniosku rzecznika oskarżenia, względnie przewidzianej w § 13 ust. 1 niniejszego rozporządzenia uchwały komisji dyscyplinarnej, poczem następuje przesłuchanie obwinionego, wezwanych świadków i znawców, oraz w miarę potrzeby odczytanie protokołu dochodzeń, jak również innych mających znaczenie dla sprawy aktów i dokumentów. Obwinionemu, jego obrońcy i rzecznikowi oskarżenia służy prawo wypowiedzenia się co do poszczególnych środków dowodowych i odwodowych oraz stawiania pytań świadkom i znawcom. Przewodniczący ma prawo uchylić pytanie. Od decyzji przewodniczącego można odwołać się do decyzji kompletu orzekającego.

§ 21. Po zamknięciu postępowania dowodowego następują wywody i wnioski rzecznika oskarżenia, tudzież obwinionego i jego obrońcy. Stronie obwinionej w każdym wypadku służy ostatni głos.

§ 22. Komisja dyscyplinarna może przy rozstrzyganiu sprawy opierać się tylko na tych faktach i okolicznościach, które ujawniono na rozprawie dyscyplinarnej, i na ich podstawie wydaje orzeczenie według swego przekonania.

§ 23. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie, mocą którego bądź odrzuca wniosek o pozbawienie obwinionego uprawnienia do wykonywania zawodu mierniczego górniczego, bądź uchwała dyskwalifikację czyto bezterminową, czy też na czas określony na podstawie uznania obwinionego winnym rażącego lub wielokrotnego wykroczenia przeciwko obowiązkom, wynikającym z istniejących przepisów ustawowych lub wydanych na ich podstawie rozporządzeń władz górniczych.

§ 24. Narada nad orzeczeniem przy rozstrzyganiu sprawy jest tajna. Orzeczenie zapada większością głosów. Przewodniczący oddaje głos swój naostatku. Sentencję orzeczenia sporządza się na piśmie. Sentencję podpisują przewodniczący i członkowie kompletu orzekającego. Sentencję tę ogłasza stronom przewodniczący zaraz po naradzie i głosowaniu.

Orzeczenie powinno być przygotowane w ciągu ośmiu dni po ogłoszeniu sentencji i powinno zawierać:

- 1) dzień wydania orzeczenia,
- 2) wymienienie komisji dyscyplinarnej oraz nazwisk członków kompletu orzekającego i protokółanta,
- 3) imię i nazwisko obwinionego, oraz stanowisko zajmowane przez niego, i jego siedzibę,
- 4) przedmiot obwinienia,
- 5) uzasadnienie orzeczenia,
- 6) sentencję orzeczenia.

Oryginał orzeczenia, pozostający w aktach komisji dyscyplinarnej, podpisują przewodniczący i członkowie kompletu orzekającego. Obwinionemu, rzecznikowi oskarżenia oraz wyższemu urzędowi górniczemu, który wystąpił z doniesieniem, doręcza się odpis orzeczenia, podpisany przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

§ 25. Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym zapisać należy datę, miejsce rozprawy, nazwiska członków kompletu orzekającego i protokółanta, stron i ich zastępców, w końcu streścić przebieg rozprawy.

Protokół podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokolant.

§ 26. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej może zarówno obwiniony, jak i rzecznik oskarżenia odwołać się do Kolegium Górniczego z powodu orzeczenia o winie, lub naruszenia przez komisję przepisów prawa górniczego, lub też przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Odwołanie należy wnieść w ciągu 14 dni po dniu doręczenia odpisu orzeczenia na ręce przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, który przesyła je wraz z właściwymi aktami do Kolegium Górniczego.

§ 28. Orzeczenia komisji dyscyplinarnej, niezaskarżone w terminie przepisanym, stają się prawomocnymi z upływem tego terminu.

§ 29. O uprawomocnieniu się orzeczenia komisji dyscyplinarnej wskutek niewniesienia odwołania, względnie o zmianie lub zatwierdzeniu tego orzeczenia przez Kolegium Górnicze w razie wniesienia odwołania komisja dyscyplinarna zawiadamia wyższy urząd górniczy, przy którym jest ustanowiona, oraz wyższy urząd górniczy, którego doniesienie spowodowało przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego.

§ 30. Na żądanie osoby, co do której orzeczono prawomocnie dyskwalifikację, lub na żądanie jej ustawowych spadkobierców można wznowić postępowanie, o ile osoby te przedstawią takie nowe fakty lub środki dowodowe nieznanne w poprzednim postępowaniu, które same przez się, lub w związku z faktami poprzednio ustalonymi, lub dowodami poprzednio zebranymi, mogą spowodować uwolnienie od zarzutu.

§ 31. Żądanie wznowienia postępowania należy wnieść do tej komisji dyscyplinarnej przy wyższym urzędzie górniczym, która rozstrzygnęła sprawę w pierwszej instancji. Komisja ta rozstrzyga — bez udziału stron — o dopuszczalności wznowienia. Przeciwnie rozstrzygnięciu komisji dyscyplinarnej można wnieść zażalenie do Kolegium Górniczego w ciągu 14 dni po doręczeniu odpisu uchwały.

§ 32. Dopuszczenie wznowienia postępowania wstrzymuje wykonanie orzeczenia o dyskwalifikacji. Komisja dyscyplinarna zarządza w razie potrzeby uzupełnienie lub przeprowadzenie nowych dochodzeń, poczem przekazuje sprawę do rozprawy dyscyplinarnej.

§ 33. O ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi, należy w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną stosować analogicznie przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 34. Umorzenie sprawy o dyskwalifikację bez rozprawy, lub odrzucenie wniosku o dyskwalifikację po przeprowadzeniu rozprawy, nie zwalnia osoby, przeciwko której toczyło się dochodzenie dyscyplinarne, od odpowiedzialności karnej, stosownie do postanowień działu XII prawa górniczego.

§ 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 171. Zarówno o udzieleniu, jak i o cofnięciu uprawnień do wykonywania zawodu mierniczego górniczego wyższy urząd górniczy obwieszcza w Monitorze Polskim na koszt zainteresowanego mierniczego górniczego, ściągając w razie niezapłacenia kosztu ogłoszenia w trybie postępowania przymusowego.

D z i a ł VIII.

O odebraniu, zrzeczeniu się i zniesieniu własności górniczej.

Art. 172. (1) Wyższy urząd górniczy może ze względu na interes publiczny nałożyć w drodze uchwały kolegialnej na właściciela pola górniczego obowiązek stałego prowadzenia na jego obszarze robót, mających bezpośrednio lub pośrednio na celu wydobywanie minerału, wymienionego w dokumencie nadawczym. Przed wydaniem wyżej wymienionego orzeczenia powinien wyższy urząd górniczy wysłuchać właściciela pola górniczego.

(2) Właściciel pola górniczego powinien przystąpić do wymienionych wyżej robót nie później, niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym orzeczenie powyższe stało się wykonalne.

(3) W razie niewykonywania przez właściciela pola górniczego bez uzasadnionej przyczyny obowiązku, nałożonego na niego w myśl ustępu 1, wyższy urząd górniczy wydaje w drodze uchwały kolegjalnej orzeczenie o odebraniu własności górniczej.

Art. 173. Od orzeczeń wyższego urzędu górniczego, wydanych w myśl ustępów 1 i 3 art. 172, przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 174. Po uprawomocnieniu się orzeczenia o odebraniu własności górniczej wyższy urząd górniczy podaje orzeczenie do wiadomości wierzycielom hipotecznym i innym osobom, posiadającym wpisane do ksiąg gruntowych (hipotecznych) względnie górniczych pola górniczego uprawnienia rzeczowe, jednocześnie zaś ogłasza je na koszt właściciela pola górniczego w Monitorze Polskim z powołaniem się na artykuł niniejszy i artykuły 175 do 177.

Art. 175. (1) W ciągu trzech miesięcy od dnia ukazania się numeru Monitora Polskiego, zawierającego przepisane w art. 174 obwieszczenie, wierzyciele hipoteczni oraz inne osoby, posiadające wpisane do ksiąg gruntowych (hipotecznych) względnie górniczych uprawnienia rzeczowe, mogą zwrócić się do właściwego sądu z wnioskiem o wystawienie na ich koszt pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu. Prawo to przysługuje również i właścicielowi pola górniczego.

(2) Kto w przepisany powyżej terminie nie skorzysta z przysługującego mu prawa, ten traci swoje uprawnienia rzeczowe równocześnie ze zniesieniem własności górniczej.

(3) Z uzyskanej przy przetargu ceny kupna pokrywa

się przedewszystkiem koszta przetargu. Pozostała ewentualnie po pokryciu kosztów oraz wierzytelności i ciężarów nadwyżka ceny kupna przypada dotychczasowemu właścicielowi pola górniczego.

Art. XII. przep. wprov. prawo o sąd. post. egz. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 804 z 1932 r.):

§ 1. W przypadku gdy w myśl przepisów prawa górniczego ma być sprzedane pole górnicze z powodu odebrania własności górniczej lub z powodu zrzeczenia się, stosuje się odpowiednio przepisy art. 223—225 prawa o sądowem postępowaniu egzekucyjnem z następującemi zmianami:

1) dopuszczalna jest tylko jedna licytacja i nadlicytacja;

2) cenę wywołania stanowi suma, wskazana przez osobę żądającą sprzedaży w podaniu o sprzedaż;

3) jeżeli sprzedaży żąda kilka osób, ceną wywołania będzie najniższa z sum, podanych przez te osoby.

§ 2. Postanowienie o wystawieniu pola górniczego na sprzedaż wydaje sąd grodzki, w którego okręgu pole się znajduje.

§ 3. Postanowienie sądu, ostrzeżenie hipoteczne i obwieśczenie zawierać będą wzmiankę, że postępowanie ma na celu sprzedaż z powodu odebrania własności górniczej lub z powodu zrzeczenia się.

Art. 176. (1) Jeżeli nikt nie zażąda wystawienia pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu, lub jeżeli przetarg nie doprowadzi do sprzedaży pola, natenczas wyższy urząd górniczy wydaje w drodze uchwały kolegjalnej orzeczenie o zniesieniu własności górniczej.

(2) Z chwilą zniesienia własności górniczej gasną wszelkie uprawnienia i roszczenia względem pola górniczego.

Art. 177. (1) Po zniesieniu własności górniczej nastąpi wykreślenie danej własności górniczej z ksiąg gruntowych (hipotecznych) względnie górniczych.

(2) Przepisy o trybie postępowania przy wykreśleniu własności górniczej wyda Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia. Aż do wydania tych przepisów zachowują moc przepisy, obowiązujące w chwili wejścia w życie niniejszego prawa.

Art. 178. Po zniesieniu własności górniczej wyższy urząd górniczy skreśla odnośne pole z mapy poglądowej pól górniczych (art. 39).

Art. 179. (1) Po zniesieniu własności górniczej okręgowy urząd górniczy powinien w razie potrzeby wydać zarządzenia, niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa, któremu mogłyby zagrażać porzucone roboty górnicze, i przeprowadzić ich wykonanie przez dotychczasowego właściciela pola górniczego, względnie na jego koszt. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

(2) Jeżeli według orzeczenia okręgowego urzędu górniczego względy bezpieczeństwa nie stoją temu na przeszkodzie, dotychczasowy właściciel pola górniczego może zabrać obudowę wyrobisk.

Art. 180. Obszar, na którym własność górnicza co do pewnego minerału została zniesiona, staje się tem samem w stosunku do danego minerału wolny i może być na ogólnych zasadach włączony w części lub w całości do nowonadawanych pól górniczych.

Art. 181. (1) Jeżeli właściciel pola górniczego złoży w wyższym urzędzie górniczym sądownie lub notarialnie uwierzytelnione oświadczenie, że się zrzeka dobrowolnie własności górniczej na całym obszarze pola górniczego, natenczas wdraża się na podstawie tego oświadczenia postępowanie w ten sam sposób, jaki art. 174 przepisuje dla po-

stępowania naskutek orzeczenia o odebraniu własności górniczej.

(2) Przepisy artykułów 175 do 180 mają w tym wypadku również zastosowanie.

Art. 182. (1) Postanowienia art. 181 stosuje się także, jeżeli dobrowolne zrzeczenie się własności górniczej dotyczy tylko pewnej części pola górniczego.

(2) Wyższy urząd górniczy może w drodze uchwały kolegalnej odmówić w tym wypadku wydania orzeczenia, znoszącego własność górniczą, jeżeli pole, umniejszone przez zrzeczenie się jego części, nie będzie już odpowiadało wymaganiom art. 31 i ustępu 3 art. 30.

(3) Od powyższego orzeczenia przysługuje odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 183. Postanowienia niniejszego działu nie dotyczą pól górniczych, na których nadano własność górniczą co do minerałów, zastrzeżonych na rzecz Państwa, o ile pola te należą do Państwa.

D z i a ł IX.

O wydobywaniu minerałów, przynależnych do gruntu.

Art. 184. (1) Wydobywanie minerałów, przynależnych do gruntu, podlega jedynie przepisom, zawartym lub wymienionym w niniejszym dziale.

(2) Wydobywanie minerałów, przynależnych do gruntu, zapomocą robót podziemnych podlega przepisom o poszukiwaniu górniczem, zawartym w artykułach 5 i 6, w ustępach 1 i 2 art. 8 i w artykułach 9, 10, 12 i 13 działu II, przepisom o zarządzie i ruchu zakładów górniczych, zawartym w artykułach 118 do 171 działu VII, przepisom o władzach górniczych, zawartym w artykułach 188 do 200, 204 i 205 działu X, oraz odpowiednim postanowieniom działów XI i XII niniejszego prawa.

(3) Wydobywanie piasku i materiałów podszadzkowych w granicach pola górniczego z tytułu uprawnień, zawartych w artykułach 73, 79 i 80, podlega oprócz przepisów artykułów 73, 79 i 80 działu IV oraz artykułów 81 do 111 działu V, przepisom o zarządzie i ruchu zakładów górniczych, zawartym w artykułach 118 do 171 działu VII, przepisom o władzach górniczych, zawartym w artykułach 188 do 200 działu X oraz odpowiednim postanowieniom działów XI i XII niniejszego prawa.

Art. 185. (1) Przemysłowiec górniczy może żądać od właściciela gruntu zaniechania eksploatacji każdego przynależnego do gruntu minerału, jeżeli eksploatacja ta utrudnia albo uniemożliwia zakładanie i stawianie budowli oraz urządzeń pomocniczych, przewidzianych w artykułach 75 i 76, albo też stanowi przeszkodę dla ruchu zakładu górniczego.

(2) O dopuszczalności wydobywania przynależnego do gruntu minerału orzeka w razie sporu między stronami okręgowy urząd górniczy z wyłączeniem drogi sądowej. Od orzeczenia okręgowego urzędu górniczego przysługuje stronom odwołanie do Kolegium Górniczego.

Art. 186. Okręgowy urząd górniczy może nakazać właścicielowi gruntu zaniechanie eksploatacji każdego przynależnego do gruntu minerału, jeżeli eksploatacja zagraża bezpieczeństwu zakładu górniczego w zakresie punktów 1 i 2 ustępu 2 art. 143.

Art. 187. (1) Jeżeli właściciel gruntu zmuszony jest w myśl artykułów 185 i 186 zaniechać eksploatacji przynależnych do gruntu minerałów, należy mu się od przemysłowca górniczego odpowiednie odszkodowanie.

(2) W razie, jeżeli strony nie mogą dojść do porozumienia co do wysokości przewidzianego w ustępie 1 odszko-

dowania, właściciel gruntu może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej.

(3) Jeżeli wskutek żądania przemysłowca górniczego właściciel gruntu był zmuszony zaniechać eksploatacji przynależnych do gruntu minerałów na czas dłuższy od lat trzech, albo jeżeli w chwili zaniechania tej eksploatacji jest widocznem, że zaniechanie będzie musiało trwać dłużej, niż trzy lata, właściciel gruntu może żądać, by właściciel pola górniczego nabył grunt na własność za cenę, odpowiadającą wartości, jaką grunt posiadał w chwili zaniechania eksploatacji. W braku porozumienia między stronami właściciel gruntu może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej.

D z i a ł X.

O WŁADZACH GÓRNICZYCH.

R o z d z i a ł I.

O organizacji i zakresie działania władz górniczych.

Art. 188. (1) Władzami górniczemi są:

okręgowe urzędy górnicze,
wyższe urzędy górnicze,
Minister Przemysłu i Handlu.

(2) Władze górnicze są powołane do stosowania ustaw górniczych i czuwania nad wykonywaniem ich postanowień oraz do gospodarczej pieczy nad górnictwem.

(3) Okręgowe i wyższe urzędy górnicze są władzami administracji państwowej, nie zespolonemi z powiatowemi i wojewódzkimi władzami administracji ogólnej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 lutego 1931 r.

o umundurowaniu i oznakach służbowych urzędników władz górniczych *).

Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 124.

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Umundurowanie i oznaki służbowe urzędników władz górniczych winny odpowiadać niżej podanym przepisom i wzorom.

§ 2. Zasadniczy kolor munduru jest czarny: guziki z żółtego metalu (złote) z orłem państwowym; rozmiary guzików — 23 mm.

§ 3. Umundurowanie składa się z kurtki, spodni, płaszcza i czapki:

a) Kurtka z sukna czarnego (tabl. 1) z dwoma rzędami guzików po 5 z każdego boku, z dwiema bocznymi krytymi kieszeniami. Długość łatek kieszeniowych 18 cm, szerokość 7 cm. Mankiety rękawów mają wysokość 10 cm. Długość kurtki taka, aby dół poły z tyłu dotykał do płaszczyzny siedzenia przy pozycji siedzącej. Kołnierz leżący wykładany z naszytymi patkami w kształcie równoległoboku — z ciemnozielonego aksamitu, węższego o jeden centymetr od wysokości kołnierza, o bocznych długościach po 9 cm. Górny bok patki ma wycięty kąt prosty. Na patkach nakładane lub haftowane dwa młotki górnicze złote. Wysokość młotków 25 cm, szerokość 31 mm.

Do kurtki należy nosić koszulę białą oraz biały kołnierz stojący, lub stojąco wykładany i krawat czarny (długi lub muszkę).

*) Do rozporządzenia dołączone są tablice z wzorami mundurów i oznak, których druk opuszczono w niniejszym wydaniu.

b) Spodnie sukienne czarne, długie, kroju cywilnego, o szerokości równej w dole i w kolanie (bez mankietów).

c) Płaszcz (tabl. 2) czarny, dwurzędowy, wcięty w stanie, po pięć guzików z każdej strony, z kołnierzem leżącym wykładanym o szerokości 14 cm. Patki jak u kurtki. Na rękawach mankiety o wysokości 16 cm. Na każdym boku płaszcza po jednej kieszeni. Z tyłu płaszcza pęto (dragonik) zaokrąglone, o wysokości 5 — 6 cm, a o długości 20 — 22 cm, zapinane na dwa guziki. Pod pętem po obu stronach pleców dwie listewki, każda o długości 20 cm i szerokości górnej — 4,5 cm, dolnej zaś 6 cm, wystające na 2 cm nad górną krawędzią pęta. Płaszcz w tyle posiada rozcięcie sięgające od dołu do płaszczyzny siedzenia.

d) Czapka angielska (tabl. 3) z sukna mundurowego z czarnym daszkiem o szerokości 6 cm, bez podpinkki. Otok czapki o wysokości 5 cm z ciemnozielonego aksamitu, nad nim orzeł państwowy złoty o wysokości 4 cm (tabl. 4), a na otoku dwa złożone nakrzyż młotki górnicze, złote, nakładane (tabl. 4). Wysokość młotków 25 mm, szerokości 31 mm. Naokoło górnej krawędzi czapki wypustka zielona.

§ 4. Urzędnicy władz górniczych noszą na patkach kurtki i płaszcza następujące oznaki stopni służbowych (tabl. 5):

1) Urzędnik XII st. sł. jedną rozetę złotą, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm.

2) Urzędnik XI st. sł. dwie naszyte wpoprzek rozety złote, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm.

3) Urzędnik X st. sł. trzy naszyte w trójkąt rozety złote, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm.

4) Urzędnik IX st. sł. jedną rozetę złotą, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm oraz na górnym brzegu patki naszyty płaski złoty pasek szerokości 5 mm w odstępie 3 mm od złotej obwódki górnej części patki.

5) Urzędnik VIII st. sł. dwie naszyte wpoprzek rozety złote, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm oraz na górnym brzegu patki naszyty złoty pasek szerokości 5 mm w odstępie 3 mm od złotej obwódki górnej części patki.

6) Urzędnik VII st. sł. jedną rozetę złotą brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm oraz na górnym brzegu patki naszyte dwa płaskie złote paski w odstępie 3 mm od siebie, jak i od złotej obwódki górnej części patki.

7) Urzędnik VI st. sł. dwie naszyte wpoprzek rozety złote, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm oraz na górnym brzegu patki naszyte dwa płaskie złote paski w odstępie 3 mm od siebie, jak i od złotej obwódki górnej części patki.

8) Urzędnik V st. sł. trzy naszyte w trójkąt rozety złote; brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm oraz na górnym brzegu patki naszyte dwa płaskie złote paski w odstępie 3 mm od siebie, jak i od złotej obwódki górnej części patki.

9) Urzędnik IV st. sł. jedną rozetę złotą, brzeg patki obszyty złotą obwódką szerokości 3 mm, na patce tkana złota taśma błyszcząca, zygzakowato załamana wpoprzek patki.

A. Urzędnicy VII, VI i V st. sł. noszą na górnej krawędzi otoka czapki naszyte dwa sznurki płaskie, złote, w odległości 5 mm jeden od drugiego.

B. Urzędnicy IV st. sł. noszą na górnej krawędzi otoka czapki trzy sznurki złote, płaskie.

§ 5. Urzędnicy władz górniczych noszą przy mundurze mieczyki (tabl. 3) o płaskim ostrzu w pochwie czarnej, skórzanej z rękojeścią kościaną białą i okuciami metalowymi, złotymi. Mieczyk nosi się poniżej kurtki, pod lewą kieszenią na czarnych skórzanych rapciach, umocowanych do paska biodrowego zakładanego pod kurtkę.

§ 6. Urzędnicy Centralnego Zarządu Górniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu mogą nosić przy urzędowaniu odpowiednie mundury według wyżej ustalonych wzorów. Urzędnicy III st. sł. noszą na patkach dwie złote rozety.

§ 7. Watowanie płaszców, podszywanie ich futrem oraz nakładanie kołnierzy z dowolnego futra jest dozwolone.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej i zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Art. 189. Okręgi i siedziby okręgowych urzędów górniczych ustanawia Minister Przemysłu i Handlu, obwody zaś i siedziby wyższych urzędów górniczych — Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 września 1935 r.

o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej wyższych urzędów górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 459.

Na podstawie art. 189 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. — Prawo Górnicze (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządza się co następuje:

§ 1. Siedzibami wyższych urzędów górniczych są miasta: Katowice, Kraków i Lwów.

§ 2. Terytorjalny zakres działania Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach obejmuje województwa: łódzkie, śląskie, poznańskie, pomorskie oraz z województwa kieleckiego powiat częstochowski.

§ 3. Terytorjalny zakres działania Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie obejmuje m. st. Warszawę i województwa: białostockie, lubelskie, nowogródzkie, warszawskie, wileńskie, kieleckie oprócz powiatu częstochowskiego, oraz z województwa krakowskiego: miasto Kraków i powiaty: bialski, bocheński, brzeski, chrzanowski, krakowski, myślenicki, nowotarski, wadowicki i żywiecki.

§ 4. Terytorjalny zakres działania Wyższego Urzędu Górniczego we Lwowie obejmuje województwa: lwowskie, poleskie, stanisławowskie, tarnopolskie, wołyńskie oraz z województwa krakowskiego powiaty: dąbrowski, gorlicki, jasielski, limanowski, mielecki, nowosądecki, ropczycki i tarnowski.

§ 5. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 28 września 1935 r.

o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej okręgowych
urzędów górniczych.

Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 460, sprostowane obwieszczeniem
Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1935 r.,
Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 500.

Na podstawie art. 189 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. — Prawo Górnicze (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Obwody wyższych urzędów górniczych, określone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 września 1935 roku o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej wyższych urzędów górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 459) dzieli się jak następuje:

- a) obwód Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach — na cztery okręgi z siedzibami okręgowych urzędów górniczych w Chorzowie, Katowicach, Rybniku i Tarnowskich Górach;
- b) obwód Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie — na dwa okręgi z siedzibami okręgowych urzędów górniczych w Dąbrowie Górniczej i Krakowie;
- c) obwód Wyższego Urzędu Górniczego we Lwowie — na trzy okręgi z siedzibami okręgowych urzędów górniczych w Drohobyczu, Jaśle i Stanisławowie.

§ 2. Terytorjalny zakres działania okręgowych urzędów górniczych, wymienionych w § 1 obejmuje następujące obszary:

- a) Okręgowy Urząd Górniczy w Chorzowie — obszar miasta Chorzowa oprócz obszaru dawniejszej gminy Maciejkowice i części obszaru dawniejszej gminy wiejskiej Chorzów, położonej na zachód od kolejki wąskotorowej Chorzów — Bytom; z powiatu katowickiego obszar gmin: Bykowina, Halemba, Kłodnica, Kochłowice, Nowa Wieś i część obszarów gmin: Bytków i Welnowiec, położone na zachód od drogi

gminnej, prowadzącej z Dębu do Bytkowa i na zachód od drogi polnej, prowadzącej z Bytkowa do punktu styku granic gmin: Bytków, Chorzów i Michałkowice; z powiatu świętochłowickiego obszar gmin: Chropaczów, Godula, Hajduki Wielkie, Lipiny, Nowy Bytom, Orzegów, Ruda, Świętochłowice oraz południowo-wschodnią część obszaru gminy Łagiewniki, odgraniczoną z zachodu szosą, prowadzącą z Piaśnik przez Łagiewniki do Bytomia, z północy starą linią kolejową Chorzów — kopalnia Hohenzollern — Bytom oraz szosą, łączącą szosy Piaśniki — Bytom i Chorzów — Bytom, przyczem obszary wszystkich wymienionych dróg i kolei wchodzi w zakres terytorjalny tegoż okręgu;

- b) Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach — obszar miast Bielska i Katowic, powiatów: bielskiego, cieszyńskiego i pszczyńskiego oraz z powiatu katowickiego obszar miasta Mysłowic i gmin: Brzezinka, Brzęczkowice, Dąbrówka Mała, Janów i Roździeń — Szopienice;
- c) Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku — obszar powiatu rybnickiego oraz z powiatu katowickiego gmin: Bielszowice, Kończyce, Makoszowy i Pawłów;
- d) *Okręgowy Urząd Górniczy w Tarnowskich Górach — obszar województw: pomorskiego, poznańskiego i łódzkiego; z województwa kieleckiego obszar powiatu częstochowskiego; z województwa śląskiego obszar powiatów, lublinieckiego i tarnogórskiego; z miasta Chorzowa obszar dawniejszej gminy Maciejkowice oraz część obszaru dawniejszej gminy wiejskiej Chorzów, położoną na zachód od kolejki wąskotorowej Chorzów — Bytom; z powiatu katowickiego obszar miasta Siemianowice Śląskie i gmin: Bańgów, Przełajka i Michałkowice oraz części obszarów gmin: Bytków i Wełnowiec, położone na wschód od drogi gminnej, prowadzącej z Dę-

bu do Bytkowa i na wschód od drogi polnej, prowadzącej z Bytkowa do punktu styku granic gmin: Bytków, Chorzów i Michałkowice; z powiatu świętochłowskiego obszar gmin: Brzeziny, Brzozowice, Dąbrówka Wielka, Kamień, Piekary Śląskie i Łagiewniki oprócz południowo-wschodniej części obszaru, odgraniczonej z zachodu szosą, prowadzącą z Piaśnik przez Łagiewniki do Bytomia, a z północy starą linią kolejową Chorzów — kopalnia Hohenzollern — Bytom oraz szosą, łączącą szosy Piaśniki — Bytom i Chorzów — Bytom;

- e) Okręgowy Urząd Górniczy w Dąbrowie Górniczej — obszar miasta stołecznego Warszawy i województw: białostockiego, lubelskiego, nowogrodzkiego, warszawskiego, wileńskiego i obszar województwa kieleckiego oprócz: powiatu częstochowskiego, obszaru miasta Sosnowca i oprócz części powiatu będzińskiego obejmującej gminy: Niwka i Zagórze oraz części obszaru gminy olkusko-siewierskiej, położonej na południe od szosy, prowadzącej z Dąbrowy Górniczej na wschód przez Strzemieszyce do Sławkowa, przyczem obszar powyższej szosy wchodzi w zakres terytorjalny tegoż okręgu;
- f) Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie — z województwa krakowskiego obszar miasta Krakowa i powiatów: bialskiego, bocheńskiego, brzeskiego, chrzanowskiego, krakowskiego, myślenickiego, nowotarskiego, wadowickiego i żywieckiego oraz z województwa kieleckiego obszar miasta Sosnowca i część powiatu będzińskiego, obejmującą gminy Niwka i Zagórze oraz część obszaru gminy olkusko-siewierskiej, położonej na południe od szosy, prowadzącej z Dąbrowy Górniczej na wschód przez Strzemieszyce do Sławkowa;
- g) Okręgowy Urząd Górniczy w Drohobyczu — z województwa lwowskiego obszar miasta Lwowa i powiatów: bobreckiego, dobromilskiego, drohobycznego, gródeckiego, jarosławskiego, jaworowskiego, lu-

haczewskiego, liskiego, lwowskiego, mościskiego, przemyskiego, rawskiego, rudeckiego, samborskiego, sokalskiego, turczańskiego i żółkiewskiego oraz z województwa stanisławowskiego obszar powiatów: stryjskiego i żydaczowskiego;

- h) Okręgowy Urząd Górniczy w Jaśle — z województwa krakowskiego obszar powiatów: dąbrowskiego, gorlickiego, jasielskiego, limanowskiego, mieleckiego, nowosądeckiego, ropczyckiego i tarnowskiego oraz z województwa lwowskiego obszar powiatów: brzozowskiego, kolbuszowskiego, krośnieńskiego, łańcuckiego, niżańskiego, przeworskiego, rzeszowskiego, sanockiego i tarnobrzelskiego;
- i) Okręgowy Urząd Górniczy w Stanisławowie — obszar województw: poleskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego oraz obszar województwa stanisławowskiego oprócz powiatów: stryjskiego i żydaczowskiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 roku.

Art. 190. Okręgowe urzędy górnicze stanowią pierwszą instancję dla spraw, które zgodnie z niniejszem prawem i innemi obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami należą do właściwości władz górniczych, a nie są zastrzeżone wyraźnie dla wyższych urzędów górniczych lub dla Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 191. (1) Wyższe urzędy górnicze stanowią pierwszą instancję dla spraw, które przez niniejsze prawo i inne obowiązujące ustawy i rozporządzenia są im wyraźnie przekazane, oraz, o ile prawo niniejsze wyraźnie inaczej nie stanowi, drugą instancję dla spraw, należących w pierwszej instancji do zakresu właściwości okręgowych urzędów górniczych.

(2) Orzeczenie wyższego urzędu górniczego, wydawane w drodze odwołania, jako też w sprawach, dla których

prawo niniejsze wyraźnie to przepisuje, zapadają drogą uchwał kolegjalnych, powziętych większością głosów. Skład i postępowanie kolegium orzekającego ustala statut organizacyjny wyższego urzędu górniczego (art. 193).

(3) Wyższe urzędy górnicze sprawują nadzór nad podległymi im okręgowymi urzędami górniczymi.

Art. 192. (1) Minister Przemysłu i Handlu stanowi jedyną instancję dla spraw, które przez niniejsze prawo i inne obowiązujące ustawy i rozporządzenia są mu wyraźnie przekazane, oraz, o ile prawo niniejsze wyraźnie inaczej nie stanowi, drugą instancję dla spraw, należących w pierwszej instancji do zakresu właściwości wyższych urzędów górniczych.

(2) Minister Przemysłu i Handlu sprawuje nadzór nad władzami górniczymi w całym Państwie.

Art. 193. (1) Statut organizacyjny wyższych urzędów górniczych uchwała Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

(2) Instrukcje dla okręgowych i wyższych urzędów górniczych wydaje Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art. 194. W sprawach, unormowanych przez prawo niniejsze, należy, o ile prawo to wyraźnie inaczej nie stanowi, wszelkie podania i wnioski, dotyczące spraw, które w pierwszej instancji należą do zakresu właściwości okręgowych urzędów górniczych, wносить do tych urzędów, podania zaś i wnioski, dotyczące spraw innych — bądź do okręgowych urzędów górniczych, bądź bezpośrednio do władzy właściwej.

Art. 195. Do postępowania przed władzami górniczymi mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu admi-

nistracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) z następującemi zmianami:

1. Przepisy art. 82 powyższego rozporządzenia nie mają zastosowania w wypadku, gdy prawo niniejsze ustanawia jako środek prawny odwołanie do Kolegium Górniczego.
2. Zamiast przewidzianego w art. 83 czternastodniowego terminu dla wniesienia odwołania obowiązuje termin miesięczny.
3. Wymieniony w art. 89 ust. 2 termin może być zmieniony przez Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia, które może ustanawiać różne terminy, zależnie od rodzaju spraw.
4. Przewidziane w art. 68 ust. 4 i 5 terminy nie mają zastosowania, natomiast Minister Przemysłu i Handlu może dla załatwienia spraw poszczególnych kategorii przepisywać terminy w drodze rozporządzenia.
5. Przepisy art. 70 nie mają zastosowania.
6. Kary pieniężne na mocy art. 108 nakłada ta władza górnicza, przed którą toczyło się postępowanie, w czasie którego osoby, wymienione w tym artykule, nie stawily się na wezwanie albo odmówily wyjaśnień lub zeznań na piśmie bez usprawiedliwionej przyczyny.
7. Przepisy art. 109 mają zastosowanie również w razie nieprzystojnego zachowania się wobec władzy górniczej w czasie pełnienia przez nią czynności urzędowych poza urzędem.
8. Grzywny na mocy art. 109 nakłada władza górnicza, wobec której nastąpiło nieprzystojne zachowanie się, względnie władza górnicza, właściwa do wydania merytorycznego orzeczenia w sprawie wniesionego podania.

9. Pozostałe przepisy mają zastosowanie o tyle, o ile prawo niniejsze nie zawiera postanowień odmiennych.

R o z d z i a ł II.

O wykonywaniu przez władze górnicze nadzoru nad bezpieczeństwem ruchu technicznego zakładów górniczych.

Art. 196. Nadzór władz górniczych w zakresie bezpieczeństwa ruchu technicznego zakładów górniczych, zarówno państwowych, jak komunalnych i prywatnych, obejmuje sprawy:

1. ochrony wyrobisk górniczych i urządzeń zakładu górniczego, jako też wyrobisk zakładów sąsiednich,
2. bezpieczeństwa technicznego pracy,
3. bezpieczeństwa życia i zdrowia osób postronnych, znajdujących się w obrębie zakładu górniczego i w jego sąsiedztwie, zarówno pod ziemią, jak i na powierzchni,
4. ochrony powierzchni w interesie bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, trwałości i dogodności publicznego ruchu komunikacyjnego, jako też prawidłowego działania urządzeń gazociągowych, wodociągowych i innych urządzeń użyteczności publicznej, oraz zachowania i całości przedmiotów, podlegających ochronie na mocy specjalnych ustaw i rozporządzeń,
5. ochrony obszarów, objętych planami zabudowania miast, przed takim ich uszkodzeniem wskutek robót górniczych, że mogłyby się one stać niezdatnymi do zabudowy,
6. ochrony leczniczych źródeł mineralnych, dla których został ustanowiony okrąg ochrony górniczej,

7. zapobiegania innym szkodom, jakieby ruch techniczny zakładu górniczego mógł wyrządzić interesowi publicznemu,
8. baczenia, by ludność nie była pozbawiona wody do picia i dla celów gospodarczych.

Art. 197. (1) Bezpośredni nadzór nad ruchem technicznym zakładów górniczych i nad ściśłem wykonywaniem obowiązujących co do niego przepisów górniczych należy do okręgowych urzędów górniczych.

(2) Okręgowy urząd górniczy obowiązany jest możliwie często dokonywać przez swych delegatów oględzin zakładów górniczych, znajdujących się w jego okręgu.

Art. 198. (1) Okręgowy urząd górniczy powinien powiadomić przemysłowca górniczego i kierownika ruchu zakładu górniczego o zauważonych przez siebie nieprawidłowościach i odstępstwach od przepisów górniczych, względnie o grożącym zakładowi niebezpieczeństwie, wydając w razie potrzeby odpowiednie zarządzenia, potwierdzane na piśmie.

(2) Na żądanie władzy górniczej kierownik ruchu obowiązany jest treść pomienionych zarządzeń podać do wiadomości urzędników i robotników całego zakładu górniczego, względnie pewnych jego działów.

Art. 199. (1) Otrzymawszy zawiadomienie o grożącym niebezpieczeństwie lub o zaszłym już wypadku (art. 151), okręgowy urząd górniczy powinien niezwłocznie wysłać na miejsce wypadku swego delegata celem objęcia nadzoru nad akcją ratowniczą, tudzież dla zbadania okoliczności i przyczyn wypadku.

(2) Spisany przez delegata okręgowego urzędu górniczego szczegółowy protokół dochodzenia zostaje w odpisie przesłany do wyższego urzędu górniczego.

Art. 200. (1) Jeżeli okręgowy urząd górniczy uzna, że akcja ratownicza i zapobiegawcza, prowadzona przez kierownika ruchu zakładu, wobec grożącego niebezpieczeństwa lub na skutek zaszłego już wypadku (art. 151) nie jest dostateczna i należyta, powinien sam wydać niezbędne zarządzenia w porozumieniu z kierownikiem, w razach zaś nagłych i niecierpiących zwłoki — nawet bez uprzedniego porozumienia.

(2) W razie oczywistego i nieuniknionego niebezpieczeństwa, wynikającego z robót górniczych lub z ruchu zakładu, okręgowy urząd górniczy powinien niezwłocznie zarządzić wstrzymanie odnośnych robót. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego nie ma mocy wstrzymującej.

R o z d z i a ł III.

O niektórych ograniczeniach praw państwowych urzędników górniczych.

Art. 201. (1) Urzędnicy Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zatrudnieni w dziale górnictwa, urzędnicy okręgowych i wyższych urzędów górniczych, jako też urzędnicy Państwowego Instytutu Geologicznego nie mogą prowadzić poszukiwań górniczych, ani składać zgłoszeń o odkryciu minerałów, ani nabywać własności górniczej w drodze nadania przez cały czas trwania ich służby oraz w ciągu sześciu miesięcy od daty opuszczenia służby lub przejścia na służbę w innym dziale zarządu państwowego.

(2) Zgłoszenia o odkryciu minerałów, złożone przez wymienione w ustępie 1 osoby, są nieważne, a dokumenty nadawcze, nadające własność górniczą wbrew powyższemu zakazowi, będą nieważnione z urzędu przez wyższy urząd górniczy w drodze uchwały kolegialnej. Od orzeczenia wyższego urzędu górniczego przysługuje odwołanie do Kole-

gjum Górniczego. Art. 174 do 180 mają zastosowanie z tą zmianą, że przewidziana w ustępie 3 art. 175 ewentualna nadwyżka ceny kupna przypada na rzecz Skarbu Państwa.

(3) Postanowienia powyższe stosuje się również do żon, względnie mężów i pozostających pod opieką rodzicielską dzieci osób, wymienionych w ustępie 1.

Art. 202. (1) Nabycie przez osoby, wymienione w ustępie 1 art. 201, własności górniczej w drodze aktu między żyjącymi jest nieważne.

(2) Postanowienie ustępu 1 niniejszego artykułu stosuje się również do wymienionych w ustępie 3 art. 201 członków rodziny urzędnika, lecz o tyle tylko, o ile własność górnicza znajduje się w całości lub w części w granicach obszaru, należącego terytorjalnie do zakresu właściwości tego urzędu, w którym dany urzędnik pozostaje na służbie. Urzędnicy Państwowego Instytutu Geologicznego przyrównani są w tym względzie do urzędników działu górniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

(3) W razie jeżeli wymieniony w art. 201 ust. 3 członek rodziny urzędnika nabył własność górniczą, urzędnik powinien o tem nabyciu zawiadomić niezwłocznie swą bezpośrednią władzę przełożoną.

Art. 203. (1) Urzędnicy, wymienieni w ustępie 1 art. 201, powinni w razie nabycia przez siebie własności górniczej w drodze spadku zawiadomić o tem niezwłocznie swą bezpośrednią władzę przełożoną i zbyć nabytą własność w ciągu najdalej jednego roku od chwili objęcia jej w posiadanie. W razie niezastosowania się urzędnika do powyższego postanowienia stosuje się przepisy artykułów 54 do 56 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

(2) Wymienione w ustępie 3 art. 201 osoby nie są ograniczone z tytułu służby urzędnika w prawie nabywania wła-

sności górniczej w drodze spadku, o każdym jednak nabytciu przez nie własności górniczej urzędnik powinien niezwłocznie zawiadomić swą bezpośrednią władzę przełożoną.

Art. 204. Osoby, wymienione w ustępie 1 art. 201, nie mogą być przemysłowcami górniczymi, ani też ich pełnomocnikami w myśl postanowień art. 119.

Art. 205. Postanowienia artykułów 201, 202 i 204 nie mają zastosowania w wypadku dokonywania czynności na rzecz Państwa lub z polecenia właściwej władzy państwowej.

D z i a ł X I.

O KOLEGJUM GÓRNICZEM.

Art. 206. W wypadkach, wskazanych w prawie niniejszem, środkiem prawnym od orzeczeń, wydanych w pierwszej instancji przez okręgowy urząd górniczy lub wyższy urząd górniczy, jest odwołanie do Kolegium Górniczego, ustanowionego przy Ministrze Przemysłu i Handlu.

Art. 207. (1) Siedzibą Kolegium Górniczego jest Warszawa.

(2) Budżet Kolegium Górniczego stanowi odrębną część budżetu Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

(3) Regulamin Kolegium Górniczego, normujący jego organizację oraz tryb postępowania w szczegółach, nieprzewidzianych w niniejszem prawie, wyda na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 listopada 1933 r.

w sprawie regulaminu Kolegium Górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 2, poz. 3.

Na podstawie art. 207 ust. (3) prawa górniczego z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządza się co następuje:

§ 1. Wydaje się załączony regulamin Kolegium Górniczego.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Rady Ministrów z dnia 28 listopada 1933 r. (poz. 3).

REGULAMIN KOLEGIUM GÓRNICZEGO.

R o z d z i a ł I.

1. Organizacja.

§ 1. Na czele Kolegium Górniczego stoi prezes.

Kolegium dzieli się na dwa wydziały orzekające, które kierują wiceprezesi. Oba wydziały mają wspólną kancelarję.

§ 2. Minister Przemysłu i Handlu wykonuje naczelny nadzór nad Kolegium Górniczym.

§ 3. Wydział I cywilny rozstrzyga odwołania od orzeczeń wydanych:

1) przez wyższe urzędy górnicze w sprawach, wymienionych w art. 46, 59, 72, 97, 173, 182, 201 prawa gór-

- niczego, oraz w sprawach, przewidzianych w art. 62, 112, 117 tego prawa,
- 2) przez okręgowe urzędy górnicze w sprawach, wymienionych w art. 92 i 185, oraz w sprawach, przewidzianych w art. 95 i 96 prawa górniczego,
 - 3) w sprawach, wymienionych w art. 272 ust. 2 prawa górniczego, oraz we wszelkich innych sprawach, nie zastrzeżonych wydziałowi II.

Wydział II dyscyplinarny rozstrzyga odwołania od orzeczeń komisji dyscyplinarnych, utworzonych przy wyższych urzędach górniczych, w sprawach, wymienionych w art. 155, 170 i 225 prawa górniczego.

Minister Przemysłu i Handlu może poruczyć prezesowi kierownictwo jednego z wydziałów.

§ 4. Do Kolegium Górniczego stosuje się odpowiednio przepisy art. 7, 20 i 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 806).

Kolegium Górnicze prowadzi bezpośrednio korespondencję z władzami i stronami.

2. Funkcje prezesa.

§ 5. Administracja Kolegium Górniczego należy do prezesa Kolegium Górniczego, o ile regulamin niniejszy inaczej nie stanowi.

W szczególności prezes prowadzi sprawy osobowe wotantów i ławników, dotyczące się ich pracy w Kolegium Górniczym. Zażalenie przeciw zarządzeniom prezesa należy wnosić w tych sprawach w ciągu dni 14, licząc od dnia zaawizowania, na ręce prezesa, który przesyła je ze swoją opinią Ministrowi Przemysłu i Handlu do decyzji ostatecznej.

§ 6. W razie nieobecności prezesa zastępuje go najstarszy służbą wiceprezes. Jeżeli przerwa w urzędowaniu prezesa trwa lub ma trwać dłużej niż sześć tygodni, Minister Przemysłu i Handlu powierzy jego czynności jednemu z wiceprezesów Kolegium Górniczego.

§ 7. Prezes może wedle potrzeby powoływać wiceprezesów Kolegium Górniczego do współdziałania w niektórych czynnościach administracyjnych.

§ 8. Prezes, wiceprezesi, wotanci i ławnicy Kolegium Górniczego składają przysięgę według formy przepisanej dla sędziów, a to prezes i wiceprezesi przy objęciu stanowiska wobec Ministra Przemysłu i Handlu, a wotanci i ławnicy wobec prezesa Kolegium Górniczego przed pierwszą ich funkcją urzędową.

§ 9. Prezes kieruje tokiem czynności Kolegium Górniczego oraz czuwa nad szybkim załatwianiem spraw; w szczególności obowiązany jest dbać, aby praca w Kolegium Górniczym odbywała się sprawnie i zgodnie z ustanowionym podziałem czynności i aby nie była zaniedbywaną, aby czynności Kolegium Górniczego odbywały się z należytą powagą i starannością i aby zachowanie się członków Kolegium i urzędników w stosunkach służbowych i pozasłużbowych było na odpowiednim poziomie i nie dawało powodu do uzasadnionych zarzutów.

§ 10. Prezes podpisuje wszystkie pisma, zarządzenia, wezwania, rozstrzygnięcia, sprawozdania i t. p., o ile regulamin niniejszy nie stanowi inaczej, nadto ustala podział czynności i rozdziela sprawy, wyznaczając ich referentów.

§ 11. Wiceprezesowi, któremu powierzono czynności prezesa Kolegium Górniczego, przysługują wszystkie uprawnienia i obowiązki prezesa.

3. Kancelarja.

§ 12. Kancelarja Kolegium Górniczego składa się z sekretarza, mianowanego przez Ministra Przemysłu i Handlu na wniosek prezesa Kolegium Górniczego, oraz z sił pomocniczych. Stosunek służbowy tych osób normują przepisy o państwowej służbie cywilnej.

Minister Przemysłu i Handlu może powierzyć tymczasowo funkcje sekretarza jednemu z urzędników tego Ministerstwa, nadto, w miarę potrzeby, przydziela siły pomocnicze.

§ 13. Minister Przemysłu i Handlu zatwierdzi na wniosek prezesa Kolegium Górniczego instrukcję wewnętrzną, w której będzie przewidziany szczegółowy tryb urzędowania wydziałów i kancelarji Kolegium Górniczego.

R o z d z i a ł II.

Nadzór.

§ 14. Prezes Kolegium Górniczego wykonuje bezpośredni nadzór nad Kolegium Górniczem, nad członkami Kolegium oraz nad wszystkimi osobami, które pełnią czynności urzędowe w Kolegium na zasadzie nominacyj, lub pracują w Kolegium wskutek czasowego przydziału. W szczególności wgląda on we wszelkie czynności Kolegium, usuwa oczywiste usterki i zwraca uwagę na niewłaściwość postępowania.

§ 15. W razie naruszenia obowiązków przez urzędnika, podlegającego przepisom o państwowej służbie cywilnej, prezes, jeżeli dopatruje się w naruszeniu obowiązków występku służbowego, zawiadamia o tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu celem pociągnięcia winnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R o z d z i a ł III.

Postępowanie przed Kolegium Górniczem.

§ 16. Postępowanie przed Kolegium Górniczem rozpoczyna się z chwilą, gdy wpłynie do Kolegium Górniczego odwołanie lub skarga.

Prezes przydziela sprawę jednemu z wydziałów orzekających, poczem kierownik wydziału zarządza doręczenie odpisu odwołania stronom przypozywany, wyznaczając im termin do wniesienia odpowiedzi.

Jeżeli odwołujący cofnie odwołanie po doręczeniu go przypozywany, postępowanie będzie umorzone i zaskarżone orzeczenie staje się prawomocnem między temi stronami.

Przed doręczeniem odwołania stronie przypozywanej,

może być odwołanie uzupełnione lub poprawione, jeśli jest przytem zachowany termin art. 214 prawa górniczego.

§ 17. Stronami są: osoba, odwołująca się od orzeczeń urzędu górniczego, oraz osoby przypozwane, stosownie do przepisów art. 211 ust. 1, 2 i 3 prawa górniczego. Skargę do Kolegium Górniczego może wnieść każda osoba, której prawo zostało naruszone przez orzeczenie, wymienione w § 3. Prawo do uczestniczenia w rozprawie przysługuje tylko tym osobom, które zostały uznane za strony, zgodnie z przepisami art. 211 prawa górniczego.

§ 18. Jeśli odwołanie nie odpowiada niektórym warunkom art. 211, 212 lub 213 prawa górniczego, wówczas Kolegium Górnicze wyda zarządzenie, stosownie do art. 216 ust. 2 prawa górniczego.

§ 19. Prezes Kolegium Górniczego i kierownicy wydziałów orzekających będą czuwali nad tem, żeby na posiedzenie gospodarcze były przekazywane wszelkie wnioski stron, wniesione poza rozprawą, które, w myśl art. 216, art. 210 ust. 3, art. 211 ust. 4 i art. 214 ust. 2 prawa górniczego, nie mają być rozpoznawane na ustnej rozprawie.

§ 20. Prezes Kolegium Górniczego może wyznaczyć stałe komplety gospodarcze dla pewnych lub wszystkich spraw, podlegających rozpatrzeniu przez komplet gospodarczy Kolegium Górniczego.

Posiedzenie gospodarcze jest niejawne i odbywa się bez udziału stron i ich pełnomocników lub prawnych zastępców.

§ 21. Z posiedzenia sporządza się protokół dla każdej sprawy oddzielnie, podpisują go wszyscy członkowie kompletu, biorący udział w posiedzeniu, oraz protokółant. Przewodniczy prezes. Po zreferowaniu sprawy przez prezesa lub referenta, przeprowadza się dyskusję i głosowanie.

Przebiegu głosowania nie ujawnia się w protokóle.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący głosuje na końcu, nadto, w razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego. Członek, przegłosowany co do jednego punktu, nie może odmówić udziału

w naradzie i głosowania nad punktami następnymi, podporządkowując się zapadłym już uchwałom.

Uchwała, przekazująca sprawę do rozprawy ustnej, nie ulega odrębnemu zaskarżeniu.

Również nie ulegają odrębnemu zaskarżeniu uchwały Kolegium Górniczego na zasadzie art. 211 ust. 4 i art. 213 ust. 2 oraz art. 218 ust. 2 prawa górniczego.

§ 22. O ile nie nastąpi przekazanie sprawy na posiedzenie gospodarcze lub jeżeli sprawa na posiedzeniu gospodarczem została uznana za nadającą się do rozprawy ustnej, lub zarządzenia, postanowione na posiedzeniu gospodarczem, zostały wykonane, przewodniczący wydziału wyznaczy termin rozprawy, o czym zawiadomi strony, przyczem prezes Kolegium Górniczego poweźmie ewentualnie decyzję co do potrzeby sesji wyjazdowej.

Wezwanie na rozprawę należy tak wysłać, żeby strony otrzymały je najmniej na 7 dni przed rozprawą.

Jeżeli referent uważa, że sprawa nadaje się do rozstrzygnięcia na rozprawie ustnej bez przeprowadzania dowodów, winien przedstawić referat w formie projektu gotowej decyzji z motywami. O ile referent stawia wnioszek o uzupełnienie dowodów, winien to uczynić w formie projektu uchwały, wskazując w krótkości na te okoliczności, które — jego zdaniem — są niejasne, a dla rozstrzygnięcia istotne.

Referat jest tajemnicą służbową.

§ 23. Rozprawą kieruje przewodniczący. Przeciw rozstrzygnięciom i zarządzeniom przewodniczącego w toku rozprawy mogą strony odwoływać się do kompletu orzekającego, który rozstrzyga bezzwłocznie i ostatecznie.

§ 24. O potrzebie przeprowadzenia dowodów i o odroczeniu rozprawy rozstrzyga w drodze uchwały komplet orzekający po wysłuchaniu stron. W uchwale dowodowej winno być stwierdzone, na jakie okoliczności poszczególne dowody mają być przeprowadzone, a zarazem, czy mają być przeprowadzone na rozprawie, czy też w drodze wezwania odpowiednich władz.

Przy ponownym terminie, o ile zajdzie zmiana w składzie kompletu, będzie rozprawa przeprowadzona na nowo.

§ 25. Narada odbywa się tajnie. Obecny jest, prócz członków kompletu, protokółant.

Przy naradzie odczyta referent swój wniosek z motywami, a po dyskusji następuje głosowanie nad stanem faktycznym, sentencją i motywami.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący głosuje, na końcu. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

Członkowie kompletu, przegłosowani w jednym punkcie, obowiązani są mimo to do udziału w naradzie i głosowania nad dalszemi punktami.

Jeżeli w toku narady okaże się potrzeba ustalenia okoliczności faktycznych, nieujawnionych na rozprawie, należy rozprawę otworzyć na nowo i ustalenia te przeprowadzić.

§ 26. Z narady sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący, referent i protokółant.

W protokóle winny być ujawnione, prócz sprawy i osób, biorących udział w naradzie, wszystkie punkty, co do których odbyły się głosowania, oraz wynik głosowania, bez wymienienia kto za jakim wnioskiem się wypowiadał.

§ 27. Kolegium Górnicze orzeka na podstawie stanu faktycznego, jaki okazuje się z akt, któremi rozporządza władza górnicza przy wydawaniu zaskarżonego zarządzenia lub orzeczenia, oraz na zasadzie wyników rozprawy.

§ 28. Ostateczne rozstrzygnięcia Kolegium Górniczego w sprawie głównej są wydawane w formie orzeczenia w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Winny one zawierać oznaczenie orzeczenia władzy, od którego się odwołano, skład kompletu, datę wydania, strony biorące udział, oraz wzmiankę, że orzeczenie zapadło na posiedzeniu gospodarczem lub po przeprowadzeniu rozprawy ustnej, sentencję orzeczenia i uzasadnienie.

Orzeczenie, zaopatrzone pieczęcią urzędową, podpisuje przewodniczący, referent i protokółant, a o ile referentem był przewodniczący, również jeden z wotantów.

Stronom doręcza się na piśmie orzeczenie, zaopatrzone podpisem przewodniczącego i pieczęcią urzędową.

§ 29. Rozstrzygnięcia, zapadłe w toku postępowania, a niezawierające ostatecznego załatwienia w sprawie głównej, wydawane są w formie decyzji, uwidocznionych w protokole rozprawy.

Decyzję doręcza się na piśmie tylko tym osobom, których ona dotyczy. Pismo winno zawierać oznaczenie sprawy głównej, datę powzięcia decyzji oraz istotną treść i krótkie uzasadnienie.

§ 30. W postępowaniu przed Kolegium Górniczem stosują się odpowiednio przepisy art. 53, 56, 61, 64, 66, 69, 74, 76 ust. 1, art. 77, 78, 79, 81, 85 ust. 1 i 2, art. 86, 88, 105, 106, 107, 108, 109, 110 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 806), jak również przepisy §§ 57, 58, 59, 71 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1932 r. o regulaminie Najwyższego Trybunału Administracyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 968).

§ 31. Przy ocenie dowodów i przeprowadzaniu nowych dowodów stosują się odpowiednio w postępowaniu przed Kolegium Górniczem przepisy rozdziału X rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

R o z d z i a ł IV.

Postępowanie w sprawach dyscyplinarnych.

§ 32. W przypadku odwołania lub skargi na orzeczenie, wydane przez komisję dyscyplinarną, wymienione w art. 223 ust. 1 prawa górniczego, stosują się przepisy rozdziału III niniejszego regulaminu odnośnie do składu kompletu Kolegium Górniczego, narady, głosowania, formy orzeczeń

i uchwał. Pozatem stosują się odpowiednio przepisy art. 474, 475, 477, 479 § 1, art. 486, 492, 493 § 1 i 3, art. 494 i 499 kodeksu postępowania karnego.

§ 33. Dla popierania oskarżenia przed Kolegium Górniczem Minister Przemysłu i Handlu powoła rzecznika oskarżenia i jego zastępców z pośród urzędników Ministerstwa Przemysłu i Handlu z wykształceniem prawniczym. Minister Przemysłu i Handlu może jednak poruczyć popieranie oskarżenia przed Kolegium Górniczem temu rzecznikowi, który występował w danej sprawie przed komisją dyscyplinarną.

§ 34. Obrońcami mogą być te same osoby, które mogą pełnić tę funkcję przed komisją dyscyplinarną. Jeżeli obrońca ma być ustanowiony z urzędu, Minister Przemysłu i Handlu na wniosek prezesa Kolegium Górniczego ustanowi obrońcę z pośród urzędników Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Art. 208. (1) Kolegium Górnicze składa się z prezesa, jednego lub kilku wiceprezesów i potrzebnej ilości wotantów oraz ławników.

(2) Prezesa i wiceprezesów Kolegium Górniczego mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu z pośród osób, które posiadają wyższe wykształcenie prawnicze, a nadto w przeciągu co najmniej sześciu lat bądź sprawowały urząd sędziego, z wyjątkiem sędziego pokoju, bądź zajmowały stanowisko służbowe w stopniu nie niższym od VI-go w okręgowych lub wyższych urzędach górniczych lub w Ministerstwie Przemysłu i Handlu. Prezesowi i wiceprezesom Kolegium Górniczego przysługują pełne prawa sędziowskie, zastrzeżone w postanowieniach rozdziału IV Ustawy Konstytucyjnej; pod względem uposażenia zrównani są oni z prezesem i wiceprezesami Sądu Apelacyjnego.

(3) Wotantów mianuje na trzy lata Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii Prezesa Kolegium Górni-

czego z pośród stałych urzędników okręgowych i wyższych urzędów górniczych oraz Ministerstwa Przemysłu i Handlu, posiadających wyższe wykształcenie prawnicze lub techniczne i stopień służbowy nie niższy od VI-go co najmniej od trzech lat. Ustąpienie ze służby państwowej lub przejście na służbę w innym dziale zarządu państwowego powoduje tem samem ustąpienie urzędnika ze stanowiska wotanta.

(4) Ławników mianuje na trzy lata Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii Prezesa Kolegjum Górniczego z pośród kandydatów:

1. przedstawionych przez izby przemysłowo-handlowe, posiadających:
 - a) obywatelstwo polskie,
 - b) nieskazitelną obywatelską,
 - c) wiek nie niższy od trzydziestu lat,
 - d) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie,
 - e) wykształcenie górnicze wyższe lub średnie;
2. przedstawionych przez związki komunalne, oznaczone przez Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia, posiadających:
 - a) obywatelstwo polskie,
 - b) nieskazitelną obywatelską,
 - c) wiek nie niższy od trzydziestu lat,
 - d) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie,
 - e) wykształcenie nie niższe od średniego;

przy przedstawianiu kandydatów izby przemysłowo-handlowe i związki komunalne powinny dołączyć oświadczenia pisemne kandydatów, że zgadzają się na przyjęcie nominacji.

(5) Ławnicy pełnią swe obowiązki bezpłatnie. Ławnicy zamiejscowi otrzymują diety i zwrot kosztów przejazdu według norm, ustalonych dla urzędników państwowych VI-go stopnia służbowego.

(6) W każdym okręgowym i wyższym urzędzie górniczym powinna znajdować się lista członków Kolegium Górniczego, którą władza górnicza będzie okazywała stronom zainteresowanym na ich żądanie.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU
z dnia 9 maja 1933 r.

o związkach komunalnych, uprawnionych do przedstawiania kandydatów na ławników Kolegium Górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 301.

Na podstawie art. 208 ust. 4 pkt. 2 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Organami uprawnionymi do przedstawiania kandydatów na ławników do Kolegium Górniczego są:

- a) wydziały powiatowe powiatów: będzińskiego, bielskiego, brzozowskiego, chrzanowskiego, częstochowskiego, drohobyckiego, gorlickiego, ilżeckiego, inowrocławskiego, janowskiego, jasielskiego, katowickiego wiejskiego, koneckiego, krośnieńskiego, nadworniańskiego, olkuskiego, opatowskiego, oświęcimskiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego, tarnogórskiego, węgrowieckiego, zawierciańskiego;
- b) magistraty miast: Warszawy, Czeladzi, Drohobycza, Inowrocławia, Katowic, Królewskiej Huty, Krakowa, Lublina, Lwowa, Poznania, Radomia, Sosnowca, Stanisławowa i Wilna.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 209. (1) Kolegium Górnicze orzeka na podstawie ustnej rozprawy w komplecie, złożonym z prezesa lub wiceprezesa Kolegium Górniczego, jako przewodniczącego, dwóch wotantów, z których przynajmniej jeden powinien posiadać wyższe wykształcenie prawnicze, i dwóch ławników, z których jeden powinien być powołany z pośród osób, zamianowanych z listy kandydatów izb przemysłowo-handlowych, drugi zaś — z pośród osób, zamianowanych z listy kandydatów związków komunalnych.

(2) W razie potrzeby Prezes Kolegium Górniczego może według swego uznania wyznaczyć dla poszczególnych spraw komplet, zwiększony o jednego wiceprezesa i jednego wotanta.

(3) Posiedzenia gospodarcze Kolegium Górniczego odbywają się w komplecie, złożonym z prezesa, jednego wiceprezesa i jednego wotanta. Wyjątkowo komplet gospodarczy może być złożony z prezesa lub też wiceprezesa i dwóch wotantów.

(4) Członków poszczególnych kompletów wyznacza Prezes Kolegium Górniczego.

Art. 210. (1) Każda ze stron może żądać wyłączenia członka Kolegium:

1. w sprawie, w której dany członek Kolegium jest stroną, albo pozostaje do jednej ze stron w stosunku spółuprawnionego lub spółobowiązanego, albo ma względem niej obowiązek regresu,
2. w sprawie żony danego członka Kolegium, lub jego krewnych i powinowatych w linii prostej, lub krewnych w linii bocznej — do trzeciego stopnia, lub powinowatych — do drugiego,
3. w sprawie rodziców przybranych, albo wychowawców danego członka Kolegium, albo jego dzieci przy-

branych, lub wychowawców, pupilów i oddanych jego pieczy,

4. w sprawie, w której dany członek Kolegium był albo jest pełnomocnikiem jednej ze stron,
5. w sprawie, w której dany członek Kolegium brał jakibądź udział przy wydaniu orzeczenia, będącego przedmiotem odwołania,
6. jeżeli dany członek Kolegium jest urzędnikiem tej władzy górniczej, która wydała orzeczenie, będące przedmiotem odwołania, lub podległej jej władzy, choćby sam nie brał udziału w wydaniu owego orzeczenia,
7. gdy zachodzi uzasadniona przyczyna, do powątpiewania o bezstronności danego członka Kolegium.

(2) Członek Kolegium, w stosunku do którego zachodzi jeden z wypadków, wskazanych w punktach 1 do 5 ustępu 1, obowiązany jest sam zażądać swego wyłączenia.

(3) Kolegium Górnicze rozstrzyga o wyłączeniu członka Kolegium, po wysłuchaniu go, uchwałą bez uprzedniej ustnej rozprawy, na posiedzeniu gospodarczem. Uchwała, wyłączająca członka Kolegium, nie podlega zaskarżeniu.

Art. 211. (1) Odwołujący się powinien przyzwać do sprawy osobę trzecią, na której niekorzyść żąda uchylenia orzeczenia władzy górniczej.

(2) Osoba trzecia może również i bez przyzwania domagać się dopuszczenia jej do uczestniczenia w sprawie celem obrony swych praw.

(3) Nawet jeżeli odwołanie nie jest zwrócone wyraźnie przeciw osobom trzecim, Kolegium Górnicze powinno baczyć, by w postępowaniu, które ma być przed niem przeprowadzone, mogły być wysłuchane wszystkie osoby, których praw może dotyczyć orzeczenie, i by dana im była sposobność obrony tych praw.

(4) Kolegium Górnicze może wyznaczyć odwołującemu się termin do przyzwania wskazanej trzeciej osoby; odnośna uchwała zapada na posiedzeniu gospodarczem. W razie niedotrzymania wyznaczonego terminu stosuje się postanowienie ustępu 3 art. 216.

Art. 212. (1) Odwołanie powinno zawierać:

1. imię i nazwisko, względnie firmę i adres (miejsce prawnego zamieszkania, względnie siedzibę) wnoszącego odwołanie, względnie również i jego pełnomocnika,
2. oznaczenie orzeczenia, będącego przedmiotem odwołania, z podaniem dnia doręczenia tegoż orzeczenia,
3. dokładne uzasadnienie odwołania oraz dokładne sformułowanie żądań odwołującego się.

(2) Odwołanie powinno być podpisane przez adwokata, chyba że odwołujący się posiada wyższe wykształcenie prawnicze. Minister Przemysłu i Handlu może czasowo zawiesić na pewnych obszarach Państwa stosowanie postanowienia o obowiązkowym podpisywaniu odwołań przez adwokata.

Art. 213. (1) Do odwołania należy dołączyć:

1. pełnomocnictwo, o ile odwołujący się występuje przez zastępcę prawnego, względnie świadectwo, stwierdzające wyższe wykształcenie prawnicze odwołującego się, w oryginale lub uwierzytelnionym odpisie w wypadku, gdy odwołującemu się przysługuje prawo wniesienia odwołania bez podpisu adwokata,
2. odpisy odwołania w tylu egzemplarzach, ile jest stron przeciwnych i przyzwanych, i dwa odpisy wszystkich załączników odwołania.

(2) Kolegium Górnicze może zażądać dostarczenia większej liczby odpisów wszystkich lub niektórych tylko

załączników, wyznaczając do tego odpowiedni termin; odnośna uchwała zapada na posiedzeniu gospodarczem. W razie niedotrzymania terminu znajduje zastosowanie postanowienie ustępu 3 art. 216.

Art. 214. (1) Odwołanie od orzeczenia należy wnieść za pośrednictwem urzędu, który wydał orzeczenie, w terminie miesięcznym od dnia doręczenia orzeczenia odwołującemu się, względnie od dnia ogłoszenia orzeczenia w *Monitorze Polskim*, jeżeli chodzi o osoby, w stosunku do których w myśl przepisów niniejszego prawa doręczenie nie było wymagane, a natomiast było wymagane ogłoszenie.

(2) W razie niedotrzymania wskazanego w ustępie 1 terminu prawo wniesienia odwołania gaśnie. Jeżeli jednak odwołujący się udowodni, że niedotrzymanie terminu nastąpiło bez jego winy z powodu nieprzewidywanych przeszkód, i jeżeli odwołanie wniesione zostanie nie później, niż w siedem dni po ustaniu tych przeszkód, natenczas można z odwołaniem połączyć prośbę o przywrócenie terminu. Prośbę taką rozstrzyga Kolegium Górnicze na posiedzeniu gospodarczem wedle swobodnego uznania.

Art. 215. (1) Władza górnicza, której orzeczenie jest przedmiotem odwołania, powinna nie później, niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia ostatecznego terminu wniesienia odwołania, przesłać do Kolegium Górniczego odwołanie i załączniki do niego wraz z odpisami, zachowując sobie jeden odpis odwołania i załączników. Władza górnicza powinna zaznaczyć na odwołaniu datę wpływu, a o ile odwołanie było doręczone przez pocztę listem poleconym — dołączyć kopertę. Nadto władza górnicza powinna odnotować na odwołaniu datę doręczenia stronie odwołującej się orzeczenia, będącego przedmiotem odwołania, względnie datę urzędowego ogłoszenia tego orzeczenia, i załączyć odnośny dowód.

(2) Jednocześnie z odwołaniem władza górnicza powin-

na przesłać Kolegium Górniczemu akta sprawy, w której wniesiono odwołanie.

(3) Jeżeli ze względu na interes publiczny niektóre części akt powinny być, zdaniem władzy górniczej, wyłączone od przeglądania przez strony, władza pomieniona jednocześnie z przesłaniem akt do Kolegium Górniczego wskazuje te ich części, które, jej zdaniem, powinny być wyłączone.

Art. 216. (1) Kolegium Górnicze pozostawia bez rozpoznania odwołania, które nie nadają się do rozpatrywania z powodu oczywistej niewłaściwości Kolegium Górniczego, z powodu zaniedbania ustawowego terminu lub z powodu oczywistego zarzutu rzeczy osądzonej.

(2) To samo stosuje się do odwołań, które nie odpowiadają formalnym wymaganiom, przepisany przez prawo niniejsze, w takim jednak wypadku Kolegium Górnicze może wyznaczyć stronie stosowny termin do usunięcia braków; o ile braki te w ciągu wyznaczonego terminu nie będą usunięte, Kolegium Górnicze pozostawia odwołanie bez rozpoznania.

(3) Kolegium Górnicze pozostawia również odwołanie bez rozpoznania, jeżeli odwołujący się nie dotrzymał wyznaczonego mu przez Kolegium Górnicze terminu do przyzwania w myśl ustępu 4 art. 211, lub do nadesłania większej liczby odpisów w myśl ustępu 2 art. 213.

(4) Uchwały w wypadkach, przewidzianych w ustępach 1 do 3, zapadają na posiedzeniu gospodarczem.

(5) O pozostawieniu odwołania bez rozpoznania Kolegium Górnicze zawiadamia ze wskazaniem motywów odwołującego się i władzę administracyjną, której orzeczenie było przedmiotem odwołania.

Art. 217. (1) Kolegium Górnicze zarządza doręczenie przyzwanym odpisów przyjętego odwołania.

(2) Kolegium Górnicze może również zarządzić według swego uznania doręczenie wszystkim lub niektórym tylko przyzwanym odpisów wszystkich lub pewnych tylko załączników przyjętego odwołania; odnośna uchwała zapada na posiedzeniu gospodarczem Kolegium.

Art. 218. (1) Strony mogą przeglądać akta sprawy w Kolegium Górniczem przed ustną rozprawą, z wyjątkiem trzech dni ostatnich.

(2) Kolegium Górnicze może ze względu na interes publiczny wyłączyć poszczególne części akt z pod prawa przeglądania przez strony; odnośną uchwałą poweźmie komplet gospodarczy. Wyłączonych części akt Kolegium Górnicze nie uwzględnia przy wydawaniu orzeczenia, o ile treść ich nie była ogłoszona na ustnej rozprawie.

Art. 219. (1) Kolegium Górnicze rozstrzyga sprawę na ustnej rozprawie, z wyjątkiem spraw, przekazanych kompletowi gospodarczemu.

(2) Jeżeli wypadek, co do którego uchwała czy rozstrzygnięcie powinno w myśl postanowień niniejszego działu zapaść na posiedzeniu gospodarczem, ujawniony zostanie dopiero na ustnej rozprawie, natenczas uchwałą, względnie rozstrzygnięcie wydaje komplet orzekający. Uchwała o wyłączeniu członka Kolegium (ustęp 3 art. 210) zapada bez udziału zainteresowanego członka.

(3) Prezes Kolegium Górniczego może w poszczególnych sprawach zarządzić odbycie ustnej rozprawy na sesji wyjazdowej.

Art. 220. Kolegium Górnicze przeprowadza w razie potrzeby postępowanie dowodowe i nie może przekazać sprawy okręgowemu względnie wyższemu urzędowi górniczemu do ponownego rozpatrzenia.

Art. 221. (1) Kolegium Górnicze rozstrzyga sprawę, bądź zatwierdzając orzeczenie, będące przedmiotem odwołania, bądź zmieniając je w całości lub w części.

(2) Kolegium Górnicze może opatrzyć swe orzeczenie rygorem natychmiastowej wykonalności.

Art. 222. Środkiem prawnym od orzeczeń i uchwał Kolegium Górniczego jest skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego według obowiązujących dla takich skarg przepisów prawnych.

Art. 223. (1) Kolegium Górnicze jest drugą instancją dla orzeczeń Komisyj Dyscyplinarnych, utworzonych przy wyższych urzędach górniczych dla kierowników i osób do zoru ruchu w zakładach górniczych (art. 135) oraz dla mienicznych górniczych (art. 170).

(2) Orzeczenie Kolegium Górniczego w sprawach dyscyplinarnych jest ostateczne.

D z i a ł X I I.

POSTANOWIENIA KARNE.

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 224. Przestępstwa przeciwko postanowieniom niniejszego prawa i wydanym na jego podstawie rozporządzeniom i zarządzeniom władz górniczych podlegają karom, ustanowionym w dziale niniejszym, o ile dany czyn nie jest w innych ustawach zagrożony karą surowszą.

Art. 225. (1) Wszczynianie dochodzenia w wypadkach przestępstw przeciwko postanowieniom niniejszego prawa i wydanym na jego podstawie rozporządzeniom i zarządzeniom należy do władzy górniczej, co nie uchybia uprawnieniom władz sądowych i prokuratorskich oraz policji państwowej.

(2) W razie przestępstwa okręgowy urząd górniczy, w wypadku zaś, przewidzianym w art. 269 — wyższy urząd górniczy sporządza odpowiedni protokół z przedstawieniem w nim wszystkich okoliczności sprawy i z podaniem wyjaśnień obwinionego.

Art. 226. Władze górnicze są właściwe do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądami grodzkimi obok lub zamiast policji państwowej w sprawach o przestępstwa, przewidziane w niniejszem prawie jako też w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach.

Art. 227. Do postępowania karno-administracyjnego przed władzami górniczemi mają odpowiednie zastosowanie ogólnie obowiązujące przepisy o postępowaniu karno-administracyjnem, z wyjątkiem wypadków, w których prawo niniejsze wprowadza przepisy odmienne.

Art. 228. Karę za przestępstwa, przewidziane w artykułach 229 do 263, wymierzają okręgowe urzędy górnicze w trybie postępowania, przewidzianym przez rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

R o z d z i a ł II.

O karach administracyjnych.

Art. 229. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowień ustępu 1 art. 8 obowiązкови zawiadomienia władzy o rozpoczęciu robót poszukiwawczych, karany będzie grzywną do dwustu zł.

Art. 230. Kto wbrew postanowieniom ustępów 2 i 3 art. 13 prowadzi roboty poszukiwawcze bez kierownictwa i dozoru osób, odpowiadających przepisanyim wymaganiom, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 231. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowień art. 12 obowiązkowi prowadzenia dziennika wiertniczego i profilu otworu, przechowywania próbek skał lub okazania, względnie przesłania władzy górniczej pomienionego dziennika, profilu czy próbek, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 232. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowień artykułów 13 i 155 obowiązkowi zawiadomienia w należytych terminach władzy górniczej o wstrzymaniu robót poszukiwawczych, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 233. (1) Kto prowadzi roboty poszukiwawcze czy roboty górnicze, albo wznosi lub przebudowuje budowle i urządzenia na obszarze lub w miejscu, na których prawo niniejsze lub wydane na jego podstawie rozporządzenie tego bezwzględnie zakazuje, albo prowadzi roboty górnicze na obszarze lub w miejscu, gdzie władza górnicza tego zakazała, ulegnie karze aresztu do trzech miesięcy lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu karom łącznie.

(2) Tym samym karom ulegnie ten, kto będzie wykonywał wymienione w ustępie 1 czynności bez zezwolenia właściwych władz, na obszarze, na którym w myśl przepisów prawa niniejszego lub wydanych na jego podstawie rozporządzeń nie wolno bez zezwolenia właściwych władz wykonywać powyższych czynności.

Art. 234. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl przepisu art. 118 obowiązkowi zawiadomienia władzy górniczej o objęciu zakładu górniczego w posiadanie, karany będzie grzywną do dwustu zł.

Art. 235. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia art. 121 obowiązkowi zgłoszenia wszystkich osób, którym powierzony został zarząd zakładu górniczego, jako też osób, przełożonych nad kierownikami

i osobami dozoru ruchu, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 236. Kto wbrew postanowieniom art. 123 prowadzi ruch techniczny zakładu górniczego bez kierownictwa lub dozoru osób, których odnośne kwalifikacje zostały przez władzę górniczą uznane, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 237. Kto wbrew postanowieniom ustępów 2 i 3 art. 123 nie zgłosi władzy górniczej osób, sprawujących kierownictwo lub dozór ruchu w zakładzie górniczym, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 238. Kto wbrew postanowieniom art. 132 sprawuje kierownictwo lub dozór ruchu zakładu górniczego bez uzyskania uznania kwalifikacyj, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 239. Kto pełni czynności kierownika ruchu lub osoby dozoru ruchu po cofnięciu (ustęp 1 art. 134) lub zniesieniu (ustęp 2 art. 134) uznania jego kwalifikacyj lub zawieszeniu go przez okręgowy urząd górniczy w wykonywaniu tych czynności (ustęp 3 art. 134), karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

Art. 240. Kto wbrew postanowieniom art. 139 odmówi towarzyszenia urzędnikowi władzy górniczej przy zwiedzaniu przezeń zakładu w charakterze służbowym, lub odmówi udzielenia pomienionemu urzędnikowi żądanych wyjaśnień, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 241. Kto świadomie udzieli urzędnikowi władzy górniczej wyjaśnień co do ruchu zakładu górniczego (art. 139), niezgodnych z istotnym stanem rzeczy, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 242. Kto wbrew postanowieniom art. 122 nie dostarczy władzy górniczej w wyznaczonym terminie przepi-

sanych sprawozdań i danych statystycznych lub poda, wszelako nierozmyślnie, sprawozdania i dane nieprawdziwe, lub też odmówi okazania władzy górniczej ksiąg i dokumentów, udowadniających prawdziwość przedstawionych sprawozdań i danych statystycznych, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 243. Kto świadomie poda władzy górniczej w sprawozdaniach i danych statystycznych, przepisanych w art. 122, wiadomości nieprawdziwe, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do tysiąca zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 244. Kto nie czyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowień artykułów 157 i 159 obowiązкови założenia, uzupełniania, przechowywania i okazywania delegatom władzy górniczej planów wykonywanych robót górniczych, lub też wbrew postanowieniom przepisów, wydanych przez Ministra Przemysłu i Handlu na mocy ustępu 3 art. 157, nie złoży władzom górniczym kopij rzeczonych planów, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 245. Kto wbrew zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego, wydanemu na podstawie art. 136 lub art. 150, nie wstrzyma ruchu zakładu górniczego, względnie pewnej jego części, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 246. Kto wbrew postanowieniom art. 142 nie zawiadomi w przepisany sposób władzy górniczej o zamierzonym przez siebie rozpoczęciu robót, albo też rozpocznie roboty przed upływem właściwego terminu, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 247. Kto wbrew postanowieniom artykułów 144 i 145 rozpocznie, względnie będzie prowadził ruch zakładu górniczego czy pewnej jego części bez zatwierdzonego na dany okres czasu planu ruchu, względnie przed upływem

przewidzianego w ustępie 3 art. 145 miesięcznego terminu, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 248. Kto wbrew postanowieniom art. 146 odstąpi od zatwierdzonego planu ruchu bez uzyskania zatwierdzenia odnośnych zmian w planie, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w pierwszym zdaniu ustępu 2 tegoż artykułu, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 249. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia ustępu 2 art. 146 obowiązкови zawiadomienia o zmianach, dokonanych w zatwierdzonym planie ruchu, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 250. Kto nie stosuje się do postanowień wydanych na podstawie artykułów 147, 148 i 149 przepisów co do prawidłowego i bezpiecznego prowadzenia zakładów górniczych i co do nabywania, przechowywania i używania materiałów wybuchowych, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 251. Kto nie stosuje się do zarządzenia władz górniczych, wydanego na podstawie art. 196 lub ustępu 1 art. 198, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 252. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia art. 151 obowiązкови niezwłocznego zawiadomienia władzy o grożącym niebezpieczeństwie, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 253. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia art. 151 obowiązкови niezwłocznego zawiadomienia władzy o zaszłym wypadku, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 254. Kto wbrew postanowieniu ustępu 1 art. 152

nie stosuje się do zarządzeń władzy górniczej, wydanych w myśl przepisu ustępu 1 art. 200, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 255. Kto wbrew zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego, wydanemu na podstawie ustępu 2 art. 200, nie wstrzyma ruchu zakładu górniczego, względnie pewnej jego części, karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

Art. 256. Kto bez uzasadnionego powodu nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia ustępu 2 art. 152 obowiązkwowi dostarczenia robotników i środków pomocniczych, potrzebnych do przeprowadzenia akcji zapobiegawczej lub ratowniczej, karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

Art. 257. Kto bez uzasadnionej przyczyny nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia ustępu 4 art. 152 obowiązkwowi udzielenia sąsiedniemu przedsiębiorstwu górniczemu niezbędnej pomocy dla akcji zapobiegawczej lub ratowniczej, karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

Art. 258. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowień art. 155 obowiązkwowi zawiadomienia na miesiąc naprzód o zamierzonym wstrzymaniu ruchu zakładu górniczego, lub też w wypadku, przewidzianym w ustępie 2 rzeczonego artykułu — obowiązkwowi zawiadomienia o zarządzonej wstrzymaniu ruchu zakładu, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 259. Kto nie uczyni zadość ciążącemu na nim w myśl postanowienia art. 156 obowiązkwowi utrzymywania wyrobisk i urządzeń zakładu górniczego w stanie, zapewniającym bezpieczeństwo, względnie nie wykona odnośnych

zarządzeń okręgowego urzędu górniczego, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 260. Kto wbrew postanowieniom ustępu 1 art. 179 nie wykona zarządzeń okręgowego urzędu górniczego, wydanych celem zapobieżenia niebezpieczeństwu, jakim mogłyby zagrażać porzucone roboty górnicze, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 261. Właściciel pola górniczego, który usunie obudowę wyrobisk wbrew orzeczeniu okręgowego urzędu górniczego, wydanemu w myśl ustępu 2 art. 179, karany będzie grzywną do pięciuset zł.

Art. 262. Kto wbrew zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego, wydanemu na podstawie art. 186, nie zaniecha eksploatacji przynależnego do gruntu minerału, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

Art. 263. Winny któregokolwiek z przestępstw, przewidzianych w artykułach 229 do 262, jeżeli pomimo dwukrotnego ukarania grzywną przestępstwo to w dalszym ciągu popełnia, karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

Art. 264. (1) O nałożeniu grzywny okręgowy urząd górniczy zawiadamia ukaranego pisemnie z dołączeniem odpisu protokołu swego odnośnego dochodzenia (art. 225).

(2) Władza, wymierzająca karę, winna na wypadek nieściągalności grzywny oznaczyć w orzeczeniu karnem karę aresztu zastępczego według słusznego uznania, jednak nie powyżej 6 tygodni.

R o z d z i a ł III.

O karach sądowych.

Art. 265. (1) Kto, nie będąc do tego uprawnionym, wydobywa podlegający woli górniczej lub zastrzeżony na rzecz

Państwa minerał na przestrzeni, na której własność górnicza co do tego minerału została nadana czy to Państwu, czy innej osobie, karany będzie aresztem na czas do trzech miesięcy.

(2) Jeżeli przytem wydobywanie prowadzone było przy pomocy specjalnych przyrządów lub urządzeń, winny ulegnie karze więzienia na czas do sześciu miesięcy.

(3) Jeżeli jednak wydobywanie bezprawne nastąpiło tylko skutkiem niedbalstwa lub nieogłędności przy eksploatacji własnego pola górniczego lub przy wydobywaniu na własnym gruncie przynależnego do gruntu minerału, natenczas winny ulegnie karze grzywny do pięciuset zł.

Art. 266. (1) Kto, nie będąc do tego uprawnionym, wydobywa zastrzeżony na rzecz Państwa minerał na przestrzeni, na której własność górnicza co do tego minerału nie została jeszcze nikomu nadana, lub wydobywa minerał, który na danej przestrzeni stanowi przedmiot regału górniczego, przysługującego osobie prywatnej z mocy szczególnego tytułu prawnego, karany będzie aresztem na czas do jednego miesiąca.

(2) Jeżeli przytem wydobywanie prowadzone było przy pomocy specjalnych przyrządów lub urządzeń, winny ulegnie karze więzienia na czas do trzech miesięcy.

(3) Jeżeli jednak wydobywanie bezprawne nastąpiło tylko skutkiem niedbalstwa lub nieogłędności przy eksploatacji własnego pola górniczego lub przy wydobywaniu na własnym gruncie przynależnego do gruntu minerału, natenczas winny ulegnie karze grzywny do pięciuset zł.

Art. 267. (1) Kto, nie będąc do tego uprawnionym, wydobywa podlegający woli górniczej minerał na przestrzeni, na której własność górnicza co do tego minerału nie została nikomu nadana, lub minerał, co do którego na danej przestrzeni nie przysługuje nikomu, z mocy szczególnego tytułu

prawnego, regał górniczy, karany będzie grzywną do tysiąca zł.

(2) Jeżeli przytem wydobywanie prowadzone było przy pomocy specjalnych przyrządów lub urządzeń, winny ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy.

(3) Jeżeli jednak wydobywanie bezprawne nastąpiło tylko skutkiem niedbalstwa lub nieogłędności przy eksploatacji własnego pola górniczego lub przy wydobywaniu na własnym gruncie przynależnego do gruntu minerału, natenczas winny ulegnie karze grzywny do pięciuset zł.

Art. 268. W wypadkach, przewidzianych w ustępach 2 i 3 art. 265, w ustępach 2 i 3 art. 266 i w ustępach 2 i 3 art. 267, sąd jednocześnie z orzeczeniem kary więzienia, aresztu czy grzywny może orzec uniezdatnienie do użytku, zniszczenie lub konfiskatę na rzecz Skarbu Państwa specjalnych przyrządów i urządzeń, przy pomocy których było prowadzone bezprawne wydobywanie minerałów, bez względu na to, czy przyrządy te i urządzenia stanowią własność skazanego, czy też osoby trzeciej.

Art. 269. (Uchylony artykułem 5, l. 11 przep. wprowadzającego kodeks karny, Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 573 z 1932 r.).

Art. 270. Kto względem swego pracownika stosuje represje z powodu należytego wykonywania obowiązków, ciążących na pracowniku w myśl postanowień niniejszego prawa i wydanych na jego podstawie rozporządzeń i zarządzeń władz górniczych, ulegnie karze aresztu na czas do trzech miesięcy, lub karze grzywny do trzech tysięcy zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 271. (1) Na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna z 1852 r.:

1. zamiast więzienia orzeka się ścisły areszt,
2. czyny, zagrożone aresztem lub tylko grzywną, są wykroczeniami, czyny zaś zagrożone ścisłym aresztem — występками.

(2) Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny z 1871 r., zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

D z i a ł XIII.

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE.

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 272. (1) O ile prawo niniejsze wyraźnie inaczej nie stanowi, zgłoszenia górnicze (zgłoszenia, prośby o nadanie), podania, dotyczące scalenia, wymiany, podziału lub zrzeczenia się pól górniczych, i wszelkie inne podania, wymagające załatwienia w drodze administracyjnej, złożone przed wejściem w życie niniejszego prawa, lecz jeszcze nie załatwione ostatecznie, będą rozpatrywane i załatwiane podług przepisów właściwych terytorjalnie ustaw górniczych, obowiązujących w chwili składania tych zgłoszeń, względnie podań, wraz ze wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami rzeczonych przepisów.

(2) Wszelako odwołania od orzeczeń, wydanych na podstawie §§ 11, 15 i 27 pruskiej ustawy górniczej, które do chwili wejścia w życie prawa niniejszego nie były rozstrzygnięte przez wydział górniczy, ulegają przekazaniu Kolegium Górniczemu, które wydaje w tych sprawach orzeczenie podług przepisów pruskiej ustawy górniczej.

Art. 273. (1) Roboty poszukiwawcze, które zostały rozpoczęte przed wejściem w życie niniejszego prawa w miejscach, wskazanych w art. 5 i 6, mogą być prowadzone w dalszym ciągu, nie dłużej jednak, niż do dnia 31 grudnia 1934 roku, i o tyle tylko, o ile prowadzenie ich we wspomnianych miejscach było dopuszczalne w myśl postanowień, obowiązujących w chwili rozpoczęcia robót.

(2) Pozatem do poszukiwań górniczych mają zastosowanie postanowienia działu II niniejszego prawa, o ile przepisy działu niniejszego wyraźnie inaczej nie stanowią.

Art. 274. (1) Na obszarach, na których przed dniem 1 stycznia 1932 roku nie było obowiązującym prowadzenie dzienników wiertniczych i profili otworów wiertniczych, powinny być w ciągu najdalej trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego prawa sporządzone, wraz z odpowiednimi objaśnieniami, profile wykonanych do tego czasu części otworów, rozpoczętych przed pomienioną datą i nie zaniechanych.

(2) Jeżeli roboty w otworze wiertniczym, zaniechanym przed dniem 1 stycznia 1932 roku, wznowione zostaną po wejściu w życie niniejszego prawa, profil wykonanej poprzednio części otworu wraz z objaśnieniem powinien być sporządzony przed przystąpieniem do dalszego pogłębiania.

Art. 275. (1) Na obszarach, na których przed dniem 1 stycznia 1932 roku prowadzenie planów wykonywanych robót górniczych nie było wogóle dla pewnych robót przewidziane, plany robót, wykonanych przed powyższą datą, powinny być sporządzone w ciągu najdalej sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego prawa. Sporządzenie planów dawnych robót, które były wykonane w zakładach górniczych, zamkniętych przed wejściem w życie niniejszego prawa, jako też w polach, całkowicie już odbudowanych, nie jest wymagane, o ile plany te nie okażą się niezbędnymi ze względów bezpieczeństwa.

(2) Na obszarach, na których przed dniem 1 stycznia 1932 roku obowiązywały przepisy co do prowadzenia planów wykonywanych robót górniczych, odmienne od postanowień artykułów 157 do 159, pomienione plany mogą być prowadzone według przepisów dotychczasowych najdalej do dnia 31 grudnia 1933 roku.

Art. 276. (1) W okresie czasu do dnia 31 grudnia 1934 roku plany wykonanych robót górniczych i inne prace miernicze, które w myśl postanowień niniejszego prawa powinny być wykonywane przez mierniczych górniczych albo też przez mierniczych przysięgłych, uprawnionych do tego na zasadzie art. 163, mogą być również sporządzane przez osoby, które je wykonywały przed wejściem w życie niniejszego prawa, będąc do tego uprawnionymi przez obowiązujące ówczesnie przepisy.

(2) Postanowienie ustępu 1 nie stosuje się do planów sytuacyjnych pól górniczych żądanych (art. 33) i pól górniczych scalonych (art. 58) oraz planów podziału pól górniczych, względnie wymiany części pól (art. 62). Plany takie mogą być sporządzane wyłącznie przez osoby, uprawnione do wykonywania zawodu mierniczego górniczego w myśl postanowień artykułów 160 do 171 niniejszego prawa.

Art. 277. (1) Na obszarach, na których przed dniem 1 stycznia 1932 roku obowiązywały przepisy co do przedstawiania władzom górniczym planów ruchu technicznego zakładów górniczych, odmienne od postanowień artykułów 144 do 146, przedstawianie planów powinno być w ciągu najdalej sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego prawa dostosowane do wymagań tego ostatniego pod względem terminów i sposobu przedstawiania objętych planami okresów czasu i samego zakresu planów.

(2) Na obszarach, na których przed dniem 1 stycznia 1932 roku nie było obowiązku przedstawiania władzom górniczym planów ruchu technicznego zakładów górniczych, pierwsze plany powinny być przedstawione do zatwierdzenia w ciągu najdalej sześciu miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszego prawa.

Art. 278. (1) Urzędnicy, wymienieni w ustępie 1 art. 201, którzy w chwili ogłoszenia niniejszego prawa byli właści-

cielami lub posiadaczami uprawnień górniczych, nabytych i posiadanych zgodnie z obowiązującymi poprzednio przepisami, powinni zawiadomić o tem niezwłocznie swoją bezpośrednią władzę przełożoną i zbyć swe uprawnienia w ciągu najdalej jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu.

(2) Urzędnicy, którzy w chwili ogłoszenia niniejszego prawa byli pełnomocnikami czy przedstawicielami właścicieli uprawnień górniczych lub przemysłowców górniczych, o ile nie zostali w charakterze tym zamianowani przez władzę państwową, powinni pełnomocnictwa swe złożyć najdalej w ciągu jednego miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu.

(3) W razie niezastosowania się urzędnika do postanowień ustępów 1 i 2 zostają zastosowane przepisy artykułów 54 do 56 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

Art. 279. Jeżeli którykolwiek z wymienionych w ustępie 3 art. 201 członków rodziny urzędnika był w chwili ogłoszenia niniejszego prawa właścicielem lub posiadaczem własności górniczej (nadania górniczego, miary kopalnianej, miary dziennej, przymiaru), urzędnik powinien zawiadomić o tem niezwłocznie swą bezpośrednią władzę przełożoną.

R o z d z i a ł II.

Postanowienia szczególne dla obszarów województw krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego oraz powiatów cieszyńskiego i bielskiego województwa śląskiego.

Art. 280. (1) Ogólne pozwolenia do poszukiwań górniczych, udzielone przed dniem 1 stycznia 1932 roku na podstawie §§ 14 i następnych austriackiej Powszechnej Ustawy

Górnicej z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. P. A. Nr. 146), nie mogą być nadal przedłużane po wejściu w życie niniejszego prawa i gasną z upływem terminu, do którego ostatnio były przedłużone.

(2) Postanowienie ustępu 1 nie dotyczy pozwoleń, na których były oparte niewygasłe w dniu 31 grudnia 1931 roku wyłączności górnicze, lecz tylko w stosunku do obszaru, pokrytego temi wyłącznościami.

(3) Po wejściu w życie niniejszego prawa nowe wyłączności górnicze nie mogą być zgłaszane.

Art. 281. (1) Pozwolenia na poszukiwania górnicze, udzielone przed dniem 1 stycznia 1932 roku, a nie wygasłe jeszcze, mogą być na obszarach, pokrytych wyłącznościami, przedłużane nadal z roku na rok na dotychczasowych zasadach, zgodnie z postanowieniami austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, nie dłużej jednak, jak do dnia 31 grudnia 1946 roku.

(2) O ile niniejsze prawo i inne ustawy obowiązujące nie przepisują w pewnych warunkach wcześniejszego wygasania wyłączności górniczych, wyłączności, oparte na wspomnianych w ustępie 1 pozwoleniach, pozostają w mocy tak długo, jak długo ważne będą same pozwolenia.

Art. 282. (1) Do poszukiwań, prowadzonych na podstawie przewidzianych w artykułach 280 i 281 pozwoleń, mają nadal zastosowanie następujące przepisy austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej:

1. postanowienia §§ 38 i 39 o przeniesieniu praw poszukiwawczych i o księgach poszukiwawczych;
 2. postanowienia §§ 170 lit. b., 174, 178 do 181, 241, 242, 251 i 252 o stałym ruchu w wyłącznościach i o wygaśnięciu prawa poszukiwania górniczego
- oraz postanowienia rozporządzenia austriackiego Minister-

stwa Handlu i Gospodarstwa Społecznego z dnia 14 czerwca 1862 r. (Dz. U. P. A. Nr. 38).

(2) Pozatem mają do poszukiwań górniczych zastosowanie postanowienia art. 273 niniejszego prawa.

Art. 283. (1) Odkrycie minerału w wyniku poszukiwań górniczych, prowadzonych zgodnie z postanowieniami artykułów 280 do 282, jak również w wyniku poszukiwań, przeprowadzonych przed wejściem w życie niniejszego prawa, daje podstawę do uzyskania własności górniczej na zasadzie postanowień §§ 34 do 37, 40 i 42 do 75 austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 23 maja 1854 r. ze wszystkimi późniejszymi ich zmianami i uzupełnieniami, przy uwzględnieniu wszelako zastrzeżeń, przepisanych w ustępach 2 i 3 artykułu niniejszego i w artykułach 284 do 291.

(2) Uprawnienie, przewidziane w ustępie 1, przysługuje posiadaczowi wyłączności górniczej o tyle tylko, o ile podanie o nadanie własności górniczej złożone zostanie przed dniem 1 stycznia 1947 roku. Jeżeli jednak odkrycie minerału będzie dokonane i podane do wiadomości władzy górniczej przed dniem 1 stycznia 1947 roku, lecz nie zostanie przez władzę tę stwierdzone przed upływem 1946 roku, natenczas wskazany powyżej termin mocy uprawnienia przedłuża się do ostatniego dnia tygodnia, następującego po dniu stwierdzenia odkrycia przez władzę górniczą.

(3) Właściciel miar kopalnianych, miar dziennych lub przymiarów ma do dnia 31 grudnia 1946 roku wyłączne prawo wydobywania nie tylko tego minerału, którego odkrycie stanowiło podstawę nadania własności górniczej, lecz także wszelkich innych minerałów „zastrzeżonych“ w rozumieniu § 3 austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, znajdujących się w tych miarach, czy przymiarach, z wyjątkiem soli kuchennej, soli potasowych, magnezowych i borowych oraz

solanek, zawierających sole sodowe lub potasowe. Postanowienie to stosuje się do miar i przymiarów, zarówno nadanych przed dniem 1 stycznia 1932 roku, jak i nadanych na podstawie ustępu 1 niniejszego artykułu. Począwszy od dnia 1 stycznia 1947 roku, uprawnienie powyższe będzie ograniczone do tych tylko minerałów „zastrzeżonych“, które zostały odkryte przed dniem rzeczonym, jeżeli przytem odkrycia były w przepisany sposób dokonane i przez władzę górnictwą stwierdzone; w stosunku do pozostałych minerałów, podlegających na mocy niniejszego prawa woli górniczej, obszar, pokryty danami miarami czy przymiarami, uznany zostanie za wolny i dostępny dla zgłoszeń na ogólnych zasadach.

(4) Przepisane w ustępie 3 ograniczenie co do soli potasowych, magnezowych i borowych nie ma zastosowania do już nadanych miar kopalnianych i przymiarów, jeżeli w danem polu czy w danym przymiarze sole rzeczne były odkryte przed dniem 1 kwietnia 1928 roku i jeżeli odkrycie to było zgłoszone we właściwym wyższym urzędzie górnictwym przed dniem 1 lipca 1928 roku.

Art. 284. Poza Państwem może osoba inna uzyskać nadanie miar kopalnianych i przymiarów na podstawie odkryć soli potasowych, magnezowych lub borowych czy też solanek, zawierających sole potasowe, w tym tylko wypadku, jeżeli prośba o nadanie na podstawie odkrycia tych soli czy solanek była złożona przed dniem 1 lipca 1928 roku i jeżeli przytem samo odkrycie zostało dokonane przed dniem 1 kwietnia 1928 roku.

Art. 285. (1) Posiadacz wyłączności górniczej ma prawo, prosząc o nadanie, zrzec się uprawnień, przysługujących mu na mocy artykułów 283 i 284, i żądać nadania własności górniczej nie na zasadzie postanowień austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, lecz zgodnie z postanowieniami prawa niniejszego — jedynie co do minerału odkrytego. W tym

wypadku stosuje się przepisy artykułów 22 do 56 niniejszego prawa, z wyjątkiem drugiego zdania ustępu 1 art. 30; żądane pole górnicze nie może wszelako nakryć pól zastrzeżonych (§§ 34 do 37 austr. Powsz. Ust. Górn.), przysługujących innym posiadaczom wyłączności górniczych, o ile zainteresowani inaczej się nie umówili.

(2) Na obszarze, objętym przez pole górnicze, nadane w myśl postanowień ustępu 1, gasną z chwilą nadania pola wszystkie wyłączności.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 12 sierpnia 1932 r.

w sprawie stosowania przepisów prawa górniczego w wypadku przewidzianym w art. 285 tegoż prawa.

Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 742.

Na podstawie art. 25 i 193 ust. 2 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654) zarządzam co następuje:

§ 1. Jeżeli posiadacz wyłączności górniczej złoży podanie o nadanie mu własności górniczej stosownie do przepisów art. 285 prawa górniczego, a minerał, o którego nadanie prosi, został odkryty zapomocą wiercenia przed dniem 1 stycznia 1932 r. wówczas:

1) w wypadku, gdy odkrycia dokonano przed wejściem w życie ustawy z dnia 3 marca 1926 r. o niektórych zmianach powszechnej austriackiej ustawy górniczej z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 28, poz. 169), przepisane art. 25 prawa górniczego sprawdzenie odkrycia może być dokonane przez władze górnicze na podstawie przedłożonych dokumentów,

2) w wypadku, gdy odkrycia dokonano po dniu wejścia w życie powołanej pod 1) ustawy z dnia 3 marca 1926 r., jako przepisane art. 25 prawa górniczego sprawdzenie od-

krycia służy zaświadczenie o dokonaniem odkryciu, wydane przez Okręgowy Urząd Górniczy po myśli § 7 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 410).

§ 2. Jeżeli w wypadkach wymienionych w § 1 petent, oprócz podania o nadanie mu własności górniczej na podstawie art. 285 prawa górniczego, złoży równocześnie podanie o dokonanie scalenia pola, o które prosi, z innym polem będącem przedmiotem prośby o nadanie, albo polem już nadanem, wówczas, przy stosowaniu art. 30 ust. (3) prawa górniczego, władze górnicze winny brać pod uwagę łącznie kształt wszystkich pól górniczych, które mają być scalone w jednostkę gospodarczą. W tym wypadku sprawę nadań i scalenia należy traktować łącznie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 286. Uprawnienia, przewidziane w artykułach 283 do 285, przysługują również posiadaczowi wyłączności górniczej cudzoziemcowi, czy to osobie fizycznej, czy prawnej, jeżeli wyłączność nadana była przed dniem 1 listopada 1918 roku i jeżeli państwo, którego obywatelem jest dany posiadacz wyłączności, uznaje wzajemność w sprawie zdolności nabywania uprawnień górniczych. W tym wypadku ograniczenia, przepisane w ustępie 3 art. 16, nie mają zastosowania.

Art. 287. (1) Ustawa z dnia 21 kwietnia 1918 roku w sprawie wydobywania materiałów, zawierających kwas fosforowy, nadających się na nawozy (Dz. U. P. A. Nr. 161), zachowuje moc obowiązującą do dnia 31 grudnia 1946 r. z tą zmianą, że przewidziane w niej uprawnienia Ministra Rolnictwa przechodzą na Ministra Przemysłu i Handlu.

(2) W ciągu wskazanego w ustępie 1 okresu czasu Państwo ma wyłączne prawo do składania w myśl przepisów prawa niniejszego zgłoszeń o nadanie własności górniczej

co do minerałów, które ze względu na zawartość fosforu zdatne są do przeróbki na nawozy sztuczne, z tem zastrzeżeniem, że nadanie pola górniczego na podstawie niniejszego postanowienia wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1947 roku, o ile Kurator Państwowych Pól Górniczych w podaniu nie wystąpi o udzielenie nadania w terminie wcześniejszym.

(3) Jeżeli nadanie pola górniczego w myśl ustępu drugiego wejdzie w życie przed dniem 1 stycznia 1947 roku, to na jego obszarze wymieniona w ustępie 1 ustawa traci moc obowiązującą.

Art. 288. Istnienie należących do innych osób uprawnień górniczych (wyłączności, pól zastrzeżonych, miar kopalnianych, miar dziennych, przymiarów), z wyjątkiem miar, nadanych na sole potasowe, magnezowe i borowe, nie stanowi przeszkody do uzyskania przez Państwo na tym samym obszarze własności górniczej co do pomienionych soli oraz co do solanek, zawierających sole potasowe. Począwszy od dnia 1 stycznia 1932 roku, własność taka będzie nadawana Państwu zgodnie z postanowieniami prawa niniejszego bez względu na to, czy na danym obszarze obowiązują przejściowo poszczególne przepisy austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, czy też nie.

Art. 289. (1) Postanowienia Ordynacji Celnej i Monopolowej z dnia 11 lipca 1835 r. (Zb. U. Pol. T. 63 Nr. 113), dotyczące soli kuchennej i solanek, zachowują do dnia 31 grudnia 1946 roku moc obowiązującą. Roboty górnicze, prowadzone na podstawie powyższych postanowień, podlegają przepisom o poszukiwaniu górniczem, zawartym w artykułach 4 do 13 działu II, przepisom o zarządzie i ruchu zakładów górniczych, zawartym w artykułach 121 do 139, w ustępie 2 do 4 art. 140 i w artykułach 142 do 171 działu VII, i przepisom o władzach górniczych, zawartym w artykułach

188 do 200 działu X, wraz z odpowiedniami postanowieniami działów XI i XII niniejszego prawa.

(2) Kurator Państwowych Pól Górniczych (art. 2) może jeszcze przed upływem terminu, wskazanego w ustępie 1, złożyć zgłoszenie o nadanie Państwu, zgodnie z postanowieniami rozdziału II działu III prawa niniejszego, własności górniczej co do soli kuchennej i solanek, nadających się do technicznego otrzymywania z nich soli sodowych; w tym wypadku obszar żądanego pola górniczego nie podlega ograniczeniom, przepisany w drugim zdaniu ustępu 1 art. 30 i w art. 32. Istnienie uprawnień górniczych (wyłączności, pól zastrzeżonych, miar kopalnianych, miar dziennych, przymiarów), należących do innych osób, nie stanowi przeszkody do uzyskania przez Państwo na tym samym obszarze własności górniczej w myśl postanowień niniejszego ustępu bez względu na to, czy na danym obszarze obowiązują przejściowo poszczególne przepisy austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, czy też nie.

Art. 290. W województwie krakowskim na całym obszarze, który w chwili wejścia w życie niniejszego prawa był pokryty wyłącznościami górniczymi, należącymi do Państwa, nadaje się Państwu własność górniczą co do węgla kamiennego bez obowiązku dokonania odkryć rzeczonych minerałów. Postępowanie nadawcze co do poszczególnych pól górniczych, na jakie podzielony zostanie wspomniany powyżej obszar, będzie wszczęte na wniosek Kuratora Państwowych Pól Górniczych i zostanie przeprowadzone zgodnie z postanowieniami art. 23, punktów 1, 3 i 5 ustępu 1 art. 24, artykułów 28 i 29, ustępu 3 art. 30, art. 31, ustępu 2 art. 32, ustępów 1, 2 i 3 art. 33 i artykułów 37 do 52 rozdziału II działu III prawa niniejszego; obszar każdego poszczególnego pola górniczego nie podlega ograniczeniom, przepisany w drugim zdaniu ustępu 1 art. 30 i w art. 32, i może wynosić do tysiąca hektarów. Z chwilą nadania Państwu własno-

ści górniczej zgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu gasną wszystkie wyłączości na całym obszarze, objętym przez nadane pola górnicze.

Art. 291. Z dniem 1 stycznia 1947 roku obszary, na których zostały nadane w myśl przepisów austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej, miary kopalniane lub przy-miary, zostają przemianowane na pola górnicze, a właściciele ich otrzymują od władzy górniczej z urzędu nowe do-kumenty nadawcze, stwierdzające uprawnienia właścicieli zgodnie z postanowieniami niniejszego prawa.

Art. 292. Aż do dnia 31 grudnia 1946 roku mają zastoso-wanie do miar dziennych §§ 183, 184 i 243 austriackiej usta-wy górniczej z tą zmianą, że odebranie uprawnienia górni-czego w myśl § 243 następuje bez uprzedniego karania grzywną.

R o z d z i a ł III.

Postanowienia szczególne dla obszarów Warszawy i woje-wództw warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego oraz powiatów augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskie-go, ostrowskiego, sejneńskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego.

Art. 293. (1) W okresie czasu do dnia 31 grudnia 1936 roku właściciel gruntu ma wyłączne prawo do składania zgłoszeń o nadanie własności górniczej co do minerałów, podlegających woli górniczej, a znajdujących się w obrębie jego własności gruntowej, z wyjątkiem rud żelaznych, cyn-kowych i ołowianych oraz węgla kamiennego, węgla bru-natnego i antracytu.

(2) Właściciele sąsiadujących ze sobą gruntów mogą składać celem wykorzystania prawa, przysługującego im w myśl ustępu 1, wspólne zgłoszenia o nadanie własności

górnictwej na obszarze, położonym w granicach ich gruntu, powinni wszelako w takim wypadku ustalić drogą ugody stosunek, w jakim prawo własności górniczej na żądanem polu górnictwem ma być między nich podzielone.

Art. 294. (1) Przemysłowiec górniczy, który nabył od właściciela gruntu pośrednio lub bezpośrednio uprawnienie do wydobywania minerałów, podpadających pod przepisy art. 293, może również złożyć zgłoszenie o nadanie mu własności górniczej co do tych minerałów, a to celem zapewnienia sobie prawa pierwszeństwa na wypadek, gdyby właściciel gruntu nie skorzystał w swoim czasie z praw, przysługujących mu na zasadzie postanowień art. 293, lub praw tych zrzekł się przed dniem 31 grudnia 1936 roku.

(2) Zgłoszenie, złożone w myśl ustępu 1, staje się przedmiotem postępowania nadawczego dopiero poczynawszy od dnia 1 stycznia 1937 roku i o tyle tylko, o ile w dniu tym uprawnienie przemysłowca do wydobywania minerałów nie wygasło. Jeżeli jednak przemysłowiec złoży u władzy górniczej akt notarialny, na zasadzie którego właściciel gruntu zrzeka się praw, przysługujących mu na zasadzie art. 293, natenczas władza górnicza powinna rozpocząć postępowanie nadawcze, nie czekając upływu wskazanego powyżej terminu.

Art. 295. Do zgłoszeń i postępowania nadawczego, wynikłych z mocy postanowień artykułów 293 i 294, mają zastosowanie przepisy artykułów 22 do 56, z wyjątkiem postanowienia ustępu 1 art. 30 o najmniejszej odległości granic pola górnictwego od punktu odkrycia.

Art. 296. (1) Na właścicielu nadania górniczego, które zostało udzielone na podstawie złożonego przed dniem 1 stycznia 1932 roku zgłoszenia o odkryciu rud żelaznych, cynkowych czy ołowianych albo też węgla kamiennego, węgla brunatnego lub antracytu, ciąży w dalszym ciągu, sto-

sownie do postanowień artykułów 501 i 509 rosyjskiej Ustawy Górniczej (Zbiór Praw Ces. Ros. Tom VII wyd. 1912 r.), obowiązek wynagrodzenia właścicieli gruntów za użytkowanie wnętrza. Obowiązek ten powinien być wpisany do księgi hipotecznej nadania górniczego, jako ciężar wieczysty.

(2) Wymieniony w ustępie 1 ciężar wieczysty w wysokości nie przekraczającej norm ustawowych, przepisanych w art. 509 rosyjskiej Ustawy Górniczej, korzysta z pierwszeństwa w zaspokojeniu przed wszystkimi wierzycielami, których prawa będą wniesione do działu IV wykazu hipotecznego księgi hipotecznej danego pola górniczego. Jeżeli jednak wynagrodzenie za użytkowanie wnętrza zostało na mocy dobrowolnej ugody stron ustalone w rozmiarze większym, aniżeli to przewiduje art. 509, natenczas do przewyżki ciężaru wieczystego ponad normę ustawową stosuje się ogólne przepisy prawa hipotecznego co do pierwszeństwa.

(3) Na własności górniczej, nadanej na podstawie zgłoszeń, złożonych w czasie od dnia 1 stycznia 1932 roku do dnia 31 grudnia 1936 roku, ciąży ciężar wieczysty w postaci obowiązku płacenia właścicielom gruntów, objętych polem górniczem, corocznie 1⁰/₀ wartości wydobytego w ciągu roku węgla kamiennego, węgla brunatnego, antracytu lub rudy cynkowej, jeżeli zgłoszenie wymienione powyżej dotyczyło tych minerałów, a 1¹/₂⁰/₀ wartości wydobytej w ciągu roku rudy żelaznej lub ołowianej, jeżeli zgłoszenie wymienione powyżej dotyczyło tych rud. Sumy powyższe ulegają podziałowi pomiędzy właścicieli gruntów proporcjonalnie do przestrzni gruntu, należącego do każdego z nich.

(4) Wymieniony w ustępach 1 i 3 ciężar wieczysty nie może być przedmiotem sprzedaży oddzielnej od gruntu, pokrytego nadaniem.

(5) Wymieniony w ustępach 1 i 3 ciężar wieczysty może być wykreślony z księgi hipotecznej nadania górniczego

naskutek dobrowolnej ugody właściciela nadania z właścicielem gruntu. Jeżeli nadanie pokrywa grunta kilku właścicieli, a tylko część z nich zgadza się na wykreślenie, to wysokość ciężaru wieczystego, przypadającego na rzecz tych właścicieli gruntów, którzy do ugody nie przystąpili, określa się w stosunku proporcjonalnym do powierzchni gruntów. Jeżeli grunta są obciążone wierzytelnościami hipotecznymi, natenczas przy zawieraniu ugody właściciela pola górniczego z właścicielami gruntów prawa odnośnych wierzycieli hipotecznych zostają normowane podług ogólnych zasad ustaw cywilnych i hipotecznych.

(6) W wypadkach wdrożenia postępowania o zniesienie własności górniczej w myśl postanowień ustępu 1 art. 176, artykułów 181 i 182 lub ustępu 2 art. 201 osoby, posiadające prawo do wynagrodzenia za użytkowanie wnętrza, korzystają z uprawnień, przewidzianych w art. 176 dla wierzycieli hipotecznych i innych osób, posiadających wpisane do hipoteki uprawnienia rzeczowe, choćby w chwili wszczęcia postępowania o zniesienie własności górniczej dane pole górnicze nie miało jeszcze księgi hipotecznej.

Art. 297. (1) Zgłaszający, którzy złożyli swe zgłoszenia przed dniem 1 stycznia 1932 roku, powinni najdalej do dnia 31 grudnia 1933 roku dokonać, pod rygorem nieważności zgłoszeń, wszystkich czynności, wymaganych od zgłaszających zgodnie z artykułami 483 do 493 rosyjskiej Ustawy Górniczej, w szczególności zaś złożyć plany i rejestry pomiarowe żądanych nadań, sporządzone przez mierniczego górniczego, przedstawić akty dobrowolnej ugody z właścicielami gruntów lub dowody niemożności dojścia z właścicielami gruntów do porozumienia i dostarczyć wszystkich wymaganych przez władzę górniczą uzupełniających danych i wyjaśnień.

(2) Postanowienia ustępu 1 nie mają zastosowania do złóż co do rudy żelaznej darniowej i co do innych mine-

rałów, które w myśl ustępu 4 art. 1 niniejszego prawa uznane są za przynależne do gruntu. Postępowanie nadawcze co do tych zgłoszeń umarza się z urzędu.

Art. 298. (1) Właściciele nadań górniczych, udzielonych na podstawie rosyjskiej Ustawy Górniczej, dla których wbrew postanowieniu art. 494 rzeczonej ustawy nie zostały jeszcze założone księgi hipoteczne, lub też dla których w myśl uwagi 1 do pomienionego artykułu nie było poprzednio wymagane założenie ksiąg osobnych, powinni nie później, jak do dnia 31 grudnia 1934 roku, wystąpić do właściwych sądów o założenie ksiąg hipotecznych dla ich nadań, przedstawiając wszystkie wymagane przez prawo akta i dowody.

(2) W wypadkach udzielenia nadania górniczego na podstawie przepisów rosyjskiej Ustawy Górniczej po dniu 1 stycznia 1932 roku, a to w myśl art. 272 niniejszego prawa, obowiązują postanowienia art. 51.

R o z d z i a ł IV.

Postanowienia szczególne dla obszarów województw wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego.

Art. 299. (1) W okresie czasu do dnia 31 grudnia 1936 roku właściciel gruntu ma wyłączne prawo do składania zgłoszeń o nadanie własności górniczej co do minerałów, podlegających woli górniczej, a znajdujących się w obrębie jego własności gruntowej.

(2) Postanowienia ustępu 2 art. 293 i artykułów 294 i 295 mają analogiczne zastosowanie.

R o z d z i a ł V.

Postanowienia szczególne dla obszarów województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego oprócz powiatów bielskiego i cieszyńskiego.

Art. 300. (1) W okresie czasu do dnia 31 grudnia 1936 roku właściciele gruntów mają wyłączne prawo do składania zgłoszeń o nadanie własności górniczej co do znajdujących się w obrębie ich własności gruntowej minerałów, które w myśl ustępu 1 art. 1 podlegają woli górniczej, a które na mocy przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie niniejszego prawa, były na danym obszarze związane z własnością gruntową. Postanowienia ustępu 2 art. 293 oraz artykułów 294 i 295 mają analogiczne zastosowanie.

(2) Postanowienia ustępu 1 nie dotyczą rudy żelaznej w górnośląskiej części województwa śląskiego i w należących do województwa poznańskiego częściach dawnych powiatów sycowskiego i namysłowskiego. W stosunku do rudy tej obowiązują postanowienia artykułów 301 do 304.

Art. 301. (1) Właściciele gruntów w górnośląskiej części województwa śląskiego oraz w należących do województwa poznańskiego częściach dawnych powiatów sycowskiego i namysłowskiego, względnie osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszego prawa posiadały zabezpieczone hipotecznie, obciążające własność gruntową na pomienionym obszarze, prawo wydobywania rudy żelaznej, zachowują do dnia 31 grudnia 1937 roku swe dotychczasowe uprawnienia do wydobywania rud żelaznych.

(2) Z dniem 1 stycznia 1938 roku ustalone w ustępie 1 prawo właścicieli gruntów gaśnie w stosunku do wszelkich gatunków rud żelaznych z wyjątkiem rud żelaznych darniowych. Jeżeli jednak przed upływem powyższego terminu zostanie przez uprawnionego złożone zgłoszenie o nadanie własności górniczej w myśl postanowień artykułów 303 i 304,

natenczas termin wygaśnięcia wspomnianego prawa przesuwają się na dzień ostatecznego rozstrzygnięcia prośby o nadanie.

Art. 302. Do wydobywania rud żelaznych w myśl postanowień art. 301 mają zastosowanie postanowienia działu II, artykułów 121 do 139, ustępów 2 do 4 art. 140 i artykułów 142 do 172 działu VII, działu IX i działu X wraz z odpowiedniami postanowieniami działów XI i XII prawa niniejszego.

Art. 303. (1) W ciągu okresu czasu do dnia 31 grudnia 1937 roku właściciel gruntu, względnie osoba trzecia, posiadająca na obszarze, wskazanym w ustępie 1 art. 301, zabezpieczone hipotecznie prawo wydobywania rudy żelaznej, może złożyć zgłoszenie o udzielenie mu w obrębie danej własności gruntowej własności górniczej co do rudy pomienionej na zasadzie postanowień niniejszego prawa. Przepis ustępu 2 art. 293 ma analogiczne zastosowanie.

(2) W razie złożenia zgłoszenia w myśl postanowień ustępu 1 niniejszego artykułu za datę nabycia własności górniczej, jeżeli własność zostanie nadana przed dniem 1 stycznia 1938 roku, uważany będzie dzień powyższy, chyba że zgłaszający sam będzie prosił o nadanie własności z datą wcześniejszą.

(3) Do zgłoszeń i postępowania nadawczego, wynikłych z mocy postanowienia ustępu 1, mają pozatem zastosowanie przepisy artykułów 22 do 56, z wyjątkiem postanowienia ustępu 1 art. 30 o najmniejszej odległości granic pola górniczego od punktu odkrycia. Uzupełnienia, przewidziane w ustępie 3 art. 24 i w ustępie 5 art. 33, mogą być przez zgłaszającego złożone również po upływie terminów, wyznaczonych w pomienionych ustępach, nie później jednak, niż w dniu 30 czerwca 1938 roku; dalsze przedłużenie terminów dopuszczalne jest tylko wówczas, jeżeli władza górnicza sama zażąda uzupełnienia późniejszego.

Art. 304. (1) Przemysłowiec górniczy, który nabył od właściciela gruntu pośrednio lub bezpośrednio uprawnienie do wydobywania rudy żelaznej, wspomniane w art. 301, może również złożyć zgłoszenie o nadanie mu własności górniczej co do tej rudy, a to celem zapewnienia sobie prawa pierwszeństwa na wypadek, gdyby właściciel gruntu czy uprawniona osoba trzecia, nie skorzystał w swoim czasie z praw, przysługujących mu na zasadzie art. 303, lub praw tych zrzekł się przed dniem 1 stycznia 1938 roku.

(2) Zgłoszenie, złożone w myśl ustępu 1, staje się przedmiotem postępowania nadawczego dopiero od dnia 1 stycznia 1938 roku i o tyle tylko, o ile w dniu tym uprawnienie przemysłowca do wydobywania rudy żelaznej nie wygasło. Jeżeli jednak przemysłowiec złoży u władzy górniczej akt notarialny, na zasadzie którego właściciel gruntu, czy uprawniona osoba trzecia, zrzeka się praw, przysługujących mu na zasadzie art. 303, natenczas władza górnicza powinna rozpocząć postępowanie nadawcze, nie czekając upływu wskazanego powyżej terminu. I w tym wypadku jako datę nabycia własności górniczej ustala się dzień 1 stycznia 1938 roku, o ile właściciel gruntu czy uprawniona osoba trzecia, nie zrzekł się we wspomnianym akcie notarialnym również i uprawnienia, przysługującego mu w myśl ustępu 1 art. 301.

(3) Do zgłoszeń i postępowania nadawczego, wynikłych z mocy postanowień ustępów 1 i 2, mają analogiczne zastosowanie postanowienia ustępu 2 art. 303.

Art. 305. (1) Wynikające z ustępu 1 § 250 pruskiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 24 czerwca 1865 r. (Zb. Ust. z 1865 r., str. 705) uprawnienia do wyłącznego poszukiwania i eksploataowania minerałów bez obowiązku zgłaszania i otrzymywania własności górniczej, do zakazywania zgłoszeń i do pobierania olbory utrzymane zostają w mocy do dnia 31 grudnia 1938 roku; po tym terminie uprawnienia powyższe przechodzą na Państwo Polskie.

(2) Minister Przemysłu i Handlu upoważniony jest do zawierania układów co do wcześniejszego przejęcia przez Państwo uprawnień, wspomnianych w ustępie 1.

D z i a ł XIV.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Art. 306. (1) Własność górnicza (nadania górnicze, miary kopalniane, miaryienne, przymiary), udzielona prawomocnie przed dniem 1 stycznia 1932 r. na podstawie przepisów obowiązujących poprzednio ustaw górnicznych, pozostaje w mocy i to niezależnie od tego, czy dotyczy ona minerałów wymienionych, czy też niewymienionych w ustępie 1 art. 1 niniejszego prawa.

(2) Do wskazanej w ustępie 1 własności górnicznej mają zastosowanie postanowienia artykułów 2 i 3 działu I, działów III do VIII, ustępu 3 art. 184 i artykułów 185 do 187 działu IX i działu X niniejszego prawa wraz z odpowiednimi postanowieniami działów XI i XII i z zastrzeżeniami, zawartymi w dziale XIII i XIV.

Art. 307. (1) Postanowienia artykułów 99 do 107 mają również zastosowanie, jeżeli w chwili wejścia w życie niniejszego prawa szkoda już powstała, lecz skarga o odszkodowanie nie została jeszcze wniesiona.

(2) Za szkody, powstałe w budynkach i urządzeniach, których wykonanie rozpoczęto przed wejściem w życie niniejszego prawa, właściciel pola górniczego ponosi odpowiedzialność z tytułu art. 99 o tyle tylko, o ile właściciel gruntu przy wykonaniu pomienionych budynków i urządzeń uczynił zadość obowiązkom, ciążącym na nim wobec właści-

ciela pola zgodnie z obowiązującymi w tej mierze ówczesnie postanowieniami.

Art. 308. Dyplomy inżynierskie (świadcstwa złożonego końcowego egzaminu państwowego), uzyskane w szkołach akademickich państw zaborczych przed dniem 1 listopada 1918 r., nie potrzebują przepisanej w artykułach 126 i 161 nostryfikacji.

Art. 309. (1) Obywatelom polskim, którzy przed wejściem w życie niniejszego prawa wykonywali już na podstawie obowiązujących ówczesnie przepisów kierownictwo lub dozór ruchu w zakładach górniczych, może być i w przyszłości poruczane spełnianie czynności kierowników, względnie osób dozoru, bez potrzeby wykazywania, iż posiadają warunki, przepisane w artykułach 124 do 129, ale tylko w tym samym charakterze działania, jaki im przysługiwał poprzednio.

(2) Osoby, które pragną korzystać z powyższego uprawnienia, powinny w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego prawa zgłosić się do władzy górniczej celem stwierdzenia ich uprawnień i wniesienia do odpowiedniego rejestru, a to pod rygorem utraty uprawnienia. Szczegółowe przepisy co do zgłaszania się i rejestracji wydaje Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

(3) Uprawnienie, przewidziane w ustępie 1, nie przysługuje tym, którym w myśl przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie niniejszego prawa, odebrano uznanie kwalifikacyj do spełniania czynności kierowników, względnie osób dozoru ruchu.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 10 czerwca 1932 r.

o zgłaszaniu się i rejestracji osób, korzystających z uprawnień art. 309 prawa górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 470, sprostowane obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 czerwca 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 544.

Na podstawie art. 309 prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Rejestracji osób, korzystających z uprawnień art. 309 prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), dokonywają:

a) Ministerstwo Przemysłu i Handlu, o ile chodzi o osobę, która w dniu wejścia w życie prawa górniczego była urzędnikiem działu górnictwa Ministerstwa Przemysłu i Handlu (Centrali) w czynnej służbie, w stanie nieczynnym, urzędnikiem emerytowanym tegoż działu, albo pracownikiem kontraktowym w dziale górnictwa Ministerstwa Przemysłu i Handlu (Centrali), albo prezesem wyższego urzędu górniczego;

b) wyższy urząd górniczy, o ile chodzi o osobę, która w chwili wejścia w życie prawa górniczego była urzędnikiem wyższego urzędu górniczego lub podwładnego temuż okręgowemu urzędowi górniczemu w służbie czynnej, w stanie nieczynnym, albo urzędnikiem emerytowanym, lub pracownikiem kontraktowym tychże urzędów;

c) okręgowy urząd górniczy, właściwy terytorjalnie dla zakładu górniczego, w którym dana osoba zajmowała stanowisko kierownicze lub dozorcze w chwili wejścia w życie prawa górniczego, jeżeli była zgłoszona w tym charakterze właściwej władzy górniczej i jeżeli nie podpada pod postanowienia punktów a) lub b) niniejszego paragrafu;

d) okręgowy urząd górniczy właściwy terytorjalnie dla zakładu górniczego, w którym dana osoba zajmowała ostatnio przed wejściem w życie prawa górniczego stanowisko kierownicze lub dozorcze, jeżeli dana osoba nie podpada pod postanowienia poprzednich punktów niniejszego paragrafu;

e) Ministerstwo Przemysłu i Handlu, jeżeli chodzi o osobę, która na podstawie ustaw górniczych rosyjskiej, pruskiej lub austriackiej, zajmowała stanowisko kierownicze lub dozorcze tylko w zakładach górniczych, znajdujących się na obszarach, które nie weszły w skład Państwa Polskiego i jeżeli dana osoba nie podpada pod postanowienia innych punktów niniejszego paragrafu.

§ 2. (1) W wypadkach, przewidzianych w punktach a) i b) § 1 niniejszego rozporządzenia, rejestracji dokonywa z urzędu właściwa władza górnicza na podstawie znajdujących się w jej aktach dowodów co do kwalifikacyj odnosnych osób.

(2) W wypadku, przewidzianym w punkcie c) § 1 niniejszego rozporządzenia, zgłoszenie danej osoby na stanowisko kierownicze lub dozorcze jest równoznaczne ze zgłoszeniem, przewidzianem w art. 309 prawa górniczego. Natomiast w ciągu sześciu miesięcy od daty upływu terminu, przepisanego dla zgłoszeń przez art. 309, winien być przez zainteresowaną osobę złożony dowód posiadania obywatelstwa polskiego. W tymże terminie dodatkowym może osoba zainteresowana przedłożyć dodatkowe dowody co do zajmowanych poprzednio stanowisk, jeżeli te dawałyby jej uprawnienia szersze w porównaniu ze stanowiskiem, zajmowanym w chwili wejścia w życie prawa górniczego.

(3) W wypadku, przewidzianym w punkcie d) § 1, osoba zainteresowana winna, niezależnie od zgłoszenia w terminie przewidzianym w art. 309 prawa górniczego, przedstawić w ciągu sześciu miesięcy od daty upływu tego terminu właściwej władzy górniczej dowód posiadania obywatelstwa polskiego, krótki życiorys ze wskazaniem w jakich zakładach górniczych i w jakim charakterze praco-

wała do chwili wejścia w życie prawa górniczego, i dowody zajmowania stanowiska kierowniczego lub dozorczego w poszczególnych zakładach górniczych.

(4) Postanowienia ustępu poprzedniego stosuje się także w wypadku przewidzianym w punkcie e) § 1 niniejszego rozporządzenia, z tą jedynie zmianą, że zgłoszenie i odnośne dowody winny być składane Ministerstwu Przemysłu i Handlu za pośrednictwem Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach, o ile chodzi o osoby, które zajmowały stanowiska kierownicze lub dozorcze w zakładach górniczych na obszarze podlegającym przepisom pruskiej ustawy górniczej, za pośrednictwem Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie, o ile chodzi o osoby, które zajmowały także stanowiska na obszarze podlegającym przepisom ustawy austriackiej z dn. 31 grudnia 1893 roku o ustanowieniu kierowników i dozorców ruchu w górnictwie, oraz Wyższego Urzędu Górniczego w Warszawie, o ile chodzi o osoby, które zajmowały także stanowiska na obszarze, podlegającym przepisom rosyjskiej ustawy górniczej.

(5) W razie, jeżeli dana osoba była zatwierdzona na stanowisku kierowniczem lub dozorczem przez polską władzę górniczą, dopuszczalnem jest, zamiast przedstawiania odnośnego dowodu piśmiennego, powołanie się na odnośne zatwierdzenie, z wymienieniem jego daty i wskazaniem zakładu górniczego oraz zajmowanego stanowiska.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 310. (1) Obywatele polscy, którzy przed wejściem w życie niniejszego prawa zajmowali już stanowisko mark-szejdrów rosyjskiego Departamentu Górniczego lub rosyjskich Zarządów Górniczych, albo autoryzowanych inżynierów górniczych z mocy rozporządzenia austriackiego Ministerstwa Rolnictwa z dnia 23 maja 1872 r. L. 5420 (Dz. U. P. A. Nr. 70), albo też otrzymali na podstawie pruskiej Powszechnej Ustawy Górniczej koncesję na wykonywanie za-

wodu mierniczego górniczego, zachowują nadal uprawnienie do wykonywania w Państwie Polskiem pomienionego zawodu.

(2) Osoby, które pragną korzystać z powyższego uprawnienia, powinny w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego prawa zgłosić się do władzy górniczej celem potwierdzenia ich uprawnień i wniesienia do odpowiedniego rejestru, a to pod rygorem utraty uprawnienia. Szczegółowe przepisy co do zgłaszania się i rejestracji wydaje Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

(3) Uprawnienie, przewidziane w ustępie 1, nie przysługuje tym, którym w myśl przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie niniejszego prawa, odebrano uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 7 maja 1932 r.

o zgłaszaniu się i rejestracji osób, pragnących korzystać z uprawnienia, przewidzianego w art. 310 prawa górniczego.

Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 468.

Na podstawie art. 310 ust. 2 prawa górniczego, wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), zarządzam co następuje:

§ 1. Osoby, pragnące zachować uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego, otrzymane na podstawie obowiązujących przed wejściem w życie wyżej wymienionego prawa górniczego przepisów, i korzystać z niego na obszarze, na który rozciąga się moc obowiązująca wyżej wymienionego prawa górniczego, winny złożyć w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie tegoż prawa

właściwemu urzędowi górniczemu w myśl § 2 niniejszego rozporządzenia oświadczenie, że pragną korzystać z uprawnień, przewidzianych w art. 310 prawa górniczego, i dołączyć następujące dokumenty:

1. dowód posiadania obywatelstwa polskiego;

2. dowód otrzymania nominacji na markszejdra (mierniczego górniczego) na podstawie rosyjskiej ustawy górniczej, lub upoważnienia jako autoryzowanego inżyniera górniczego na mocy rozporządzenia austriackiego Ministerstwa Rolnictwa z dnia 23 maja 1872 r. L. 5420 (aust. dz. u. p. Nr. 70) o ustanowieniu autoryzowanych inżynierów górniczych, albo koncesję na wykonywanie zawodu mierniczego górniczego na podstawie pruskiej ustawy górniczej;

3. życiorys z opisem swej działalności mierniczej i w szczególności podaniem miejsc pracy.

§ 2. Zgłoszenia osób, które były markszejdami (mierniczymi górniczymi) w myśl przepisów rosyjskiej ustawy górniczej, należy składać w wyższym urzędzie górniczym w Warszawie, osób mających upoważnienie jako autoryzowanych inżynierów górniczych — w wyższym urzędzie górniczym w Krakowie, osób, które uzyskały koncesję mierniczego górniczego na podstawie pruskiej ustawy górniczej — w wyższym urzędzie górniczym w Katowicach — bez względu na to, na obszarze którego wyższego urzędu górniczego osoba zainteresowana ma swoją siedzibę.

§ 3. (1) Wyższy urząd górniczy po otrzymaniu zgłoszenia zbada, czy dowody przedstawione przez petenta są autentyczne i wystarczające, oraz czy nie zaszedł wypadek, przewidziany w ustępie 3 art. 310 prawa górniczego, t. j. odebranie uprawnienia do wykonywania zawodu mierniczego górniczego, poczem przesyła zgłoszenie wraz ze swą opinią do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

(2) Przez odebranie należy rozumieć pozbawienie uprawnienia przez właściwą władzę, nie zaś zrzeczenie się przez petenta, np. wskutek objęcia przez daną osobę stanowiska urzędowego, niedopuszczającego wykonywania prak-

tyki mierniczego górniczego. Automatyczna utrata uprawnień mierniczego górniczego wskutek niewykonywania na Górnym Śląsku zawodu po 1 stycznia 1922 r. nie stanowi przeszkody do korzystania z uprawnień, wynikających z art. 310 prawa górniczego, na obszarze, na którym wyżej wymienione prawo górnicze ma moc obowiązującą.

§ 4. Jeżeli zgłoszenie petenta odpowiada obowiązującym wymaganiom pod względem formalnym i merytorycznym, Ministerstwo wpisuje petenta do rejestru osób zachowujących uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego na podstawie art. 310 oraz wydaje mu odnośne zaświadczenie.

§ 5. Osoba zainteresowana, która otrzymała zaświadczenie, wymienione w § 4 rozporządzenia niniejszego, o ile chce wykonywać zawód mierniczego górniczego, winna złożyć je temu wyższemu urzędowi górniczemu, na którego obszarze chce mieć siedzibę urzędową; poczem Wyższy Urząd Górniczy wydaje jej świadectwo, odpowiadające świadectwu przewidzianemu w art. 165 ust. 2.

§ 6. Osoby, które bezpośrednio po uzyskaniu (§ 4) rejestracji nie chcą, lub nie mogą wykonywać, zawodu mierniczego górniczego, nie tracą prawa do wykonywania tego zawodu w czasie późniejszym.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 311. Władze powiatowe administracji ogólnej powinny zawiadamiać okręgowe urzędy górnicze o powstawaniu i zamykaniu zakładów górniczych oraz o ważniejszych wypadkach, mogących wymagać wkroczenia władz górniczych.

Art. 312. (Uchylony art. II. przep. wprowadz. prawo o sąd. post. egzek., Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 804 z 1932 r.).

Art. 313. Prawa i obowiązki przemysłowca górniczego i pracowników zakładu górniczego, wynikające z wzajemne-

go ich stosunku, normują przepisy, w tej mierze obowiązujące.

Art. 314. Prawo niniejsze nie narusza w niczem postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 325), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676) i innych przepisów z dziedziny zdrowotności publicznej.

Art. 315. Aż do chwili wydania ustawy w sprawie prawa własności do żywic ziemnych i uprawnienia do ich wydobywania zachowują moc obowiązujące dotychczasowe przepisy z następującymi zmianami:

- a) we wszystkich wypadkach, w których bądź austriacka państwowa ustawa naftowa z dnia 11 maja 1884 r. (Dz. U. P. A. Nr. 71), bądź krajowa Ustawa Naftowa z dnia 22 marca 1908 r. (Dz. U. Kr. Galic. Nr. 61) odwołują się do postanowień Austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. P. A. Nr. 146), mają z dniem wejścia w życie niniejszego prawa zastosowanie zamiast postanowień austriackiej Powszechnej Ustawy Górniczej odpowiednie postanowienia niniejszego prawa;
- b) we wszystkich wypadkach, w których pruska ustawa z dnia 6 czerwca 1904 r. o rozciągnięciu niektórych postanowień powszechnej ustawy górniczej na poszukiwanie i wydobywanie oleju ziemnego (Zbiór ustaw str. 105) powołuje się na pruską ustawę górniczą, mają z dniem wejścia w życie niniejszego prawa, zamiast przepisów pruskiej ustawy górniczej, zastosowanie przepisy niniejszego prawa.

Art. 316. Art. 1 ustawy z dnia 8 lipca 1924 r. w przedmiocie opłat od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 671) zostaje zmieniony w sposób następujący:

w p. a) wyrazy „na obszarze, na którym obowiązuje austriackie i węgierskie ustawodawstwo górnicze“ zastępuje się przez wyrazy: „od uprawnień górniczych, nadanych na podstawie ustaw górniczych austriackiej lub węgierskiej“;

w p. b) wyrazy „na obszarach, na których obowiązuje rosyjskie i pruskie ustawodawstwo górnicze“ zastępuje się przez wyrazy: „od uprawnień górniczych, nadanych na podstawie ustaw górniczych rosyjskiej lub pruskiej, albo prawa górniczego“.

Art. 317. W kodeksie karnym 1903 r. skreśla się:

1. w art. 632 w punkcie 1 wyrazy: „metali szlachetnych, rudy szlachetnej lub“, a w punkcie 2 wyrazy: „węgla kamiennego, rudy“.

2. Art. 632.¹

Art. 318. (1) Z chwilą wejścia w życie niniejszego prawa uchyla się:

1. austriacką Powszechną Ustawę Górniczą z dnia 23 maja 1854 r. (Dz. U. P. A. Nr. 146) wraz z późniejszymi jej zmianami i uzupełnieniami, z wyjątkiem:

- a) §§ 134 do 169 Rozdziału VI „o wspólnem prowadzeniu kopalni i o gwarectwach w szczególności“, które to postanowienia wszelako zachowują nadal moc jedynie w stosunku do gwarectw, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego prawa;
- b) §§ 200 do 209 Rozdziału IX „o stosunku posiadaczy kopalń do swych urzędników i robotników“;
- c) §§ 210 do 214 Rozdziału X „o bractwach górniczych“;

- d) §§ 241, 242, 247 i 248 Rozdziału XIII „o karach za przekroczenia przepisów ustawy górniczej“;
2. rosyjską Ustawę Górniczą (Zbiór Praw Ces. Ros. Tom VII wyd. 1912 r.) wraz z późniejszymi jej zmianami i uzupełnieniami, z wyjątkiem:
- a) artykułów 501 i 509 Oddziału V Części II Rozdziału II Księgi I „o stosunkach między przemysłowcami górniczymi i właścicielami gruntów“, które to postanowienia wszelako zachowują nadal moc jedynie w warunkach, przewidzianych w art. 316 niniejszego prawa, przyczem podziału wynagrodzenia za użytkowanie wnętrza między uprawnionych dokonywają władze górnicze w sposób, określony w instrukcji z 1895 r., z wyłączeniem współudziału władz ziemskich;
 - b) artykułów 733 do 839 Części V Rozdziału II Księgi I „o prywatnym przemyśle naftowym“;
 - c) artykułów 927 do 930 Części VIII Rozdziału II Księgi I „o przemyśle bursztynowym na gruntach rządowych“;
 - d) artykułów 944 do 960 Oddziału I Części XI Rozdziału II Księgi I „o najmie robotników na prywatne zakłady hutnicze i górnicze“;
 - e) artykułów 1304 do 1335 Części V Rozdziału III Księgi I „o emeryturach robotników rządowych zakładów hutniczych i górniczych, którzy postradali zdolność do pracy przy robotach w zakładach lub w kopalniach“, które to postanowienia wszelako zachowują nadal moc jedynie w stosunku do robotników, którzy postradali zdolność do pracy przed wejściem w życie niniejszego prawa;
 - f) art. 1434 p. 2 Rozdziału I Księgi III „o karach

i grzywnach za przekroczenia postanowień górniczych“;

3. pruską Powszechną Ustawę Górniczą z dnia 24 czerwca 1865 r. (Zb. Ust. z 1865 r. str. 705) wraz z późniejszymi jej zmianami i uzupełnieniami, z wyjątkiem:
 - a) §§ 80 do 93e Rozdziału III Tytułu III „o górnikach i urzędnikach ruchu“;
 - b) §§ 94 do 134 Tytułu IV „o stosunkach prawnych spółwłaścicieli własności górniczej“ oraz §§ 227 do 239 Tytułu XI „przepisy przejściowe“, które to postanowienia wszelako zachowują nadal moc jedynie w stosunku do gwarectw, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego prawa;
 - c) §§ 165 do 186p Tytułu VII „o bractwach górniczych“ (§§ 1 do 86 ustawy o bractwach górniczych z dn. 17 czerwca 1912 r. (Zb. Ust. z 1912 r. str. 137);
 - d) §§ 207 do 207g Rozdziału III Tytułu IX „postanowienia karne“, o ile postanowienia dotyczą przestępstw przeciwko tym przepisom pruskiej Powszechnej Ustawy Górniczej, które w myśl niniejszego artykułu nie zostały uchylone;
 - e) § 224 Tytułu XI „przepisy przejściowe“, o ile dotyczy on „wolnych kuksów“, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego prawa;
4. pruską ustawę z dnia 26 marca 1856 r. o karach za bezprawne wydobywanie i przywłaszczenie minerałów (Zb. Ust. z 1856 r. str. 203);
5. austriacką ustawę z dnia 21 lipca 1871 r. o organizacji i zakresie działania władz górniczych (Dz. U. P. A. Nr. 77) z wyjątkiem § 4 pp. 8 do 12;
6. austriacką ustawę z dnia 31 grudnia 1893 r. o usta-

nowieniu kierowników i dozorców ruchu w górnictwie (Dz. U. P. A. 1894 r. Nr. 12);

7. austriackie rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Sprawiedliwości oraz Handlu, Przemysłu i Robót Publicznych z dnia 2 stycznia 1859 r. w przedmiocie zapobieżenia i usunięcia kolizyj między przedsiębiorstwami górnictwami i kolejowemi (Dz. U. P. A. Nr. 25);
8. wszystkie inne przepisy sprzeczne z postanowieniami niniejszego prawa.

(2) Wskazany w ustępie 1 termin uchylecia nie ma zastosowania w wypadkach, dla których postanowienia działu XIII prawa niniejszego przepisują wyraźnie terminy odmienne.

(3) Przepisy ustaw i rozporządzeń, wymienionych w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, nieuchylone przez prawo niniejsze, zachowują moc tylko o tyle, o ile w chwili wejścia w życie niniejszego prawa nie były zmienione lub uchylone.

Art. 319. (1) Wykonanie niniejszego prawa z wyjątkiem artykułów 265 do 271, art. 311 i art. 317 porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu, przyczem odnośnie do art. 4 ust. 1, art. 16 ustępów 3 do 4 i art. 20 ust. 2 — w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych; odnośnie do art. 1 ust. 3 — w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu; odnośnie do art. 81 ust. 2 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych względnie z Ministrem Spraw Wojskowych stosownie do właściwości; odnośnie do art. 6 ust. 2, art. 8 ustępów 1 i 2, art. 65 ust. 3, art. 79 ust. 3, art. 122 ustępów 1 i 4, i art. 133 — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych; odnośnie do art. 6 ust. 1, art. 75 ust. 3, art. 76 ust. 3 i art. 140 ust. 3 — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych; odnośnie do art. 316 — w porozumieniu z Mi-

nistrem Skarbu; odnośnie do art. 18, art. 52, art. 60 ust. 2, art. 64, art. 177, art. 226, art. 296 i art. 312 — w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości; odnośnie do art. 130 i art. 162 ust. 2 — w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; odnośnie do art. 111 i art. 149 ust. 2 — w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych, i odnośnie do art. 109 — w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(2) Wykonanie art. 311 porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

(3) Wykonanie artykułów 265 do 271 i art. 317 porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Poszczególne rozporządzenia wykonawcze powołano we właściwych miejscach.

Art. 320. (1) Prawo niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Państwa Polskiego prócz województwa śląskiego z dniem 1 stycznia 1932 roku, z wyjątkiem artykułów 201 do 205, 278 i 279 i ustępu 2 art. 297, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia prawa niniejszego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Na obszarze województwa śląskiego prawo niniejsze wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Śląskich zgody Sejmu Śląskiego na rozciągnięcie mocy jego na rzeczony obszar, o ile ogłoszenie to nastąpi po dniu 1 stycznia 1932 roku, jeżeli zaś ogłoszenie rzeczzone nastąpi przed powyższą datą — z dniem 1 stycznia 1932 roku.

OŚWIADCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 11 lutego 1933 r.

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Prawo górnicze.

Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 68.

Na podstawie art. 1 p. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wyda-

wania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89), oświadczam co następuje:

Sejm Śląski ustawą z dnia 14 listopada 1932 r., ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 1 stycznia 1933 r. Nr. 1, poz. 1, wyraził zgodę na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Prawo górnicze (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654).

SKOROWIDZ ABECADŁOWY.

(Cyfry oznaczają stronice).

A.

Administracyjne kary 160.

Akta spraw załatwianych przez Kolegium Górnicze 156, 158.

Austrjacka ustawa górnicza 173, 197.

B.

Bezpieczeństwo ruchu 89, 137.

Bezskuteczne zgłoszenie odkrycia 17.

Biegli 50.

C.

Cena gruntu przewłaszczonego 50.

— sprzedaży pola górniczego — p. podział ceny.

Cofnięcie kwalifikacyj do kierownictwa i dozoru ruchu 77

— uprawnienia do wykonywania zawodu mierniczego górniczego 112.

Cudzoziemcy 13, 15, 46, 77, 177.

D.

Data wejścia w życie prawa górniczego 201.

Dochodzenia karne 159.

Dokument nadawczy 30.

Dopuszczenie do kierownictwa ruchu osób bez dyplomu inżyniera 75.

Dozorca ruchu zakładu górniczego 76.

Dozór nad robotami poszukiwawczemi 12.
— techniczny zakładu górniczego 63.
Droga sądowa 29, 51, 54, 56, 57, 58, 59, 112, 125.
Dyscyplinarne komisje — p. komisje dyscyplinarne
— postępowanie — p. postępowanie dyscyplinarne
Dzienniki wiertnicze 6, 170.
Dzierżawa pola górniczego 15.

E.

Egzaminy dla kierowników ruchu 66, 70.
— dla mierniczych górniczych 105.
Elektryczne urządzenia 93.
Enklawy górnicze 30.

F.

Fosfor 177.

G.

Granice pola górniczego 18.
Górnice księgi — p. księgi górnicze.
Grunty wojskowe 3, 44.
— wyłączone od poszukiwań górniczych 3, 44, 47.
— — — prowadzenia robót górniczych 88.

H.

Hipoteczne księgi — p. księgi hipoteczne.
Hipotecznie zabezpieczone prawa wydobywania 185.
Hipoteczny wykaz — p. wykaz hipoteczny.

I.

Instancje górnicze 134, 159.
Interes publiczny 89, 96, 120, 157, 158.

K.

- Kancelarja Kolegium Górniczego** 144.
Kandydaci na ławników Kolegium Górniczego 152.
Karne postępowanie — p. postępowanie karne.
Kary za przestępstwa górnicze 159.
Kaucja na zabezpieczenie wynagrodzenia za ubytek wartości gruntu 49.
Kierownictwo robót poszukiwawczych 12.
— techniczne zakładu górniczego 63.
Kierownik działu zakładu górniczego 64.
— ruchu zakładu górniczego 63.
Kolegium Górnicze 141.
Kolejność zgłoszeń odkrycia 26.
Komisje dyscyplinarne dla kierowników i dozorców ruchu 78.
— — — mierniczych górniczych 113.
— egzaminacyjne dla kierowników ruchu 65, 69.
— — — mierniczych górniczych 104.
Komplety orzekające Kolegium Górniczego 153.
Komunikacyjne urządzenia 57.
Kopje planów robót górniczych 102.
Korzystanie z wód wierzchnich na cele górnicze 53.
Koszty wpisu pola górniczego 14.
— wykonania zarządzeń dla usunięcia niebezpieczeństwa 95.
— wytyczenia granic pola górniczego 35.
Kotły parowe 94.
Księgi górnicze 14.
— hipoteczne nadań górniczych 184.
Kształt pola górniczego 19.
Kurator państwowych pól górniczych 2, 31, 178.
Kwalifikacje dozorców ruchu 76.
— kierowników ruchu 64, 76, 189.
— mierniczych górniczych 102, 189, 192.

L.

- Linje regulacyjne** 58.
Lista członków Kolegium Górniczego 152.

Ł.

Ławnicy Kolegium Górniczego 151.

M.

Mapa pogładowa pól górniczych 27, 123.

Materiały wybuchowe 92.

Miernictwo górnicze 96.

Mierniczy górniczy 102.

Międzynarodowe umowy 2.

Minerały przynależne do gruntu 2, 124.

— zastrzeżone państwu 2, 32, 177.

Mundury — p. umundurowanie.

N.

Nabycie własności górniczej przez urzędników górniczych 140, 171.

Nadanie własności górniczej 13, 15, 174.

Nadgraniczna strefa 4.

Nadzór nad czynnościami mierniczych górniczych 112.

— — Kolegium Górniczem 145.

— — kotłami parowymi 94.

— władz górniczych nad bezpieczeństwem ruchu 137.

O.

Objęcie czynności kierownika ruchu 77.

Obszar pola górniczego 19.

Obwieszczenie o udzieleniu i cofnięciu uprawnienia mierniczego górniczego 120.

— — zgłoszeniu odkrycia 27.

Ochrona interesu publicznego 89, 96, 137.

— życia i zdrowia 89, 96, 137.

Odebranie własności górniczej 120.

Odkrycie minerału 15.

Odmowa nadania własności górniczej 17.

Odnowienie znaków granicznych pola górniczego 35.

- Odpowiedzialność kierowników i dozorców ruchu** 86.
— mierniczych górniczych 112.
— przemysłowca górniczego za ruch zakładu 86.
- Odstąpienie gruntów dla celów zakładu górniczego** 46.
— materiałów dla celów zakładu górniczego 47, 52.
— prawa wydobywania właścicielowi sąsiedniego pola górniczego 59.
- Odszkodowanie właściciela pola górniczego** 58, 59.
— za szkody przy robotach poszukiwawczych 6.
— — — — wytyczeniu granic pola górniczego 35.
— — — — wyrządzone przy wykonywaniu robót mierniczych 112.
— — zaniechanie wydobywania materiałów przynależnych do gruntu 125.
— z powodu robót górniczych 54, 188.
- Odwołanie do Kolegium Górniczego** 29, 41, 44, 51, 54, 121, 125, 139, 141, 155, 169.
- Ogłoszenie dokumentu nadawczego** 30.
- Ograniczenia państwowych urzędników górniczych** 13, 139, 171.
- Oplaty od uprawnień górniczych** 36, 197.
- Organizacja Kolegium Górniczego** 142.
- Orzeczenie co do udzielenia pola górniczego** 29.
— Kolegium Górniczego 158.
— o odstąpieniu gruntu 51.
— — — — prawa wydobywania 60.
- Oskarżenie o przestępstwa górnicze** 160.
- Oznaczenie ceny gruntu przewłaszczonego** 50.
— wynagrodzenia za użytkowanie gruntu 50.

P.

- Pełnomocnik do prowadzenia zakładu górniczego** 61.
- Pierwszeństwo do nadania własności górniczej** 26, 31.
— — odstąpienia gruntu na cele górnicze 48.
— — — — materiałów na cele górnicze 53.

Plan podziału pola górniczego 25, 171.

— ruchu zakładu górniczego 90, 171.

— scalenia pól górniczych 25, 171.

— sytuacyjny pola górniczego 19, 21, 171.

Plany kopalń 97.

— przewietrzania kopalń 99.

— wykonywanych robót górniczych 96, 170.

— zabudowania 58, 89, 137.

Podania wniesione przed wejściem w życie prawa górniczego 169.

Podział ceny sprzedaży pola górniczego 121.

— pola górniczego 33.

Podziałka dla planów pól górniczych 20.

Pole górnicze 14.

Postępowanie dowodowe w Kolegium Górniczym 158.

— dyscyplinarne dla kierowników i dozorców ruchu 79.

— — — mierniczych górniczych 113.

— — — przed Kolegium Górniczym 149.

— karne władz górniczych 160.

— — — przed Kolegium Górniczym 145.

— — — władzami górniczymi 135.

Poszukiwanie na cudzym gruncie 4.

— — — gruntach wojskowych 3.

— — — podstawie austriackiej ustawy górniczej 173.

— w strefie nadgranicznej 4.

— zabronione 3, 5.

Powództwo o nabycie gruntu na cele górnicze 54, 56.

— — — odszkodowanie właściciela pola górniczego 58, 59.

— — — — z powodu robót górniczych 57.

— — — — — mierniczych 112.

— — — — — zaniechania eksploatacji materiałów przynależnych do gruntu 125.

— — — wynagrodzenie za odstąpienie gruntu 51.

— — — zwolnienie od obowiązku odstąpienia gruntu 51.

Powstanie własności górniczej 13.

Pozostawienie odwołania bez rozpoznania 157.

Prawa posiadacza pola górniczego 46.

— — — — — wynikające z własności górniczej 40.

Prawo poszukiwania 2.

- Prezes Kolegium Górniczego 143, 145, 150.
 Próbkki przewierconych warstw 9.
 Przedawnienie roszczeń o odszkodowanie z powodu robót górniczych 57.
 Przedłużanie pozwoleń na poszukiwanie 172.
 Przedmiot własności górniczej 1.
 Przejściowe przepisy 169.
 Przekroje otworów wiertniczych 8, 170.
 Przemianowanie miar i przymiarów na pola górnicze 180.
 Przepisy dla mierniczych górniczych 112.
 — o pracy 196.
 — — prowadzeniu zakładów górniczych 91.
 — szczególne dla województw centralnych 180.
 — — — — południowych 172.
 — — — — wschodnich 184.
 — — — — zachodnich 185.
 — uchylone 197.
 Przestępstwa górnicze 159.
 Przynależność pola górniczego 45.
 Punkt odkrycia 18.

R.

- Regulamin Kolegium Górniczego 141.
 Rejestracja uprawnień do kierownictwa i dozoru ruchu 189.
 — — — wykonywania miernictwa górniczego 193.
 Rejestr pomiarowy 24.
 Roboty rozpoczęte przed wejściem w życie prawa górniczego 169.
 Rozpoczęcie robót poszukiwawczych 5.
 Rozprawa nad sprzeciwami co do nadania 27.
 Ruch zakładu górniczego 87.
 Rudy żelazne 185.

S.

- Sądowe kary 166.
 Scalanie pól górniczych 32.
 Siedziba Kolegium Górniczego 141.

- Siedziby okręgowych urzędów górniczych** 131.
 — wyższych urzędów górniczych 130.
Skarga do Najw. Trybunału Administracyjnego 159.
Solanki mineralne 2.
Sole 174.
Solidarna odpowiedzialność posiadacza i właściciela pola górniczego 47.
 — — za szkody z powodu robót górniczych 55.
Sporządzanie planów pól górniczych 21.
Sprawdzenie odkrycia 17.
Sprostowanie granic pola górniczego 30.
Sprzeciw co do nadania własności górniczej 27.
 — — — wyrobisk w obcym polu górniczym 44.
Sprzedaż pola górniczego z powodu odebrania i zrzeczenia się własności górniczej 121, 123.
Statystyka zakładów górniczych 62.
Stosunki wzajemne właścicieli pól górniczych 59.
Subsydjarne stosowanie przepisów technicznych 92.

T.

- Techniczne kierownictwo** — p. kierownictwo.
 — przepisy — p. subsydjarne stosowanie.
Termin do rozprawy nad sprzeciwami 27.
 — — sprzeciwu co do nadania 27.
 — — uzupełnienia planu pola górniczego 20.
 — odwołania do Kolegium Górniczego 156.
 — wytyczenia granic pola górniczego 34.
 — zgłoszenia pierwszeństwa właściciela 27.
 — złożenia planu pola górniczego 19, 25.
Treść odwołania do Kolegium Górniczego 155.

U.

- Uchylone przepisy** 197.
Udział osób trzecich w postępowaniu przed Kolegium Górniczym 154.
Umorzenie opłat od wygasłej własności górniczej 40.
Umundurowanie urzędników górniczych 127.

- Upoważnienie do eksploatacji pola górniczego 88.
Uprawnienia górnicze z pruskiej ustawy górniczej 187.
— poszukiwacza 4.
Uprawnienie do wykonywania zawodu mierniczego górniczego 111.
— przemysłowca górniczego do nadania własności górniczej 181, 187.
Urządzenia elektryczne 93.
— użyteczności publicznej 57.
Urzędnicy górniczy 13, 139, 171.
Urzędy górnicze 126.
Uzupełnienie planu pola górniczego 20.

W.

- Węgiel kamienny w województwie krakowskiem 179.
Wiceprezesi Kolegium Górniczego 150.
Władze górnicze 126.
Własność górnicza 1, 13.
— — nabyta na podstawie dawniejszych przepisów 188.
— wydobytego minerału 41.
Właściwość okręgowych urzędów górniczych 131.
— wyższych urzędów górniczych 130.
Woda kopalniana 45.
Wola górnicza 1.
Wotanci Kolegium Górniczego 150.
Wpis pola górniczego do księgi gruntowej 14, 30.
Wspólna własność górnicza 14.
Wstrzymanie robót prowadzonych pod kierownictwem lub dozorem osoby nieukwalifikowanej 86.
— ruchu zakładu górniczego 94, 139.
Wybuchowe materiały 92.
Wydobywanie minerałów przynależnych do gruntu 124.
— piasku i materiałów podsadzkowych 125.
Wykaz hipoteczny pola górniczego 14.
Wykonanie prawa górniczego 200.
Wykreślenie własności górniczej z ksiąg gruntowych 122.
Wyłączenie członków Kolegium Górniczego 153.

- Wyłączne prawo właściciela gruntu do nadania własności górniczej 180, 184, 185.
- Wyłączność górnicza 175.
- Wymiana części pól górniczych 34.
- Wynagrodzenie za użytkowanie gruntu 49.
- — — wnętrza 181.
- Wypadki 94.

Z.

- Zakres działania władz górniczych 126.
- Zarządzenia dla usunięcia niebezpieczeństwa 95, 125, 139.
- Zastrzeżone minerały 2.
- Zatwierdzenie scalenia pola górniczego 33.
- Zawiadomienie o niebezpieczeństwie i o wypadkach 94, 138.
- — objęciu zakładu górniczego 61.
- — odmowie nadania 17.
- — rozpoczęciu poszukiwania 5.
- — — ruchu zakładu górniczego 88.
- — rozprawie nad sprzeciwami 27.
- — wpisie pola górniczego 14.
- — wstrzymaniu robót poszukiwawczych 12.
- — — ruchu 96.
- — wytyczeniu granic pola górniczego 34.
- władz górniczych przez władze administracji ogólnej 195.
- Zawieszenie kierownika i dozorcę ruchu 78.
- mierniczego górniczego 113.
- Zbieg podań o nadanie własności górniczej 26.
- Zdolność nabycia własności górniczej 13, 139.
- Zgłaszanie danych statystycznych o ruchu zakładu górniczego 62.
- Zgłoszenie odkrycia minerału 15.
- pełnomocnika 61.
- Zmiana położenia i obszaru pola górniczego 25.
- Zmiany w planie ruchu zakładu górniczego 91.
- Zniesienie kwalifikacyj do kierownictwa i dozoru ruchu 77.
- własności górniczej 122, 183.

Zrzeczenie się części pola górniczego 124.

— — własności górniczej 123.

Zwrot gruntu odstąpionego na cele górnicze 45

Ż.

Żelazne rudy 185.

Życie — p. ochrona życia i zdrowia.

Żywice ziemne 2, 196.

Art. 27 prawa górniczego.

Wniesienie spóźnionego sprzeciwu w postępowaniu nadawczym w myśl prawa górniczego (poz. 654/30 Dz. U.) nie jest dla władzy górniczej przeszkodą do uznania na podstawie aktów i planów z urzędu, że ogłoszenie odkrycia jest według art. 27 (i) tego prawa bezskuteczne. (N.T.A. 28.I.1938, l. rej. 1486/36). Głos Sądow. 12/38, str. 1008.

Art. 108 prawa górniczego.

Poszkodowany zanikiem wody, powstałym wskutek robót górniczych, nie ma prawa sprowadzenia wody z gruntu właściciela pola górniczego na własny grunt, a jedynie może żądać dostarczenia sobie potrzebnej ilości wody. (26.VIII.37. C. II. 516/37), N. 285/38 Zb. Urz., zesz. VI z 38, str. 702.

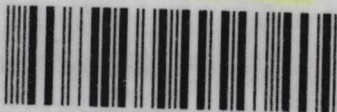
45-

342610

111, 29

**Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu**

CM 315045

000-315045-00-0